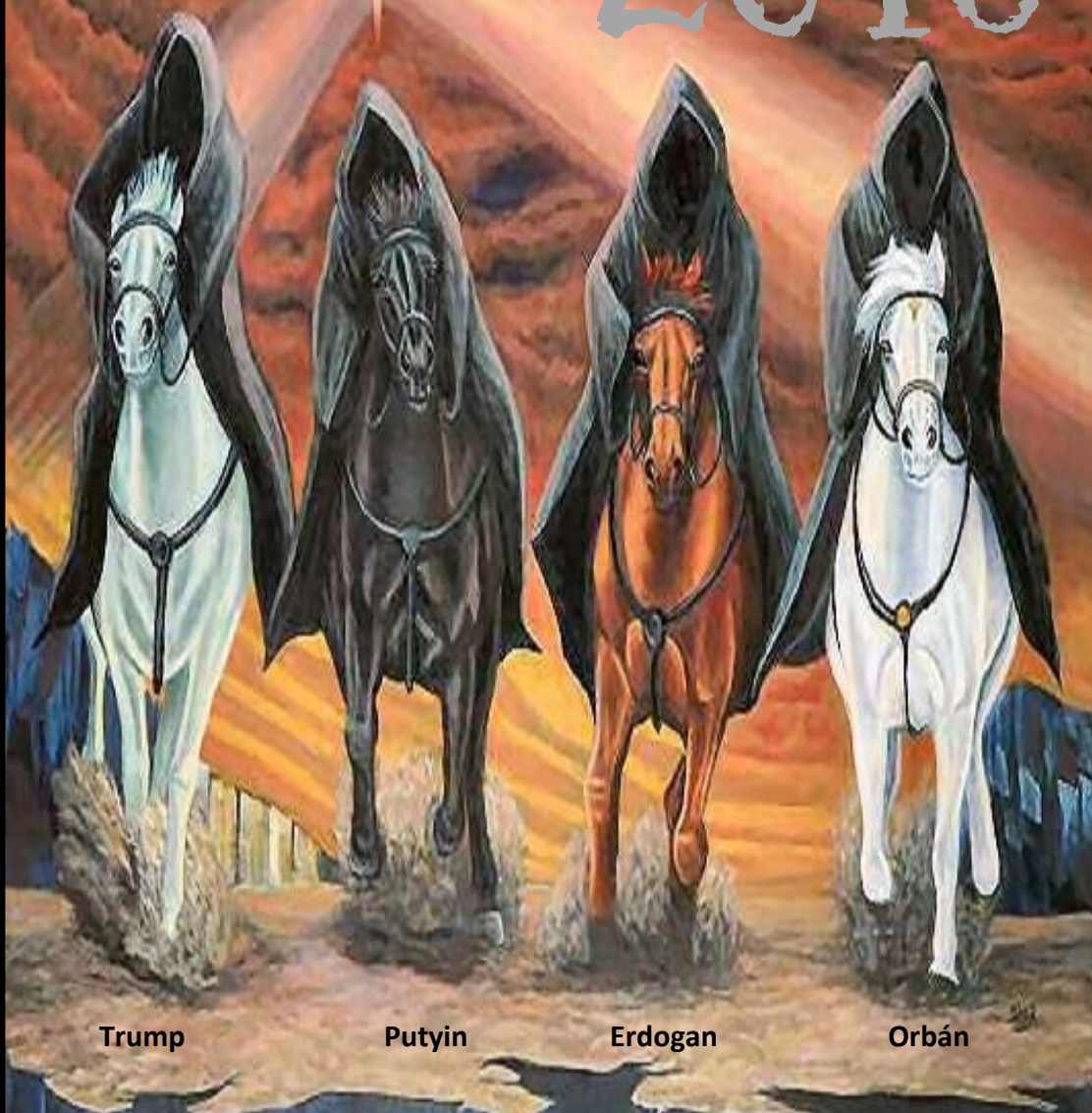

Halmos Antal

Halálunk éve: **2018**

Trump

Putyin

Erdogan

Orbán

Halmos Antal

Halálunk éve: 2018

Szerkesztette és a borítót készítette Lónyai Péter

**S a sírt, hol nemzet süllyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyászkönny ül.**

Budapest, 2017

Jelen könyvet, illetve annak részeit a szerző előzetes írásos engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrögzítő rendszerben tárolni, bármilyen formában, vagy eszközzel - elektronikus, vagy más módon közölni!

Tartalomjegyzék

Bevezetés

Egy évezred kiemelkedő magyar alakjai

Szent István

Mátyás király

Báthory István

Deák Ferenc

A közelmúlt történelmi alakjai

Két történelmi esemény

A Fidesz bukfencei

Trump győzelme

Újra Magyarországon, visszatérés a 2. fejezethez

Tisza István

Károlyi Mihály

Kun Béla

Horthy Miklós

A nemzettragédiáink nagyságrendje

Tatárjárás

A török hódoltság

A II. világháborútól a gengszterváltásig tartó, szocialistának vagy átkosnak is becézett korszak

Rákosi Mátyás

'56, Nagy Imre

Kádár János

A gengszterváltás utáni évek

A gengszterváltástól 2011-ig

Az "Utómese, ami ezúttal végleg nem mesé"-tól 2012-ig

Az utolsó négy év

Összefoglalás

Utószó

Jegyzetek

Fel nem használt, de ajánlott források

Melléletek

Bevezetés

Jó fél éve keresem az agyam. Utolsóként megírt könyvem, az „Európa 22-es csapdában” után ugyanis végignéztem, miként sikerül az Orbán-maffiának bolondot (hülyét?) csinálnia több mint hárommillió háromszázezer szavazati joggal rendelkező magyarországi és szomszédországban élő emberből, és annyira elkeseredtem, hogy feladtam a politikai témákat, képtelen voltam írni.

Mondták barátok is, meg gúnyolódók is, hogy írjál mesét, vagy netán pornót, főként az utóbbival biztos nagyobb sikered lesz, mint az eddigi témaköreiddel. Megpróbáltam, sikerült is szép sorokat szülnöm. Példaként be is mutatok egy szakaszt:

„Eddig írtam nagyformátumú könyveket, kis filmnovellát, elrejtve benne Orbán Viktor diktátorra válásának koreográfiáját. Írtam a kapitalizmusról, annak legvadabb hordozójáról, mifene. Érdekesekek? Sokak szerint igen. Izgalmasak? Nem nagyon. Nem krimik, nem nosztalgiaik. Most más húrokra váltok. Lássuk csak...

Szálldogáltam. Szárnyaim végét se láttam. Repkedtem fényben, napsütésben. Repkedtem éji sötétben, csillagok közt vágyakkal küszködve. Repkedtem felhőkben, ködben, várva a felcsillanó szikra tüzére. Ha hangot hallottam, lelkembe béke, nyugalom költözött. Ha dörgött, villámlott, bomba robbant, megrettenve nagyot zuhantam. Messzire kerültem gorombaságot, egyenruhát, katonaságot. Világ végéig riasztott minden vad jelkép, zajos himnusz, érthetetlen zászlólengetés. Nem vágytam az égi világot elhagyni. Ott éltem, fenntartott az értelem, a gondolataim világa...”

Ugye nem rossz? De nem haladtam, nem ízlett, lassan rájöttem, az én tollamról nem fognak jó mesék gyöngyözni. Annak ellenére, hogy nagyon is az én világom, nemcsak gyermekként hallgattam szívesen és olvastam is meséket, hanem az orosz, majd az angol nyelv tanulásában is használtam meséket segédeszközü. Rendkívül jó betekintést nyújtanak az adott nép érzelmi világába, gondolataiba, életvitelébe is. Indiában élve megvásároltam egy húsz kötetből álló mesesorozatot: „Folk Tales of India Series: 20 Volumes”, és nehéznek, de izgalmasnak találtam: a mesék szokatlanul kegyetlenek, de tükrözik India 21 (annyi mesekönyv van a polcomon) népének kínokkal teli életét, hagyományait, szokásait. Az agyamat másfelé terelték a világot és kis hazánkat is sújtó, hihetetlen méreteket öltő gazemberségek is. Ma, 2016 november 6.-án arra ébredtem, hogy vissza kell térnem a politika mezejére, mert megálmodtam, miről is kell írnom: kis nemzetünknek a Szózatban megírt történelméből is – Vörösmarty jövőképétől eltérően – feltétlenül kikövetkeztethető halálát, amit nem bonyolult jóslattal 2018-ra kell tenni. A címlapon a Szózat egy versszakát változatlanul hagyva idéztem, az én gondolatmenetembe kicsit torzítva illeszthető:

S a sírt, *mikor* nemzet süllyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében *gúnykacaj* ül.

Mert a nép ostobasága csak gúnykacajt válthat ki az idegen megfigyelőkből. Miért is? Lássuk!

Egy évezred kiemelkedő magyar alakjai

Sokszor gondolkodtam el, mennyi vereség, és mily kevés siker övezi történelmünket. Mondhatjuk, többnyire mondják is magyarkodóink, hogy mert rossz időben rossz helyen voltunk/vagyunk. A baj csak az, hogy a világon mindenkire ráhúzható ez a mentőöv, nem szükséges részletezni, miért.

Biztos meg lehet feddeni, mert alig néhány csúcsot látok igazán pozitívnak. Mások, más szemmel és kevesebb szigorral minden bizonnyal több nagy történelmi alakra emlékeznek, az én memóriám szitáján kevesen maradnak fenn. Vegyük sorra őket. Lehet, sokan tréfásnak, sokan tudatlanságnak fogják értékelni, pedig csak elgondolkodtatónak szánom a listám. Gondolat-játéknak a véres valóság megfogalmazásához.

Szent István

Szent István kétségkívül óriás, hamar ráébredt, hogy másként gondolkodó közegben nem maradhatunk különcnek, hiába győzünk a szomszédjaink ellen a legtöbb összecsapás alkalmával, előbb-utóbb összefognak ellenünk, és felőrlik erőinket, be kell illeszkedni az új közegbe. Felvette és terjesztette az országban a kereszténységet, bajor hercegnőt vett feleségül, kemény harcot vívott a kereszténység felvétele ellen fellépő Koppány ellen, akit végül a bajor rokonság végzett ki. Keresztény államot hozott létre, mind belpolitikája, mind külpolitikája szilárd államhatalmat biztosított. A fiára, Imrére hagyott *intelmei* bölcs uralkodói elveket hirdetnek meg. Napjaink magyar politikusai figyelmébe ajánlható a hatodik intelem:

„VI. A vendégek befogadásáról és gyámolításáról

'A vendégek s a jövevények akkora hasznot hajtanak, hogy méltán állhatnak a királyi méltóság hatodik helyén.'

István Róma példáját hozza fel, ami azáltal vált dicsőbbé, mert 'sok nemes és bölcs áradt hozzájuk különb-különb tájakról'. Az idegenek különböző nyelveket, szokásokat és fegyvereket hoztak magukkal és ezzel elrettentették az ellenséget és emelték az udvar fényét. Mert gyenge az az ország, melynek csak egy nyelve és szokása van. Ezért István arra ösztönzi fiát, hogy gyámolítsa a jövevényeket (... 'Mert az egy nyelvű és egy szokású királyság gyenge és esendő. Ennélfogva megparancsolom neked fiam, hogy a jövevényeket jóakarattal gyámolítsd és becsben tartsad, hogy nálad szívesebben tartózkodjanak, mintsem másutt lakjanak.')

Talán ez a legfontosabb, ha a mai világról gondolkodunk.

Mátyás király

Mátyás király az én szememben ugyancsak messze kimagaslik nagyjaink sorából. Az okok igen egyszerűek. Ha igazak a róla szóló regék, igyekezett közvetlen kapcsolatot (is) tartani a néppel. Talán elég arra emlékeztetnem, miként beszélgetett a földjén dolgozó paraszttal. Á, hosszú a mese! Hopp, rátaláltam egy remek gyűjteményre: „Mesék és mondák Mátyás királyról” – Magyar Elektronikus Könyvtár², benne megtalálható: Mátyás király kérdése. Hol van a világon ennyi mendemonda egy uralkodóról? A nép fantáziája is kell hozzá, de az uralkodó se lehet népszerűtlen, az biztos! De nem is ez a legfontosabb, hanem az, hogy ő volt az utolsó magyar

uralkodó, aki az országot, annak erejét és kultúráját egyaránt nagyra tette. Nem bírt vele a déli nyomás, és el tudta foglalni Bécset. Zsoldos hadserege sikert sikerre halmozott.

Közbeszólhatnak, hogy legalább *Nagy Lajost* fel kellett volna vennem a listára, hiszen Nagy! Több bajom van vele. Nem magyar, és ő volt az első, aki a Trianonhoz vezető útra lépett. Idézem, mit írtam erről a „Világok, népek, emberek” című könyvem „Erdély” fejezetében:

„Egyszerűen felháborító például a fentebb pozitív okokból említett Anjou Nagy Lajos 1366 évi tordai dekrétuma, amelyben a románokat kifejezetten veszélyes etnikumnak deklarálja: „...*propter presumptuosam astuciam diversorum malefactorum, specialiter Olachorum in ipsa terra nostra existencium (...) ad exterminandum seu delendum in ipsa terra malefactores quarumlibet nacionum, signanter Olachorum*”... Én angolból fordítom: „...sok gonosztevő, különösen a románok bűnös tettei miatt, akik itt élnek az országunkban (...) ki kell űzni vagy ki kell irtani ebben az országban a gonosztevőket, tartozzanak azok bármely nációhoz, különösen a románokhoz.” (Kiemelés tőlem) Szinte hihetetlen uszításként értékelem a latinban és angolban is egyértelműen szereplő kiirtás (!!!) kifejezést. Ilyenkor szoktak kialakulni a lincselések, a megnevezett „céletnikum” szisztematikus kiközösítése.

Külföldről nézve ezt a dekrétumot tekintik *az első* (tehát többnek kellett lennie!) olyan erdélyi lépésnek, amikor *etnikai alapon született diszkriminatív törvényt jogilag kodifikáltak*. Elkezdődött a Trianonhoz vezető út kövezetének lerakása.”³

Hiába volt nagy uralkodó, ezért nem szerepel a lelkivilágomban.

Keresgélhetünk tovább. A nem magyarok (elnyomóink) között elvből nem keresgélek, de nem is találnék szívemhez szólót.

Báthory István

Báthory István ugyan nem volt Magyarország uralkodója, de azoknál jóval jelentősebbnek látom. Amikor lengyel kapcsolataim voltak, és hivatalos küldetésben járva Varsóban azt mondták nekem külkereskedelmi minisztériumi főtisztviselők, hogy legnagyobb királyuk Báthory volt, melegség öntötte el a szívemet. Hatásában azonos meglepetés volt (szégyen, nem szégyen?), amikor Litvánia fővárosában, Vilniusban az egyetem megalapítójának emléktábláján mint litván nagyfejedelem szerepelt, és az egyetem „Nagy udvarán” freskó is ábrázolja ebben a minőségében.³ Érdekes, hogy a Litvániáról szóló remek útikönyv szerzője, Kuzmányi István jelentőségének sorrendet is állít: lengyel király, litván nagyfejedelem, erdélyi fejedelem. Bár valóban Krakkóban székelt és onnan irányította Erdélyt is, a róla szóló wikipédia-lap szerint „A későbbi erdélyi fejedelmek őt mint a Hunyadi Mátyás óta legsikeresebb magyar politikust tekintették példaképüknek, követték azon koncepcióját, hogy Magyarországot Erdélyből kiindulva is lehet egyesíteni.”⁴

Végignézttem-gondoltam az ország vezetőit Báthorytól napjainkig, minden elképzelhető minőségben. Több tömeggyilkos van a listán, néhány kisebb méretű gazember, sok kis kaliber, pár, akit érdemes lenne megemlíteni, ha az ember azzal foglalkozna, ki nem rontott az ország helyzetén, esetleg valamit javítani is tudott azon. A kis kaliberek között van igazi hős is: *Nagy Imre*, aki nem alkotott lényegeset, '56-ban úszott az iszapban, de mártíromságával hőstettet hajtott végre. Előtte fejet kell hajtani.

Majdnem tovább lapoztam, pedig vissza kell lépnem az 1848-49-es szabadságharcunk hőseire is. Nagyon vitatott, mennyire alkottak nagyot, minden bizonnyal azoknak van igazuk, akik szerint az adott történelmi szituációban az ő lépésük volt a helyes. Ha nem nézünk mást, csak a Habsburgok trónfosztását, a korona eltávolítását a címerből, az első szabad magyar köztársaság kikiáltását és kormányának megalapítását, akkor is rendkívül pozitív hősökről van szó. Képesek voltak olyan hadsereg kiállítására is, amely az erős osztrák hadsereget képes volt megverni, és a Habsburgok csak a cár segítségével tudták levérni a forradalmat. Halálukkal ők is igazi óriásokká váltak. Csak megjegyzem, hogy az aradi emlékművükön több „idegen” név szerepel, mint magyar.

Deák Ferenc

A fellapozott sok név és arc közül nem, de memóriámból elővillant egy fontos név: Deák Ferenc.⁵ Nem szaporítom feleslegesen a szót, mindenki ismeri, hogy „a haza bölcse” volt, azt már talán kevesebben tudják, hogy „a nemzet prókátora” titulussal is illették. Forradalmár múltja miatt – a Batthyány-kormány igazságügy-minisztere volt - sokan megalkuvással vádolták, amikor sikerre vitte a Habsburg-házzal „kiegyezést”. Lehet rajta vitatkozni, ma akár hazaárulózni, (mert mostanság az járna ki neki), de egy biztos: az ország olyan rakéta-jellegű gazdasági fellendülés korszakába lépett, amelyet sem azelőtt, sem azóta nem élt át. A memóriám nem tévedett, idézek a Wikipédia-lapjából: „A politika mellett a tudományokban is jártas volt; mint államférfi a *magyar történelem legnagyobbjai* közé tartozik. A 19. század egyik legtehetségesebb magyar politikusaként tartják számon, aki megteremtette Magyarország átalakulásának és fejlődésének törvényi kereteit.” (Kiemelés tőlem) Itt a helye a listámban!

Szívem szerint itt le is kellene zárnom a listázást, sajnos azonban a közelmúlt politikai történései és személyiségei nélkül nem érkezhetünk el a nemzethalál gondolatához. Kénytelen vagyok folytatni, főként a személyiségekre koncentrálni, az ideológiai kérdéseket és az eseményeket későbbre tartogatom.

A közelmúlt történelmi alakjai

Definiálnom kell, mit tekintek közelmúltnak. Kemény dió. Lapozgattam történelemmel foglalkozó írásokban, és teljesen elképesztő zűrzavarral találkoztam: van, aki a rendszerváltás (szerintem gengszterváltás, a továbbiakban ezt használom!) utáni 26 évben látja, van, aki visszanyúl az 1919 körüli eseményekig (Kommün, fehérterror, konszolidáció). Én visszanyúlok még néhány évet, mert az egész XX. századot, elsősorban iszonyatos volta miatt közelmúltunkként kezelem. Az ég is rám fog zúdulni talán, de nem törődöm vele, kritikákra se fogok reagálni.

Két történelmi esemény

Most megállok egy pillanatra. Érdekes: két történelmi esemény zajlik, miközben ezeket a sorokat írom, 2016 november 8-án.

A Fidesz bukfencei

Az egyik kis hazánkban, illetve annak roncsain: a Fidesz-KDNP kormány, Orbán Viktorral az élén másodszor bukik csillagászatit öt hét alatt. Először a migráncs-kérdésben a nagyvezér által kierőszakolt népszavazás végződött abszolút kudarccal, érvénytelen lett. Másodszor az alapszerződés (csak véletlenül beszélnek maguk is alkotmányról) módosítását – ami miatt az egész népszavazási cirkusz zajlott – bukta el ez a végtelenül aljas banda. Végre égnek, mint szar a Szaharában. A másik világraszóló esemény az USA-ban zajló elnökválasztás. Maga a választás csak kabaré, az eredmény, bármelyik az egész világra veszélyes jelölt is győz, a világcsendőr számára tragédia, a világ számára katasztrófa. Visszatérek még mindkét eseménysorozatra.

Trump győzelme

Nem halasztom mégse, most, egy nappal Trump győzelme után nem szabad nem értékelni a rettenetet, ha egyelőre csak pár mondatban is. A számtalan kommentárban elmerül az ember, ezért két forrásra korlátozom a mondandóm: Trump előre meghirdetett 100 napos programjára⁶, és az Amerikai Népszava Amerikában élő tulajdonos-szerkesztője, Bartus László villámgyorsan megjelenő cikkeire: „Szélsőségek kezében a világ”⁷ és „Máris polgárháború fenyeget”⁸. (A továbbiakban annyi értékes információ öntött el, szabályos cunami, hogy kénytelen voltam bővíteni a palettát.)

Kezdjük a 100 napos programmal. A mindkét oldalon több tízmilliárd dollárral felpumpált propagandán lovagló jelölt jobbnál jobb programmal etette a népet. Trump fő szlogenje a „Megint nagygyá tesszük Amerikát” kevés pozitív és számtalan elviselhetetlen elemből állt össze. Megjegyzem, hogy a szlogen az USA-ra nézve blamázs: ha nagygyá kell tenni, akkor most valahol mélyen dagasztja a sarat!

Eddig egyetlen könyvem szerkesztésekor se csapongtam, most azonban úgy vélem, elengedhetetlen az „Az USA ledarálja a világot”⁹ című e-könyvemnek az elnökválasztással foglalkozó fejezetét egyszerűen beiktatni ide. Lehet, hogy a továbbiakban visszatérek, és egyszerűsíteni fogom:

„4.2. Az elnökválasztás

Érdekes, hányingert keltő fejezethez érkezünk. A jövő Amerikájának státuszát meghatározó küzdelemhez, az elnökjelöltek előcsatározásához. Robert Reich, professzort, a Clinton adminisztráció munkaügyi miniszterét is rosszullet környékezhets, amikor az elnökjelöltekről ír.¹³⁵ Szerinte a Republikánus párt halott. Most halt meg, 2016-ban. Harcoló törzsek léptek a helyébe: evangélisták, akik ellenzik az abortuszt, a melegek házasságát, és a tudományt;

libertariánusok, akik elleneznek minden, a magán viselkedést korlátozó állami beavatkozást; piac-fundamentalisták, akik meg vannak győződve, hogy a „szabad piac” nem tud rosszat tenni; korporációk és a Wall Street titánjai, akik mentőcsomagokat, támogatásokat, speciális adókiskapukat, és a „haver-kapitalizmus” egyéb formáit követelik. A milliárdosok még többet szeretnének kikanyarítani a nemzet vagyonából, mint amennyit jelenleg birtokolnak. És a fehérgalléros dolgozók szeretik Donaldot, és mindinkább meg tudja győzni őket, hogy a jólétüket leginkább a muzulmánok, feketék és mexikóiak fenyegetik.

Mindezek a törzsek külön-külön politikai szervezethez tartoznak, meghatározott kampányfinanszírozók támogatását élvezik, önálló ideológiával rendelkeznek és saját jelöltet állítanak.

Másik cikkében a tragikomikus Trump-ot – kissé féltősen, de szerintem is joggal – lefasisztázza. Ez az emberállat olyanokat mond – a kínzás fokozásán kívül –, hogy nem szabad egyetlen migránst se beengedni az országba, hogy a „muzulmánok gyűlölnék minket” (mind jobban így lenne, ha ő kerülne az elnöki székbe), hogy otthon is körül kell nézni...

Engem is meglepett, mennyire meglepődhetek az amerikai „felsőbb rétegek”? Bár egy szóval se utal a jelölt Bernie Sanders-re és az általa hirdetett demokratikus szocializmusra - a cikkíró szerint azonban hitelt ad alulról jövő kampányának -, hogy egy közvélemény-kutatás ([poll](#)) sokkoló eredményt mutatott fel: minden vizsgált demográfiai csoport – politikai orientáció, kor, nem és származás szerint vizsgálva - preferálná a szocializmust a kapitalizmussal szemben!¹³⁶ A „poll”-ból kiemelek egy oszlop-grafikont, hitelesség kedvéért (l. picit lentebb). A szocializmusra szavazók szerint a korporációk túlságosan sokat tartanak kontrolljuk alatt, és a kapitalista rendszer a gazdagoknak és hatalmasoknak kedvez, és a kormánynak nagyobb szerepet kellene játszania a gazdaságirányításban, hogy biztosítsa minden individuum egyenlő részesedését az alapszükségletekből és közjavakból még akkor is, ha egyeseknek át kell adniuk a vagyonukból másoknak.

[Nesze neked neoliberalizmus, szabad piac, a magántulajdon sérthetlensége és a modern kapitalizmus többi alapelve.]

Az eredmény: a szavazók 40 százaléka preferálná a szocializmust, míg csupán 25 százalék a kapitalizmust. [Majdnem 2:1 arány!] A szavazók többsége jelentős különbséggel állami egészségügyi rendszert, valamint ingyenes felsőoktatást szeretne.

Gyönyörűség számomra mindezt látni-hallani. Micsoda bűn terheli a volt szocialista-kommunista országokat egyrészt azért, hogy képtelenek voltak a szocializmus elveit megvalósítani, másrészt amiért úgy adták fel ezeket az elveket, hogy vakon rohanva adták meg magukat a kapitalizmus hódítóinak, odadobva gazembereknek (államok) és szélhámosoknak (cégek, korporációk) mindent, aminek értéke volt, és váltak a neoliberais neokapitalizmus kiszolgálóivá.

No de lássuk tovább a teljesen kiábrándító és az egész világra nézve veszélyes elnökválasztási küzdelmeket. Ijesztő!

Hillary Clintonról már írtam pár sort fentebb. Most több róla szóló hírt osztok meg Önökkel, kedves olvasó.

A már korábban is szerepeltetett Paul Buchheit a férjével hasonlítja össze „Egy ágyban a nemzet megrontójával: 5 módszer, amiben Hillary ugyanolyan rossz, mint Bill” című cikkében.¹³⁷ Az öt téma: béke, szabadság, demokrácia, biztonság, jólét. Nem részletezem, mennyi galádságot követett el a férj mind az öt területen, foglalkozzunk most a volt first lady tetteivel, terveivel (amilyen tömören csak lehet).

Béke: Hillary békéje a háború. Dr. Jeffrey Sachs, az ENSZ tanácsadója szerint Hillary a Háborús Gépezet jelöltje. Férjét ő bírta rá Koszovó bombázására, külügyminiszterként vezető szerepet játszott a Líbia elleni agresszióban, 2012-ben ő akadályozta meg a béke létrejöttét Szíriában. Szabadság: ami börtön. A fekete gyerekeket „szuper-ragadozóknak” bélyegezte. Támogatta férje 1994-ben hozott törvényét, amely betiltotta az élelmiszer-bélyegeket a drogosoknak, és az állami lakásokat (bérlakásokat), amivel komplett családokat sodort a kilakoltatás veszélyébe.

Demokrácia, azaz szabadkereskedelem. A szabadkereskedelmi megállapodások demokráciaellenesek, mert a helyi kormányzatok fölé emelik a korporációk érdekeit. Hillary a NAFTA mellett volt, majd a CAFTA ellen, végül hol a TPP mellett, hol ellene. A Huffingtonpost megállapítása ([account](#)) szerint jó ideje szóban a szabadkereskedelmi megállapodásokat kritizálja, majd hivatalba kerülve támogatja azokat. Másik támadása a demokrácia ellen [Honduras](#)-szal kapcsolatban történt 2009-ben, amit külügyminiszterként, magánlevelezéssel követett el. Meghiúsította a demokratikusan megválasztott, majd katonai puccsal eltávolított elnök, Manuel Zelaya visszatérését. Ezt követően az országot szegénység, bűn és katonai visszaélések jellemezték, és az USA latin-amerikai kapcsolatainak romlása következett be.

Már a „Honduras” megnyitása alapos tájékoztatással szolgál, de a 138. sorszámú cikk rendkívül részletesen ismerteti Hillary e-mailjeit, beavatkozását.

Biztonság: azaz a Biztonsági Öv (annak megfaragása). 1996-ban aktívan vett részt a férje 1996-ban meghirdetett „jólét reform” programjának támogatásában, a „Eltartott gyermekekkel rendelkező családok megsegítése” címzettjeit „lejmolósoknak” nevezte, és bár a mélyszegénységben élők száma megduplázódott, a programot 2008-ban sikernek hívta.

Az állami lakásépítést 17 milliárd dollárral megfaragták, a börtönökre szánt alapot 19 milliárddal megemelték – jórészt az ő követelésének engedve. A Szükségre Szoruló Családok Ideiglenes Támogatása programban részesülők aránya az elszegényedett családok 68 százalékáról 27 százalékra esett vissza.

Jólét, azaz a nagybankok. Az elnökjelölt-kampányt megelőző két év alatt négy milliárd dollárnál többet kapott a nagy pénzügyi intézményeknél tartott beszédeiért. Nyilatkozott is: „A nagybankok után fogok menni.”

És nyilvánosságra is hozták a beszédeit, utólag rekonstruálva azokat (eddig csak részben).¹³⁹ A szövegei önmagukért beszélnek: a finansz-nagytőke seggnyalója mondhat csak ilyeneket. „Mindig segíteni fogok, hogy országunk megértse a létfontosságú szerepet, amit Önök játszanak. Folyamatos párbeszédet kell folytatnunk, hogy biztossá tegyük: a pénzügyi piacaink és intézményeink a legfinomabbak legyenek a világon. [kiemelés tőlem] (...) Hiszek abban is, hogy a kormánynak és a pénzügyi vezetőknek együtt kell működniük, hogy megnyissák a globális piacokat a pénzügyi iparunk előtt. (...) Ez magában foglalja a szabadkereskedelmi megállapodásokat, amelyek kiegyengetik a játékteret az amerikai pénzügyi intézmények előtt. Csökkentenünk kell azokat az akadályokat, amelyek Önök előtt állnak, amikor korlátozott piacokra akarnak termékeket bejuttatni. A TPP, amelyet segítettem előre jutni, különlegesen fontos az USA pénzügyi szolgáltatásai előtti piacnyitáshoz Távol-Keleten.”

Iszonyatosan világos beszéd!!

És mindez 7-8 évvel a fél világot lenullázó, az amerikai bankok és biztosító vállalatok (pénzügyi nagytőke) által kreált válság után. Igaz, akkor is megmentette őket az Obama kormány.

Összefoglalva: a szerző szerint az átlag-amerikait félelemmel és szorongással kellene eltöltenie Hillary jelölésének. A Wall Street-hez és ahhoz az emberhez ment férjhez, aki a modern idők nemzet-rombolásának legváltozatosabb formáiért felelős.

Egyszerűen rettenetes, hogy nagy valószínűséggel e két ember valamelyike fogja irányítani a világcsendőrt!

Más jelentős megfigyelő is felhívja a figyelmet a pénz uralmára a választások felett.¹⁴⁰ A befolyásoló pénzeket a plutokrácia és most a nagytőke PAC-jai uralják és ez csak a kezdet. [A PAC-ok olyan Szövetségi Politikai Akció Bizottságok, amelyek „kemény” pénzt gyűjtenek szenátorok, képviselők, elnökök választásának befolyásolására. Regisztrálniuk kell magukat a Szövetségi Választási Bizottságnál.] Az elnökválasztási kampányt az Elnökválasztási Viták Bizottsága – magánvállalkozás – ellenőrzi. Sör, autó, telefon és más korporációk finanszírozzák. Ennek a bizottságnak a leple alatt a két párt dönti el a viták számát, a meghívottakat, mely riporterek tehetnek fel kérdéseket jóváhagyott közönség előtt.

Követni is nehéz...

Tovább bonyolítja a képletet a Centre for Public Integrity cikke, amely a „hivatalosan elismert” fenti magántámogatási rendszeren túl működő fekete pénz működési rendjét ismerteti.¹⁴¹ A 2012-es elnökválasztás során 300 milliárd dollárt pumpáltak a választási harcba a fekete pénz tulajdonosai, moztatói: korporációk, Delaware és Wyoming államban (adóparadicsomok)

bejegyzett cégek. Ezen felül további százmilliárdokat költenek politikai hirdetésekre, amelyek nem annyira személyekkel, mint inkább vitatémákkal foglalkoznak. Példa erre az [Americans for Prosperity](#), a konzervatív milliárdos testvérpár – Charles és David Koch – zászlóshajója.

Ugye világos?

De van folytatás. Nomi Prins, író, aki korábban a Wall Street egyik magas rangú menedzsere volt, elképesztően alaposan elemzi a pénzmozgásokat általában, valamint az egyes jelöltek pénzügyi helyzetét. A részletek nem férnek a jelen írásba, nem tudok bölcsebbet, mint figyelmükbe ajánlani a cikket, amelynek címe: „A valahavolt legdrágább választás milliárdosok játéktere (kivéve Bernie Sanders-t).”¹⁴²

Nem csak a választásokkal foglalkozik, mégis ide sorolom az amerikai író, Ann Jones (fentebb már foglalkoztunk vele) cikkét.¹⁴³ Összehasonlításokat tesz az észak-európai államok – Dánia, Svédország és Norvégia – és hazája, az USA között. Már csak ezért is érdemes beleolvasni. Nem kell részleteznem, mennyire másként érezte magát Norvégiában, mint otthon: béke, nyugalom, átlagban 37 munkaóra hetente, és demokrácia. Egyetlen bekezdés:

’Éppen ebben válnak el (különböznek), a fejlett országok között most leginkább egyenlőtlen – és ennél fogva nem demokratikus - kapitalista Amerikától. Politikával foglalkozó tudósok szerint oligarchiává ([oligarchy](#)) vált – az állampolgárai kárára a szuper-gazdagok által és azok hasznára kormányzottá. Talán Önök is észrevették.’

Hitelessé teszi az általa elmondottakat, hogy gyerekkorára emlékezve még jó Amerika él benne.

Még mindig nem tudom elhagyni az elnökválasztás témáját, mert a világ egyik legjelentősebb közgazdásza, a Nobel-díjas (és nagyon amerikai) Joseph Stiglitz is foglalkozott vele.¹⁴⁴ Miért támogatják sokan Bernie Sanders-t? ’Az amerikaiak sok jogsérelmet láttak – embereket, akiknek nem volt elég pénzük, kilakoltatták a házukból, de egyetlen bankárt se vontak felelősségre a válság okozásáért.’ - mondta Stiglitz. ’A 2008 óta elért gazdasági eredmény 91 százalékát a felső 1% kapta, míg a minimálbér 60 éve nem fedezi az inflációt. Az amerikai gazdaság sikertelen. Újra kell írunk a gazdaság szabályozóit a 21. század számára.’

Végül fontos észrevételt tesz a TomDispatch, rámutatva – többek között – hogy a jelöltek egymáson túllícitálva az USA eddig használt harcmódorának folytatását ígérik.¹⁴⁵ Sőt, Trump például a kegyetlenség fokozását, a skála szélesítését propagálja. Ted Cruz fenyegetése, miszerint ’addig fogjuk szőnyegbombázni az ISIS-t, amíg ki nem találjuk, hogy a homok tud-e fényleni a sötétben’, hívószóvá vált. Mindkét párt jelöltjeinek tervei között szerepel a drónok széles körre kiterjesztett használatának folytatása valamilyen formában. A Bush által a globális háború a terror ellen döntő részeként bevezetett és Obama által intézményesített, megerősített eszköz rövidesen az új elnökjelölt örökölt fegyvere lesz. Ha így szemléljük a 2016 évi választásokat, nem arra fogunk szavazni, hogy megválasszuk a bolygónk utolsó szuperhatalmának vezetőjét, hanem olyan túrán fogunk részt venni, amelyik meghatározza, ki lép legközelebb az Ovális Irodába, akinek lehetősége lesz istent játszani ([play god](#)). Ki érdemli ki az Ön támogatását, hogy a legjobb jelölt legyen és mások szeretteinek gyilkolását folytathassa.

Járulj a szavazóurnához, Amerika.

Most látom, hogy Hillary Clinton kiállt a halálbüntetés mellett is.¹⁴⁶ Vigyázz világ, erre csak megveszekedett gazemberek képesek.”

[Az index-számok az „Az USA ledarálja a világot” e-könyvem jegyzeteire utalnak.]

Ehhez a szörnyőséghez kell csatolni most Trump 100 napos – előre közzétett, de most már győztes – programját.⁶ Mondhatom, nem mindennapi. Akadnak benne pozitív elemek is, de döntően félelmetesen rossz elvi elgondolásokon alapulnak a tervezett lépések. Itt és most (korai még), csak a lényegesebb kérdéscsoportokat átfogó tervekről tudok véleményt nyilvánítani.

Pozitív csokornak lehet tekinteni a washingtoni (kormányköröket érintő) korrupció és „speciális érdekek” érvényesítését célzó tevékenységek (lobbizás) visszaszorítását célzó hat intézkedést. Hét intézkedést hirdetett meg, amelyek a dolgozók (vagy munkások = workers) védelmét (!) szolgálják. Az első négy hatása erősen vitatható, mert kereskedelmi egyezmények felrúgását, azokkal kapcsolatos visszaélések (?) felszámolását, valamint Kína bosszantását, „valuta manipulátor”-ra nyilvánítását tervezi. Idézhetnék az Amerikáról írt könyvem⁹ 4.9. „A kereskedelmi egyezmények” című fejezetéből, amiben amerikai véleményeket ismertetek, amelyek szerint azok elsősorban országuk óriásvállalatainak, multinacionális cégeinek érdekeit szolgálják. Furcsa lenne amerikai oldalról támadni azokat. Az utolsó intézkedés ma már csak bosszantásnak tekinthető, mert Kína – éppen amerikai támadások hatására – néhány éve rugalmasabb valutapolitikát folytat. Ez csak az USA nyakában lihegő trónkövetelőt daráló egyik malomkő továbbgörgetése. Az ötödik pontban vállalja, hogy meg fogja szüntetni az 50 billió (angolul trillió!) dollár értékű hazai energiataralék kitermelésének tilalmát, beleértve az agyagpalát, kőolajat, földgázt és „tisza” szenet. Aki nem tudja, hogy ezzel tulajdonképpen a klímaháborúban a melegházhathatást, a globális felmelegedést tagadóknak nyit kaput, azt hihetné, pozitív lépésről van szó.

Az ebbe a csoportba sorolt további két intézkedés egyenesen hajmeresztő, és megnyitja a negatív lépések sorát: egyrészt engedélyezi a Keystone Pipelines IV. ütemének építését, amit az Obama adminisztráció megtiltott, mivel a környezetszennyezés szempontjából kényes nebraskai Sandhill vidéken haladna keresztül; másrészt megszüntetné (vagy csökkentené?) milliárdok fizetését az ENSZ kvótacsere-megállapodásába, és a pénzt Amerika víz- és környezeti infrastruktúrájára fordítaná.

Túlságosan sok időt töltök ezzel a lehetetlen figurával. Még annyit, hogy a további programpontjai tele vannak rasszizmussal, vallási- és idegengyűlölettel. Nem véletlen, hogy jóval az elnökjelöltsége előtt Robert Reich professor lefasisztázta. Ha az ember belenéz a gyűlöletbeszéddel foglalkozó weblapba¹², szépen felsorolva találhatja mindazt, amivel Trump győzni tudott a világ „legdemokratikusabb” államában: **faji, etnikai, nemzeti, vallási, szexuális orientáció, nemi identitás** szerinti gyűlölet! Tényleg elképesztő, hogy a gyűlöletbeszéd kategóriában előforduló valamennyi bűnt a világgal szembenézve szinte dühödten gyakorolja!

Maradjunk azonban egyelőre a 100 napos programjánál. A meghirdetett intézkedéseinek következő csoportja – még mindig a kiemeltekkel foglalkozó első oldalon – a biztonság „helyreállításával” és a törvény alkotmányos szabályaival foglalkozik öt pontban. Obama intézkedései sorának törlése, új Legfelsőbb Bírósági tag választása a „listámról”, „szentély városok” állami finanszírozásának leállítása (nem értem, mely városokról van szó?). Ez az első

három pont. És megtaláltam a szentély város fogalmát¹³: ha jól értem, olyan városok az USA-ban és Kanadában, ahol nem engedik lakosaik háborgatását azzal, hogy honnan jöttek, azaz nem foglalkoznak migrációs kérdésekkel. Masszív fajgyűlölet és hataloméhség ennek betiltása! Többféle értelmezés lehetséges a három intézkedéssel kapcsolatban, egy biztos: az új császár hengerel. Mit is? Ami személyes érdekébe ütközik, vagy nagysága szimbólumának kibontakozását akadályozhatja. A negyedik: kétmillió bűnöző illegális bevándorlót visszatelepít, és felmondja a vízum-megállapodást azokkal az országokkal, amelyek nem fogadják vissza őket. Egyike a legsötétebb elképzelésének, a viták során még 11 millióról beszélt (igaz, nem emlékszem, mind bűnözőként kezelte volna?). És talán törölte a programjából, a választás után napokig tartó tiltakozási hullám miatt. Csak fajgyűlölet vezérelheti, és elképzelhetetlen a végrehajtás módja. Netán ahogy a Szovjetunió „telepített ki” minden csecsent távol-keleti régióiba, téli fagyban marhavagonokba zárva a szerencsétleneket? Végül az ötödik pontban azzal fenyegetőzik, hogy felfüggeszti a terror-sújtotta régiókból menekültek befogadását, akiknek az átvilágítása nem hajtható végre megfelelő biztonsággal. Hozzáteszi, hogy minden bevándorlót extrém átvilágításnak fognak alávetni. Gátlástalan aljasság: az az ország felelős a szóban forgó régiók helyzetéért, amelyiknek a trónjára ül. Hogy nem sül ki a szeme, amikor az onnan menekülők elé ilyen gátat épít? A népek sora elleni indokolatlan, bűnös háborúkat kellene azonnal leállítania, nem az onnan menekültek előtt falat emelni!

Nagyobb lépetekkel kell haladnom, mert így nemcsak az olvasóim, hanem magam is megunom ezt a lehetetlen sztorit.

A 100 napos program második, kevésbé részletezett csomagokat tartalmazó oldaláról a legfontosabbakat emelem ki, nagyon tömören:

- (1) Adócsökkentéseket ígér, amik elsősorban a középosztályt fogják érinteni. Félő, hogy az igazi csökkentésben a legfelső rétegek fognak részesülni. Vitatható lépés. Van szakértő, aki szerint több sebből vérzik. Felsorolom:
 - Szakértői elemzések szerint a tervezett adócsökkentés a középosztályok adó utáni jövedelmét ugyan 1,8 százalékkal fogja emelni, de a felső 0,1%-é 14% növekedést fog eredményezni, azaz az eddig is minden emberi viszonyt aláásó egyenlőtlenség-olló gyors tempóban fog tovább nyílni! (Aki csodálkozik: mit is lehet várni az adócsaló milliárdostól?)
 - Az így nyert hatalmas összegeket a gazdagok nem ruházzák be, hanem „befektetési számláikhoz” csapják, ami jó a pénzügyi „iparnak”, de nem „forró” az egész gazdaságnak!
 - Az adócsökkentés növelni fogja az ország eladósodottságát, és pedig a „Felelős Szövetségi Költségvetés Bizottságának” számításai szerint – a tervezett infrastrukturális beruházások hatásával együtt – tíz év alatt a nemzet adósságát a GDP 100%-a fölé fogja emelni.

Szüksége van erre Amerikának? Így biztos nincs! Ez kizárólag gazdagék érdekében történik. A forrásokat a hadikiadások csökkentésében kellene keresni.

- (2) Vámot fog kivetni azokra a termékekre, amelyek termelés-kiszervezéssel külföldön készülnek, és most vámmentesen kerülhetnek vissza az országba. Szerintem lényeges

termelést nem fog visszahozni. Ez a kérdés egyik oldala csupán, csak akkor hatna, ha rendkívül gyorsan emelkednének a bérek a mostani termelés-befogadó országokban, illetve ha megszűnne a „nyugati tőkékért és technológiáért folytatott harc” ezekben a régiókban. Többek között a neokapitalista volt szocialista országokban.

- (3) Teljesen felszámolja az Obamacare egészségügyi rendszert. Amivel helyettesíteni akarja, az egyelőre csak bonyolultabbnak és a magánszektor helyzetbe hozónak tűnik.
- (4) Illegális bevándorlás elleni törvényt fog hozni, amely egyrészt biztosítja a fal építését a mexikói határon oly módon, hogy annak költségeit Mexikó viselje, másrészt különböző fokozatú börtönbüntetéssel sújtja a „visszatérő” illegális bevándorlókat. A fal nevetséges! Minden fal, amit eddig építettek a világon, csődöt mondott (Kína, Berlin..), vagy éppen csőddel küzd (Izrael, alagutak, rakéták). Amerikában is csődöt fog mondani. De rámutat arra a hihetetlen aljasságra is, hogy Mexikóval akarja megfizettetni. Ha helyesek az információim, az elképzelése szerint a már az USA-ban dolgozó mexikóiak hazautalásait kívánja megadóztatni, és abból finanszírozni az építkezést. Aljas, sötét gazemberség, a már sajátta vált etnikumot zsarolja meg.
- (5) Erősíteni fogja a rendfenntartó erőket (hová, meddig, már így is katonaság!), szigorítani a maffiák elleni harcot, meg „újjaépíteni” a hadsereget. Az ember nem is hisz a fülének, fegyverek, erőszak, keménykedés... Szegény amerikai alsó rétegek!

Természetesen nem foglalta írásba azokat a megnyilatkozásait, amelyek a legveszélyesebbek. Ilyen például az olthatatlan iszlámofóbiája. Az elnökválasztási viták során többször kirohant az iszlám-hívők ellen. Az Amerikában élők, és a várható betelepíteni óhajtok ellen egyaránt. Nem enged az ország területére lépni egyetlen iszlám-hívőt sem. Ellenőriznem kell, de mintha még az amerikai állampolgár muszlimok kitelepítésével is foglalkozott volna. Valamit mondhatott, mert az interneten több oldal foglalkozik azzal, hogy a választások óta rettegnek az ország muszlimjai. Igen! Egyetlen példa, az ABC news cikke¹⁴: „Trump megválasztása bizonytalanságban és rettegésben hagyja az amerikai muzulmánokat” és benne: „Trump hatályon kívül helyezheti a kulcsfontosságú Obama programot is, amely megakadályozza egyes bevándorlók deportálását, beleértve az országban illegálisan élő muszlimokat is. Jobb a CNN politikai műsorának cikke: „Az amerikai muzulmánoknak: sokk, félelem és szétesés”¹⁵, benne: Amikor Trump kijelentette, hogy muszlimoknak nem fogja megengedni, hogy belépjenek az Egyesült Államokba, még egyik támogatója is felháborodott: sértő és alkotmányellenes – mondta; amikor kijelentette, hogy felügyelni kell a mecseteket, és hogy az iszlám gyűlöl bennünket, Amerika-ellenességgel ruházta fel 1,6 milliárd ember hitét; és az iszlámofób incidensek a 9/11-es támadás óta a legmagasabb szintre emelkedtek. Nem lehet akármilyen a felszított gyűlölet, ha a sértettek az incidensek regisztrálására szolgáló weblapot nyitottak: „Day 1 In Trump's America”, <https://twitter.com/i/moments/796417517157830656>¹⁶

Az új császár úgy viselkedik, mint aki nem tudja, hogy a hatalomörület és kapzsiság mellett a vallási gyűlölködés okozta a legtöbb áldozatot világunkban: háborúk, pogromok, pogány- és hitetlen-üldözés, más vallásúak terrorizálása az eredmény. És mindig vadállati kegyetlenség, kínzások, a tömegek fanatizálása kísérte, kíséri.

Szinte azonos erejű átok a xenofóbia, az idegengyűlölet. Szid, átkoz ez a ferde hajlamú gazember - Orbán Viktor példaképe – mindenkit, aki az uralkodó „hülye fehér ember” (a filmes

Michael Moore könyve) számára hajszalnyira is *más*: hispánokat (mexikóiak), arabokat, négereket, zsidókat, melegeket, nőket, felsőbbrendűként kezeli a szexet.

Idézek pár mondatot vagy csak félmondatot Bartus László fentebb már említett cikkeiből.^{7.8}

Talán a legképtelenebb dolog a trónkövetelőtől, hogy „...egy kérdésre nem tudta azt mondani, hogy nem dobna atombombát Európára.” Több tízezer olyan nukleáris fegyver fölött fog uralkodni, amik közül 40-50 képes lenne eltörölni a földről Európát, halálosan megfertőzve az egész atmoszférát. Három hidrogénbomba romba dőntené egész Magyarországot. És ennek az embernek – majdnem biztos - fogalma sincs erről a fegyver-arsenálról. Pedig azt is pontosan tudnia kellene, hogy John F. Kennedy rettenetesen félt a tábornokaitól, mert bármilyen nemzetközi konfliktusba keveredett (főként keverte magát) az USA, azok mást se tudtak tanácsolni, mint hogy „vessük be a *nuke*-ot”. Bizonytalanabb korszakot még nem élt át a világ, mint ami most fog következni. Bartus: „A legrosszabb forgatókönyvek szerint megválasztása pillanatától kezdve nukleáris katasztrófával, Amerikában polgárháborúval, esetleg világháborúval fenyeget.” A szavazók „...egyebek mellett az abortusz és a meleg házasság ellen voksoltak.” Mint az ősprimitív lengyel elit... Nagyon világosan ír Bartus a zsidóellenességéről: „...Trump még azt is hozzátette legutóbbi kampányfilmjében, hogy ezek zsidók, szó szerint leadta a náci zsidó világ-összeesküvés elméletét (...) az általuk uralt elit okozza a világ bajait.” „Antiszemitizmus, homofóbia, vallásos fanatizmus, butaság, uszítás, gyűlölet.”

Bartus két „jövő emberével” állítja sorba: Orbánnal és Erdogánnal. Kifelejtette Putyint, pedig a négyesfogat jobban illik a kialakult helyzethez. Ők négyen, ha jól összefognak, sokra vihetik. Romba dönthetik a világot. Veszélyességük sorrendje természetesen függ a méretektől, elsősorban a katonai erőtől. Na meg az uralkodó arroganciájától, ostobaságától. Ennél fogva Trump, Putyin, Erdogán és Orbán a sorrend. Orbán maradhat a kaptafánál, elég lesz neki a magyar nemzethalál kivívása.

Bartus persze két kérdésben súlyosan tájékozatlan: a demokráciáról mint létező valamiről ír, a liberalizmust pedig pozitív eszmerendszerként említi. Lehet, hogy a liberalizmus az emberiség történelmében előremutató eszme (is) volt, de a múlt század hatvanas-hetvenes éveitől kezdve neoliberalissá (libertarianizmussá, meg mifenevé) torzulva nemzetek sírásójává vált.

A polgárháború rémével foglalkozó cikkével Bartus rekordot döntött. A választ követő második nap már reagált a visszhangokra, és felhívta a figyelmet az ország széttagozottságára, az ellentétek robbanásszerű növekedésére, a valós veszélyre: ha Trump állja a szavát, polgárháború törhet ki. Tömörítette a bélyegzőjét is, amit erre a vadbaromra süt: „Ezek *fasiszta és náci* ideológiák, alkotmányellenes és alkotmánysejtő megnyilvánulások.” Azt hiszem, teljes mértékben igaza van.

Mások is így gondolják. Fentebb már említettem, hogy Robert Reich professzor jóval a választás előtt lefasisztázta. Most pedig a New System Project ír leplezetlen fasizmusról¹⁹

„Bertram Gross régen figyelmeztetett 'barátságos fasizmus' Amerikába jövetelére – '...lassú és erőteljes eltolódásra nagyobb hatalom- és vagyonkoncentráció irányába egy elnyomó Big Business-Big kormány partnerségben'. Ez most érkezik - és lehet, hogy nem lesz barátságos. Szembe kell szállni vele, és meg kell támadni.”

Majd feltételekre hívja fel a figyelmet: Nem lehet sikerrel járni, ha nem tudnak valódi, megvalósítható alternatívákat és új gazdasági intézményeket javasolni, amelyek képesek legyőzni a társadalmat és politikát elfoglaló félelem, gyűlölet és elszigeteltség rémálmainak.

Rohanó tempóra kell váltanom, hogy időben, kora tavaszra elkészüljek, és terjedelemben élvezhető maradjon a könyv. Remek információ-források vannak, ömlenek a hírek.

A gazdasági kérdések közül az adóval és a vámmal már foglalkoztam fentebb. Most értesülök arról, hogy a manipulált gazdaságot tovább akarja manipulálni, éspedig – a választási kampányban harsogó ígéreteivel szemben, hogy a gazdaságban a nép érdekeit fogja nézni – ellenkező, rossz irányba, éspedig a korporációk, a Wall Street és a gazdagok érdekeit szolgálva.²⁰ Erre garancia a háborús bűnös Bush éra Securities and Exchange Commission (Értékpapír és Tőzsde Bizottság) biztos, aki Trumpnak is jelöltje erre a posztra. Hogy mi várható? A pénzügyi előírások enyhítése, a szabályozók lefaragása. És mindez azután, hogy közismerten a pénzügyi „szabadosság” volt a 2008-ban kezdődött kegyetlen válság döntő oka! Borzasztó!

Az Inequality.com e-maillal értesített, hogy szakértőik szerint az egyenlőtlenség emelte Donald Trumpot az elnöki székbe.²³ A szakértők: Sarah Anderson, Chuck Collins, Josh Hoxie, és Sam Pizzigati. Az egyik döntő ok kétségtelenül ez volt!

Itt az ideje, hogy ránézzünk a jövő arcképcsarnokára. Nemcsak Amerika sorsát igazgatják, hanem az egész világ jövőképét rajzolgatják, akár hiszi az ember, akár nem. Inkább nem akarom hinni magam sem, mert horror-kabinet képe rajzolódik ki a CommonDreams szerint:¹⁷ 41 jelölt 13 székre, egyik rosszabb mint a másik. A jellemzőik: klímaszkeptikusok, olajmágnások, kampány-lojalisták, háborús héják, és vakbuzgó bűnüldözők – mondja a CommonDreams. Bár a cikk több tárcára alternatív jelölteket nevez meg, a szerzőt követve én is kiemelem a legfontosabbaknak tartottakat:

Honvédelem: Michael Flynn nyugalmazott tábornok, akit 2014-ben a Defense Intelligence Agency (Honvédelmi Titkosszolgálat) éléről – saját véleménye szerint – héja-magatartása miatt mentettek fel. Alig telt el pár nap, és változott a helyzet: Flynn hírek szerint visszakerül a biztonsági vonalra, a honvédelmi tárcát pedig a „veszett kutya” (Mad Dog) James Mattis kapja. Már a beceneve is önmagáért beszél, de több baj is van vele: a kisebbik, hogy a jogszabályok szerint nem nevezhető ki, a súlyosabb, hogy nyilatkozatai, parancsai között nem egy van, ami végtelen embertelenségre vall. Irakban például azt mondta tengerészgyalogosainak, hogy „legyetek udvariasak, professzionálisak, de úgy tervezzétek, hogy öljetek meg mindenkit, akivel találkoztok” (ccm.com: "Be polite, be professional, but have a plan to kill everybody you meet.") És hasonlók, meg rosszabbak. A legnagyobb baj azonban, hogy Iránt tartja a legveszélyesebbnek Amerika szempontjából a Közel-Keleten. Készülhetünk az Irán elleni háborúra.

Belügy: Forrest Lucas olajipari vezető tisztségviselő, aki a tárca élén környezetvédők számára rémálom forgatókönyvet fog képviselni.

Külügy: Newt Gingrich, akinek a külpolitikával kapcsolatos korábbi megnyilatkozásait „megjósolhatatlannak”, „héjának” és „szégyenteljesnek” aposztrofált (a cikk szerint ő maga, ha jól értem, ami lehetetlen, nyilván a média értékelte így).

Ez pillanatnyilag elég is: világos, félreérthetetlen irányvonal! Tényleg horror-képlet árnyéka vetül előre.

A hatalom újabb négy oszlopos tagjával foglalkozó lapból meríték:²¹ *Mark Pence* alelnök lesz a *keresztény felsőbbrendűség* leghatalmasabb képviselője az USA történelmében, és ezzel ennek a szélsőjobb eszmének a harcosait is viszi magával. A *fehér nacionalista Steve Bannon* kapta a Fehér Ház főstratégája posztot, akit az amerikai *náci párt* és a *Ku Klux Klan* azonnal lelkesen üdvözölt. A szélsőséges, neokonzervatív John Bolton Irán bombázását követeli, a tekintélyelvű Rudy Giuliani is jelentős posztra vár, talán ő kerül a külügy élére. Másutt, megerősítve ezt a feltevést, akként méltatja a szerző Giuliani-t, hogy „kegyetlen, bosszúálló, tekintélyelvű”. Más név is forog a külügy lehetséges fejeként, a fentebb említettel együtt egyik rosszabb mint a másik az Amerikán kívüli világ számára (is).

Ide illik a The Center for Public Integrity cikke, amelynek alcíme szerint „felejtse el a globális éghajlatváltozás ellenőrzését; számíts nagyobb hadseregre, még több nukleáris fegyverre, és több rakétavédelemre”.²² Ennyi elég ahhoz, hogy megértsük, mit várhatunk ettől az eszement vadállattól, Orbán példaképétől.

Egy tweet-ben értesültem a demokrata Eliot A. Cohen véleményéről, felháborodottan ír az átadás-átvétel kezdeteiről: Trump hatalomátvétellel foglalkozó csapatával találkozva megváltozott a véleményem: maradj távol. Dühösek, arrogánsak, ordítanak: Vesztettetek! Undorító lesz az egész.

A folyamatról részletesebben:²⁵ Késhegyig menő harc tört ki a jelöltek, valamint támogatóik között a Fehér Ház keleti frontján és a biztonsági szervezeteknél megüresedő posztokért.

És stratégiai főtanácsadónak a hírhedten antiszemita Steve Bannon-t választotta.²⁶

Továbbiak a kezdetekről.²⁷ A szerző óva int a kezdetek tapasztalata alapján: „Ne tévesszen meg, amit a média a hatalom sima átmeneteként próbál bemutatni, biztos, hogy hirtelen fordulatként fog történni, ami – mint általában - az amerikai politikai hagyomány körében marad. Ne higgy Trump leereszkedő, a liberális tüntetőket halovány dicsérettel ámitó szólalmainak. " Trump elnöknek" nem lesz jó vége.”

Annyira elviselhetetlennek értékelik sokan a helyzetet, hogy kezdeményezik: a december 19-i végső döntésnél az electorok szavazzanak az államukban történelemmel ellentétesen. Erre 14 államban büntetés nélkül lehetőségük van.²⁸ Mint már többször kifejtettem, szerintem a VadLady se lenne jobb: mindketten a nagytőke, a katonai-hadiipari komplexum markában vannak. Ők csak marionett figurák lehetnek, ha megszakadnak is.

Az információ-áradatból kiemelem még az Institute for Policy Studies írását:²⁹ A cikk progresszív (Bernie Sanders) és regresszív (Donald Trump) populizmust lát a két jelölt előretörése mögött. És értékeli: „A regresszív populizmus alapvetően kitérő, amelyet néha ösztönöz a gazdag elit, és amely a populista dühöt eltéríti a valódi hatalom birtokosairól kevésbé erős csoportokra. Hasonló az antiszemitizmus történelmi szerepére: a kitérés politikája súlyosbítja a faji és etnikai különbségeket, amelyek igazságosabb időszakokban a felszín alá vonulnak.”

Mit érdemes még kiemelni Trump meghirdetett terveiből?

Az Obamacare-t fel akarja számolni, az egészségügyi ellátást magánbiztosítók és magánkórházak fogják ellátni. Miután tudjuk, hogy az USA-ban 43 millió ember él jegyrendszeren, nem valószínű, hogy ezek a nyomorultak meg fogják oldani a gyógyellátásukat.³⁰

Kirohant a NATO ellen. Micsoda dolog, hogy mi védjük őket, és nem fizetik meg a költségeinket, nyilatkozta. Talán fel is szeretné számolni, mint semmire se jó szervezetet, de a legkevesebb, hogy minden NATO tagállamnak – nekünk is – 2%-ra kell emelnünk a katonai költségvetésünket. Már emeljük is, a szegénység rovására. Megjegyzem, hálát adnék a nem létező isteneknek, ha Trump leválasztaná Amerikát az euroatlanti szövetségről, hagyná, hogy a NATO ismét magára ölthesse a *védelmi szövetség* öltönyét.

Tüntetések: New York, 2016.11.09-10

Rasszistának, antiszemitának, nőellenesnek és Ku-Klux-Klán-támogatónak kiáltják ki Donald Trumpot a helyi idő szerint szerda este New Yorkban tüntető tömegek, akik szerint mindenki megb..hatja, aki Trumpot támogatta!

De nehéz is rájönni, mi is zajlik Amerikában! Nehezen esett le nekem is, pedig „Az USA ledarálja a világot”⁹ könyvemben elég átfogóan vázoltam, milyen kutyaszorítóban van a világcsendőr, mennyire lejtős úton halad a modern, neoliberális kapitalizmussal, a nonstop háborúkkal a csőd felé. Ami most Amerikában történt, az ennek az életképtelen rendszernek az összeomlás előtti haldokló szakasza, annak felkiáltójele. A dark age (sötét korszak) előtti vajúadás, amit olyan alaposan elemez a Dark Age America könyv, aminek a közepén tartok.¹⁰ A mai USA-ban fellelhetők mindazok a jelenségek, amelyek a korábban összeomlott kultúrák, birodalmak leáldozó szakaszát jellemezték: klímaváltozás, az erőforrások kimerülése, a termelés visszaesése, óriási egyenlőtlenség, a természet lepusztulása, a perifériákon folytatott háborúk belföldre fordulása...

Fontosnak látom lehozni fentebbről Stiglitz véleményét (Az USA ledarálja a világot, Elnökválasztás): „A 2008 óta elért gazdasági eredmény (hozam) 91 százalékát a felső 1% kapta, míg a minimálbér 60 éve nem fedezi az inflációt. Az amerikai gazdaság sikertelen. Újra kell írunk a gazdaság szabályozóit a 21. század számára.” Tömör meghatározás, de ez a tragikus választás alapvető oka: az ország gazdasága kontrahál, az ipart kiszervezik, a szegénység nő, a fajgyűlölet terjed, a szegényebb etnikumokra nyomás nehezedik...” És közben megint magyar szakértő nyilatkozik a TV-ben az USA helyzetéről: a GDP növekszik, a munkanélküliség csökken, az életszínvonal nő. Az orra alá kellene dugnom az „Az USA ledarálja a világot” című könyvem és a most következő sorokat, bele kell sápadnia a süketvagnak! Mert mit mond David A. Stockman a „Trumped! A Nation on the Brink of Ruin And How to Bring it Back” (Trumpolt! Egy nemzet a romok küszöbén és hogy hozható vissza” című könyvében? Az USA évek óta gyakorlatilag stagnál, 43 millió amerikai állampolgár él jegyrendszerben, a munkanélküliség a színesek körében óriási, de a fehérek is bizonytalanságban élnek, kénytelenek részmunkaidőben dolgozni, váltogatni munkahelyeiket. Az ipar „kiszervezésével” az USA termelő országból szolgáltatóvá változott.

Mielőtt összefoglalnám Amerikát, teret kell szentelnem az egyik legbátrabb amerikai szakértőnek, Tom Engelhardt-nak, aki részletes elemzéssel lépett a nyilvánosság elé saját szerkesztésű web-újságjában, a TomDispatch-ben.²⁴Néhány gondolatára hívom fel a figyelmet!

- Ma, amikor egyetlen szuperhatalomról beszélünk, a csúcson lévő hatalmakra jellemző rend és dominancia helyett a káosz birodalmát testesíti meg az ország.
- 2002-ben az Arab Liga vezetője figyelmeztette Amerikát: Irak inváziója a pokol kapuit fogja megnyitni. Igaza lett, és ezek a kapuk azóta se zárulnak be.
- Afganisztán (2001) óta minden porrá változott, amihez az USA hadereje hozzányúlt. A „Nagyobb” Közép-Keleten és Afrikában nemzetek sora omlott össze Amerika vagy csatlósai nyomása alatt, és terrorista mozgalmak terjedtek el, egyik komorabb, mint a másik, figyelemre méltóan ellenőrizetlen módon.
- A történelemben precedens nélküli módon, birodalomhoz méltatlanul képtelennek bizonyult saját katonai akaratát vagy rendjét rákényszeríteni akármelyik államra vagy akár csoportra.
- A káosz birodalmának lerombolt területeiről a II. világháború óta nem látott tömegek menekülnek el, és nyugtalanító módon felbolygatják a bolygót (amint fantázia-változatuk felrázta a választást itt, az USA-ban).
- Mint a süllyedő birodalmak esetében is elő szokott fordulni (a „Dark Age America” c. könyv is foglalkozik vele), a periférián zajló háborúk bevonulnak a bukóban lévő hatalom belterületére. Egyértelmű, hogy Amerika 9/11 utáni konfliktusai is „visszatérnek” a szülőföldre, különböző formában: a rendőrség militarizálása, kém-drónok elvesztése amerikai égbolton és megfigyelési technológiák tesztelése távoli harctereken.
- És a káosz birodalma nem maradt távoli pusztaságokban, a választási küzdelem világossá tette, hogy itt van velünk az Egyesült Államokban. A rasszizmus és xenofóbia végtelenül aljas formáit hozta vissza a mainstream-be, és lehet, hogy Trump megválasztásával végleg nem is számolódik fel.
- Könyvet lehetne írni arról, miként kezdődött ez a folyamat. 1979-ben, Afganisztánban indult, amikor Zbigniew Brzezinski vezetésével az USA be akarta mutatni a szovjeteknek, milyen volt a vietnami háború, az afgán ingovány csapdájába ejtve a Vörös Hadsereget. Ennek szellemében a CIA egy évtizedig tartó programban finanszírozta, felfegyverezte és trenírozta a kabuli baloldali kormány és a megszálló szovjetek fundamentalista ellenfeleit, az extrém szélsőséges mudzsahedineket. A siker a Szovjetunió összeomlása volt alig több mint egy évized múlva. A szaúdiak és Pakisztán közreműködésével felfegyverzett szélsőséges iszlamista csoportok azonban maradtak, nem szándékoztak távozni az országból.
- Talán nem lesz sokkoló, ha azt mondom, hogy ebből a győzelemittas momentumból ered 9/11, és talán fura módon a megválasztott elnök is, aki annyira bizarr, hogy a rá pazarolt szavak milliárdjai ellenére érthetetlen jelenség marad.
- Biztos, hogy ő az első elnökjelölt az ország történetében, aki a kampány-szlogenével kifejezte: mint a Szovjetunió negyedszázada, az USA is afelé az éra felé halad, amiben a nagyság a múlté lesz.

- Végeredményként az afganisztáni és pakisztáni földön elvetett magok 9/11-ben virágoztak ki. Ez a nap maga definiálja, hogy a káosz elérte a birodalmi háttérteret, és a nemzeti biztonság államának monumentális méretűvé növelésével új, poszt-alkotmányos kormányzó struktúrát, valamint a birodalmi túlhatalom megdöbbentő változtatást hozta.
- A terrorizmus (és semmi más) elleni védelem feltételezett szükségessége a nemzeti biztonság államát domináns (és dominánsan finanszírozott) intézmények hálózatává emelte Amerika politikai életének centrumában. Ezekben az években az állam az államban a kormányzás negyedik oszlopává vált, amikor másik kettő – a Kongresszus és a bíróságok, vagy legalábbis a Legfelsőbb Bíróság – szerepe elhalványult.
- A 9/11 támadások szabadították el a Bush-adminisztráció lenyűgözően ambiciózus, végül katasztrofális globális terrorellenes háborúját, és a mindenk feletti fantáziákat katonailag kikényszerített Pax Americana létrehozásáról, először a Közel-Keleten, és később talán az egész világon. Ők szabadították a világra az Afganisztánban és Irakban, majd a világ jelentős részén használt drón-programot, a példátlan globális megfigyelő államot, a kormányzati tevékenység olyan titkokba burkolását, hogy „az emberek” számára megismerhetetlenné vált, és olyan túlhatalmat, amelyik dollár-billiókat hajigál a szakadékba. Mindezek káosz-teremtő tényezők voltak.
- Közben az 1% aranyozott osztályba nem tartozók alapvető igényei nincsenek biztosítva. Az 1% lenyeli az amerikai vagyont, és annak egy részét politikusok adásvételére fordítja, nagy titokban. Többnyire nem lehet tudni, ki kinek mennyit és miért adott, a Legfelsőbb Bíróság által jóváhagyott alapok folyama megváltoztatta a választások természetét és talán egész értelmét.
- Miközben használhatatlan fegyverek gyártására örült összegeket költenek (a 2443 db. F-35 vadászgépre 1,45 billió USD-t!!!), az ország infrastruktúrájának egy része az elégtelen finanszírozás miatt oly mértékben omlik össze, ami nemrégiben még elfogadhatatlan volt.
- A biztonság államához nem tartozó hatalmi ágak dadognak és hervadnak.
- Az USA persze erős hatalom marad, vannak tartalékai a lejtőn fékezéshez.
- Külföldön bátorítani fogja a nacionalista mozgalmakat, és a fragmentálódó bolygó további szétforgácsolódását. A hadserege tovább fog erősödni, és törekedni fog saját rendjét távoli országokra erőltetni. Annyi év sikertelensége után Önök tudhatják, mit fog ez jelenteni.

Michael Winship (jeles újságíró) szerint gyűlölet önti el az országot:³¹ (A cikk címe: Ez az egész nem normális, és nem amerikai.) Két kiemelés az írásból:

„Az elnökválasztási kampány, és most a választási eredmények továbbra is lehetővé tették a társadalom gombostűfejei számára, hogy rasszista, nőgyűlölő, antiszemita és iszlámellenes torzszülött zászlóikat repkedtessék.” és

„Az elnökválasztás utáni első nap, november 9, szerda és november 14, hétfő reggel között a Déli Szegénység Jog Központja 437 jelentést gyűjtött össze, amelyek gyűlölettel teli megfélemlítésről és zaklatásról szóltak.”

A fentebb már említett Flynn más pozícióba jelöléséről szól a „Trump a 'Gyilkosságok mesterét', a 'jobboldali dilist' választja nemzetbiztonsági tanácsadójául” cikk. Az alcím tovább erősíti a döbbenetet: „A megválasztott elnök Donald Trump ellentmondásos új kinevezései hullámában ez tűnik a legijesztőbbnek” című írás.³² Mind félelmetesebb a gárda!

Nincs értelme pillanatnyilag a további egyenkénti vizsgálódásnak, cikkek felsorakoztatásának. Néhány félelemkeltő hírt csupán pár szóval említek meg: Trump külpolitikai választottjai kivétel nélkül a szélsőjobboldal tagjai: agresszívek, iszlámellenesek és megvetik a diplomáciát; Megdöbbenően ostoba támadás a tudomány ellen: Trump felszámolja a NASA klíma-kutatását; Trump az állami iskolák "igazi ellenségét" nevezi ki oktatásügyi miniszterré; A fehérek fehér „hazát” követelnek, pezsgőzve, zakóban, nyakkendőben ünnepelnek, lehet, hogy otthon fehér palástot is tartanak; egy videót feltétlenül nézzenek meg: fehér felsőbbrendűség hívei *náci üdvözléssel* éljenzik Trumpot egy new yorki konferencián. "Veszélyes időben élünk, amikor elég kényelmes helyzetben érzik magukat ahhoz, hogy gyűlölet-ideológiájukat egyenesen a kormányzati épületekbe vigyék." – mondja a cikk alcíme³³; megfigyelés alá helyezik a professzorokat, hogy kiderüljön, kik balosak; Jesszusom, már *boszorkányüldözés* is elkezdődött: a hatalomátvétellel foglalkozó Trump-bizottság két „minisztériumtól” (department) is listát kért, a nők egyenjogúságát hirdetőkről és a klímakontroll támogatóiról (már csak a fel nem használt források közé tudtam tenni).

Öt fontos kérdés megválaszolása elkerülhetetlen a Trump-program értékeléséhez:

- Mik a tervei a „*védelmi erőekkel*”? Egyértelmű a nyilatkozataiból: A hadiipari-katonai komplexum több pénzt fog kapni, erősebben jön ki az elnökváltásból, mint valaha... Sok új hajót, tengeralattjárót és repülőgépet ígér. Hihetetlen, érthetetlen. Már most annyi atom-tengeralattjáróval rendelkezik az USA, és annyi építését vette már célba, hogy azokról, a rendelkezésre álló rakéták felének kilövésével megsemmisíthetik az egész világot. Ezt az ígéretet csak a hadiipar profitjának növelése indokolhatja.
- Az *ISIS* gyors letiprását tűzte ki célul. Miként, milyen eszközökkel gondolja megvalósítani? Nem világos. Egy biztos: gyalogság bevetése nélkül, és ártatlan civilek tömegének megölése nélkül ez nem megy. Koordinálnia kell(ene) az érintett területek kormányaival, hadseregeivel (Irak, Szíria...), a már aktívan harcoló hazátlan kurdokkal. Az Aleppóban hol támadó, hol segélyeket osztogató oroszokkal. Képtelennek látszik erre. Vajon a „veszett kutya” hadügyminisztere képes lesz többre, mint vértlen embertömegek kiirtásával járó *hengerlésre*?
- Hogy fog viszonyulni *Moszkvához*? és *Kínához*? Az elnökségért folytatott demagógia-küzdelemben Moszkvával kapcsolatban békésebb hangot ütött meg a most folyó fenyegetés-felvonulás-embargó-elátkozás technikáknál. A hatalom közelében mintha lassan igazodna tábornokaihoz... Fontos lenne, hogy ne hagyja Oroszország ellen hangolni magát. Kínát máris sikerült megsértenie, fogadta a tajvani elnök gratulációját közvetlen telefonon, megsértve ezzel az „egy Kína” Amerika által is elfogadott elvet. A világ először értesült róla, hogy megválasztott elnöküknek nincs diplomáciai tudása, érzéke.
- Az *Obamacare* egészségügyi rendszer felszámolását hirdette meg programjában. Újabban – nyilván az általános felháborodás miatt - mintha reformról beszélnének,

ami nyilván maszlag. Valószínű az eredeti elképzelése fog megvalósulni, hiszen a republikánusok kezdettől fogva támadták Obamát a rendszer gondolatának megszületése óta. Ha így lesz, sokmillió ember egészségi ellátását teszi lehetetlenné v. megfizethetlenné!

- Fogalma sincs, vagy nem akarja tudomásul venni, mennyire távol kellene tartania a *magánéletét* a hivatalától. Ivánka lánya részt vett az első külföldet érintő, a japán miniszterelnökkel folytatott tárgyalásán, rokonságának több tagja kinevezésre vár. Úgy tűnik, családi hatalomátvétel zajlik.

Bár igencsak korainak fog hangozni, mégis megpróbálom összefoglalni, mi történt, mi zajlik Amerikában? A kis hazánkra gyakorolt hatását később fogalmazom meg.

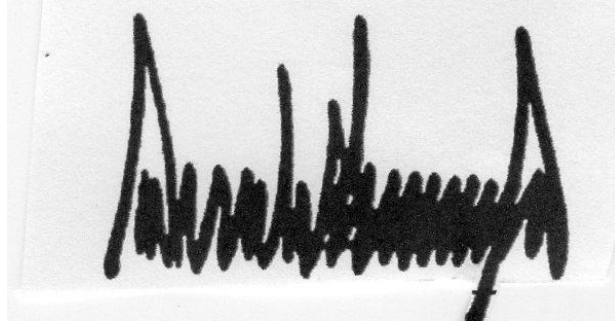
Az USA lejtőn, csúszdán van. A fentiek ezt bizonyító erővel körvonalazzák. A történelem alakulásában valamikor pozitív szerepet is játszó hatalom a neoliberalizmus chicagói iskolájának uralkodóvá válása óta (1970-es évek) az egyenlőtlenség legfőbb hordozójává vált, hatalmas tömegek sorsát fordította rosszra, sokakét embertelenné. A hidegháború megszűnése óta (1989-90) – ahelyett, hogy a világbéke őrének szerepét vállalta volna – mind erősebb fegyverkezést folytat, és a 2001 szeptember 11-et alibiként használva diktatúrák és terroristák elleni háborúkat folytat. Ma már végtelen terrorellenes háborúknak nyilvánítja embertelen, hihetetlenül barbár háborúinak sorát. Az általa bevezetett „Greater Middle-East” hatalmas régióban óriási anyagi- és emberéletben okozott rombolás, ingatag kormányzatok melletti hatalomgyakorlás és instabilitás a háborúinak következménye.

A tömegek fokozódó elégedetlensége ugyan ritkán és kis erővel tört felszínre, de két ember is jól felmérte, hogy a demagógia hatalmas fegyverét is csatasorba állítva alkalma lehet az elnöki trónszék meghódítására. Az ehhez Amerikában feltétlenül szükséges (többek között ezért se lehet demokráciáról beszélni) pénzügyi támogatást adománygyűjtésből verbuváló Bernie Sanders³⁴, a magát szociáldemokratának mondó demokrata szenátor emberi irányvonalat jelölt ki Amerikának: ingyenes felsőoktatást (finn rendszert); harcot az egyenlőtlenség ellen: a leggazdagabbak megadóztatását „Robin Hood adóval”, az offshore kapuk bezárását; skandináv jóléti államot, német egészségügyi rendszert (...az USA az egyetlen nagy ország, ahol az alap egészségügyi ellátás nem állampolgári jog, és ahol nem garantálja az állam az anyasági/apasági támogatást a baba megszületésekor...); a külpolitika alapos végiggondolását... Kénytelen volt feladni a küzdelmet, egyrészt mert nem tudta erőteljesen finanszírozni a kampányát (demokrácia?), másrészt szembement a saját establishment-jével, akik Hillary Clintont tolták előre. Kár. Ellenfele a másik oldalon Donald Trump milliárdos volt, aki régóta készülhetett az elnökjelöltségre, mert évekkal előbb kijelentette: ha ő egyszer elindul az elnöki székért, republikánusként fogja tenni, mert azokat a legkönnyebb maszlagokkal megetetni. Jól átgondolt stratégiával megcélozta az elégedetleneket, de nem annyira a jövedelmi viszonyok szerint válogatta ki a potenciális szavazóit, hanem a társadalmi rendben pozícióvesztésre álló fehér rétegeket, elsősorban a fehér felsőbbrendűség megszállottjait. Szűk réteg, mondhatná akárki, de ne feledje senki, hogy Amerikában a rabszolgák felszabadítása és a Déllal folytatott polgárháború óta csak csökkent a Ku-Klux-Klan³⁵ szintű gyűlölet, de nem szűnt meg. Az újjáélesztett szervezet 1924-ben még hatmillió tagot számlált, és a négerek elleni fajgyűlöletet kiterjesztette a latinokra, sőt a római katolikusokra is (csak fehér protestáns amerikai lehetett a tagja). Semmi esetre se szeretnék túlzott jelentőséget tulajdonítani ennek a

szervezetnek, és a náci csoportosulás megjelenését (fentebb³³) is csak jelzésértékűnek tartom (meddig mehet el ez a borzalom!?), mégis jól dolgozta ki Trump és csapata a stratégiát: a fehér népeesség két forrásom szerint is rohamosan veszít a lakosságon belüli részarányát tekintve. A kitekinto.hu³⁶ ugyan 2008-as elemzés, de figyelembe vehetően 2042-re, míg a wikipédia Amerikai Egyesült Államok lapja³⁷ frissen 2050-re jósolja a fehérek kisebbségbe kerülését. (Ha netán lenne még világ?) Az ettől rettegés fontosabb kapaszkodónak bizonyult Trumpnak, mint a vaskos fenyegetésének célpontjául szolgáló színészek esetleges elfordulása. Nem történt meg, de már csak találgatni lehet, hogy az ostobaság, vagy a demagóg ígérek segítettek mégis szavazatokat gyűjteni tőlük is. Illetve két tényezővel is kalkulálhatott: az alacsony részvétellel (55% és a szavazni nem akarók vagy nem tudók döntő többsége színés lehetett), és a választási rendszer torzításaival. A szerintem zseniális választási szakértő, Tóth Zoltán pontos képet rajzol a torzításokról.³⁸

Az eredmény, mint másutt már megfogalmaztam: Amerika számára tragédia, a világ számára katasztrófa. Olyan ember (ha ember) került hatalomra a világ legfontosabb trónjára, akire negatív jelzők özöne záporozik szinte minden oldalról. Hogy is hívja TGM ezt az alakot? „Kőbunkó vadbarom” – mondja TV-interjúban. Ugyanabban az adásban volt külügyminiszterünk, Kovács László dajkamesét ad elő arról, hogy Amerikában demokrácia van: „Ott az amerikai elnököt számtalan dolog befolyásolja: szenátus, legfelsőbb bíróság, amerikai sajtó és az is fontos, hogy mit mond az üzleti élet.” Vak ez az ember, mármint Kovács úr: a szenátus Trump zsebében van, a legfelsőbb bíróságra most jelölt bírát a *listájáról*, a sajtón 5-6 nagytőkés uralkodik, az üzleti élet mondhat mást, mint hogy tovább a profithajszolás útján? Mese, mese hab nélkül... Van amerikai megfigyelő, aki lefasisztázta. Sorolok néhány rászabott jelzőt (fentebb már részben szerepelnek): pszihopata, idegengyűlölő-falépítő, meleggyűlölő, a fehér felsőbbrendűség harcosa, az erőszakos megoldások abszolút híve, keresztény fundamentalista, adószélhámos... Nem is folytatom: életveszélyes címeres gazember!

És itt az aláírása. Több módon kértem grafológusokat, nehezen jött össze. Készül az elemzés, addig is megírom a saját véleményem. Nem lehet mérvadó, mert utolsó csepp véremig aljas, sötét gazembernek tartom, mégis mondok pár szót az aláírásról. Így csak az emel ki több csúcsot vad hullámokból, aki erőszakos, akarnok, mindent maga alá akar söpörni!

Mégis sikerült! Okleveles grafológus és írásszakértő két szakaszban adott véleményt az aláíróról:

Ha jól emlékszem az első vélemény még az aláíró ismerete nélkül készült: „Az aláírás valószínűleg pecséttel nyomott aláírás, vagy fekete filc tollal történt.. Csak az 'amplitudók' szabályossága és a vonalak simasága kétséget hagy afelől, hogy egy ilyen temperamentumos ember szabályos vonalakat tudjon írni. Mindkettő erőszakosságra utal. A név az egybeírtsága miatt azt jelenti, hogy a magánügy és a hivatali ügy szétválaszthatatlan. Bár az első, a személynév kicsit lazább, mint a második, a családnév, mindkettő agresszivitást mutat. Vannak felsőzónás betűk amelyek a szellemi zónába nyúlnak, de azok is hegyesek, a hurkok helyett. Az aláírás végén az utolsó betű szára visszacsapódik, ez valami gubancot jelent és beszűr az alsó zónába. Hogy mivel kapcsolatban azt nem tudom, mert nem vagyok jós.....” A másodikat mellékelem.^A

Elkezdte a stábja építését. Mit mond róla Sanders az MSNBC-ben: „Trump arról beszélt, hogy kemény lesz az establishment-tel, majd az egész establishment-et kinevezi a kabinetjébe. Trump képmutatása igazán vicces lenne, ha nem lenne olyan szomorú abból a szempontból, hogy mit jelent a dolgozó emberek számára ebben az országban.” (Az establishment-nek nincs igazán jó megfelelője magyarban. Talán: az uralkodó intézményrendszer?) És – mivel minden idők leggazdagabb és leghéjább vezérkaráról van szó, az egész világ retteghet. Nem lehet eléggé csodálkozni a tömegek naivitásán: becsókolták a sok maszlagot, „tegyük újra nagygyá Amerikát, új infrastruktúrát építünk, hazahozzuk a kiszervezett termelést, munkát adunk nektek”, és bénán nézhetik, miként épül fel hazájukban a világ legaljasabb elitokráciája!

És más aspektusból nézve TomDispatch szerint a jövőkép: „Amikor Trump elfoglalja a helyét, hatalmas nemzetbiztonsági apparátus fog a rendelkezésére állni, olyan, amelyik saját képességei tekintetében árnyékban hagyja még a múlt század totalitárius rezsimjeit is.” Az Obama kormány ugyanis még árnyékban is durván szélesíti a nemzetbiztonsági apparátus

jogkörét. Gyakorlatilag a világ minden sarkában joguk lesz fegyverrel beavatkozni, gyilkolni, ha terrorveszélyt állapítanak meg. Ki tehet ellene ebben a megbéklyózott világunkban?

Biztos, hogy a feketéknek új Martin Luther King-re lesz szükségük! A színeseeknek pedig új apostolra, aki védelmet nyújt a központilag táplált fajgyűlölet következményeivel szemben. Az iszlám hívőinek nem is tudok gondolattal szolgálni. Ha tömörülnek, csak kihívják maguk ellen a vallási gyűlölet vezéreinek – Trumpéknak – és a felbujtatott tömegnek a gyűlöletét. Teljesen asszimilálódni – főként évek alatt – nem tudnak, ahhoz meg kellene tagadniuk a vallásukat. Igazi 22-es csapdája.

És most meg kell állnom, körül kell néznem, rendeznem kell soraimat, mert „az idő elrohant vérvörös falákon”*, és Amerikából most ennyi elég, majd a könyv lezárása előtt még visszatérhetek, ha bármilyen pozitív változás történik ott, ami a világot is jobb irányba haladáshoz segíti.

Megint csak eltérít a szándékomtól egy friss hír. A világhírű nyomorék angol fizikus-csillagász, meg talán filozófus is nyilatkozott: „Elértünk az emberiség történetének legveszélyesebb pillanatához.”³⁹ Igaz, hangsúlyozza, hogy nem a Brexit, meg Trump megválasztása, azaz a sokak által már populizmus (demagógia) hulláma kontra globalizáció és elitizmus néven becézett kapitalizmus csődje miatt, hanem mert torlódnak a „kihívások”: a technikai fejlődés egyre több ember munkáját fogja elvenni; a gazdasági bevándorlás soha nem látott méreteket ölt majd; az okostelefon korában még jobban tudatosulnak a vagyoni különbségek a szegényebb rétegekben; óriási problémákat okoz a túlnépesedés és a termőföldek kimerülése; az amúgy is parázs helyzetet pedig tovább forralja majd a klímaváltozás fokozódása, amely akár az emberiség túlélését is veszélyeztetheti. Magyarra fordítva elkeni a „legveszélyesebb pillanatot”, ami Trump és bandája, sőt, szinte mentőövet dob nekik a gazdasági bevándorlással és a túlnépesedéssel, ahelyett, hogy az USA háborús hisztériájára – mint totális világveszélyre - hívná fel a figyelmet. Nyelek egy hatalmasat és végre visszatérek az eredeti fonalhoz, a hazánkat romboló vitéz nagyurainkhoz, tetteik eredményéhez.

**József Attila: „A bőr alatt halovány árnyék” [Ne kérdezze senki, mit jelent nála a vérvörös faláb, és hogy kerül nálam az asztalra. Ő talán nem is tudta, mint ahogy Ady a fekete zongoráról csak annyit mondott, mikor kérdezték, majd ha legközelebb olyan hangulatban leszek, megmondom. Nálam az öregedés vörös gondjaira utal, lehet, talán.]*

Újra Magyarországon, visszatérés a 2. fejezethez

Már a fenti záró mondatommal is jeleztem, hogy a XX. században nem igen találhatunk pozitív politikusokat az országban. Inkább azt kell vizsgálnunk, ki, kik, milyen vezérek, ideológiák, vonulatok mennyit romboltak az országban. Pozitívnak azt, azokat tarthatjuk, akik-amik a legkevesebb rosszat tették.

Tisza István

Alig léptük át a századfordulót, elkezdődött a háborúra készülődés. Vezéralakja Tisza István volt, akiről így ír az erettsegi.com⁴⁰ (senki se vádolhat azzal, hogy baloldali – hol van? – netán komcsi forráshoz nyúlok, ma már az érettségi is Orbánék keze alatt hervad): „Megítélése: Híres volt merevségéről, makacsságáról, és bírálói szerint ellenzett minden reformtörekvést. Életében és halálát követően főleg a baloldalon támadták, de akadt jobboldali bírálója is. Többen is Tiszát tartották a világháború egyik felelősének így például Ernest Denis francia történész, vagy Edvard Beneš csehszlovák külügyminiszter, később elnök.” Mielőtt megköveznének, hangsúlyozom, hogy Beneš véleményét általános magyar kérdésekben mereven elutasítom, ebben az esetben azonban igaza volt, mert a háború kardját Tisza vonta ki! Megnéztem Ernest Denis-t is, ő is Csehszlovákia-párti valaki volt. Ilyenkor mi a teendő? Nézzünk más forrás után (is). A Wikipédia általános elismertségnek örvend, mert ellenőrök, és azok ellenőrei felügyelik a tartalmakat.

Lássuk tehát, mit ír a Tisza Istvánnak szentelt lap?⁴¹ Idézetek, megjegyzéseimmel fűszerezem. „Egyszerre volt meggyőződéses híve a joguralomnak, a parlamentarizmusnak és az alkotmányosságnak, ugyanakkor az arisztokrácia és a dzsentrí vezető szerepének, s a korlátozott szavazati jog fenntartásának, mert úgy vélte, ez utóbbiak révén maradhat csak fenn a nemzeti kisebbségekkel szemben a magyar szupremácia, a hagyományos társadalmi rend és kultúra.” (Kiemelés tőlem) És a fűszerem: erdélyi barangolásaim után megírtam, le merészkedtem írni a „Világok, népek, emberek”³ című könyvemben, az Erdély fejezetben, a józan eszemen kívül millió (főként nem magyar, nem román és nem „baloldali”) forrásra támaszkodva, hogy Trianon a magyar jobboldal (ugye az uralkodók a Kommünig nem lehettek mások?) bűne. Nagy Lajostól kezdve nem fogadták be a románokat negyedik uralkodó nemzetnek a magyarok, székelyek és szászok mellé. Valamikor a közelmúltban ilyen megjegyzést tettem a Facebook-on, és valami barom lebarmozott miatta. Most hozzáteszem: ha a sok évszázadon keresztül húzódozó uralkodói ostobaság nem lett volna elég, az ugyancsak (nagyon) jobboldali Tisza István, a szupremácia bajnoka egyedül is elég lett volna Trianonhoz. Új idézet: „Mivel ellenezte a Ferenc József halála után 1916. december 30-án trónra lépett IV. Károly király mérsékelt reformokkal kísérletező politikáját, 1917. május 23-án az uralkodó felszólítására benyújtotta lemondását. A mögötte álló parlamenti többséggel azonban továbbra is meg tudta akadályozni a választójogi reformot.” Tessék nyugodtan elképedni: még a szélsőséges császár- királynál is szélsőségesebb tudott lenni! Végül: „Nehezen határoztam el magam arra, hogy a háborút ajánljam, de most szilárdan meg vagyok győződve

szükségességéről, és a Monarchia nagyságát minden erővel védelmezni fogom.” Nem csoda, hogy négyszer követtek el ellene merényletet, a negyediket sikerrel.

Tehát tessék megkövezni: az I. világháború és Trianon, azaz az ország mind emberéletben, mind anyagi veszteségekben, mind területe több mint felének elvesztésében elszenvedett katasztrófája a jobboldal, azon belül főként egyetlen ember, Tisza István bűne!

Hogy mit veszített el az ország az első világégésben, felsorolni is nehéz lenne. Többnyire csak Trianonra emlékszik az ország, mert az nap mint nap megjelenik térképeken, szomorú megemlékezéseken, gyűlöletszításban, miféneben. Pedig nem szabadna elfeledkezni a teljes szörnyűségről! Ismét a Wikipédiát kérdezem meg⁴²:

„1927-ben a Hadtörténelmi Levéltár munkatársai megpróbálták felbecsülni a történelmi Magyarország háborús embervesztését. E szerint a számadatok a következőképpen alakultak: az 5,5 millió hadköteles személyből 3 581 000 katona vonult be (ugyanakkor nem mindegyikük vett részt harci tevékenységben). A fenti számból 524 000 épségben hazatért, 833 000 fogságba esett. 1 492 000 katona sebesült meg és 530 965 személy halt hősi halált. A háború végén 15 hadosztály maradt harcképes, melyeket Károlyi Mihály kormánya nem tartott tovább fegyverben. Más források szerint 660 821 fő halt meg. További veszteséget okoztak a katonaságot és a civil lakosságot egyaránt sújtó spanyolnátha- és tífuszjárványok és az éhínség. Bár osztrák és magyar városokat több esetben érték olasz légitámadások, ezek a kor technológiája miatt kevés kárral jártak.” Nem történelmet írok, csupán a magyar sors gyors süllyedésének, egy nemzet ellehetetlenülésének csomópontjait keresem. Volt tatárdúlásunk, törökvészünk, Mohácsunk, jobbagyságunk, 12 éves szolgálat a KundK-ban, de egyik legnagyobb tragédiánk ez volt: az I. világháború. Ha nem világos: ez helyrehozhatatlan tragédia volt. Minden ostoba kísérlet a Trianon előtti helyzet visszaállítására csak tovább rombolta a tekintélyünket, a felsőbbrendűségünk kürtölése csak erősítette a szomszédországokból felénk sugárzó gyűlöletet. Egy pillanatra ismételjük meg a számokat: három és félmillió harcokba vonuló, majd meggyötört emberből félmillió tér haza! Másfélmillió megsérül (és hordozza magában a testi-lelki kínokat!), közel millió fogságba esik, és 530-660 ezer „hősi halált” hal (semmi hősi, húsdarálóban szenvedtek halált!). Köztük két nagybátyám, akik önkéntesként (!) vonultak be. Hihetetlen tragédia, nem?

Ugyanez a forrás foglalkozik a területvesztéssel, de az anyagi veszteségekkel nem. Azt másutt kell keresnem. A területvesztésről így ír: „A békeszerződés [békediktátum] eredményeképp a 325 411 km² összterületű Magyar Királyság elveszítette területének több mint kétharmadát (az ország Horvátország nélküli területe 282 870 km²-ről 92 963 km²-re csökkent), lakosságának több mint a felét, az 1910-ben még 20 886 487 fős ország lakossága 7 615 117 főre esett vissza.”

Az anyagi veszteségeket is megtaláltam,⁴³ tömören így foglalja össze a lap a veszteségek lényegét: az infrastruktúra megváltozása (a külső gyűrű elvesztése, központosított lett a maradék ország vezetése); a bányák elvesztése — az utódállamok (id. Románia, Szlovákia, stb...) réz, vas, olaj, só, arany, ezüst — kezére kerültek; a legjobban termő földeket — Bácska, Bánát — mind elvették tőlünk, leginkább Romániához csatolták; a Kárpát-medence szerves összefüggése a központi alfölddel, és a perifériás területek közötti szétszakadás. Bár a felsorolás messze nem teljes, így is döbbenetes a kép.

A világháború vége forradalomba, igazi, alulról, a fellázadó katonák által indított forradalomba torkollott. A frontokról hazatért katonák letépték sapkáikról a Monarchia hadseregének sapkarózsáját, és helyére fehér őszirózsát tűztek. Mivel a megmozdulások gerincét képezték, a forradalom *őszirózsás* néven vonult be a történelembe. Mindössze három napig tartott, 1918 október 28-tól október 30-ig, jelentőségét én mégis korszakosnak látom: a magyar történelemben először született olyan köztársaság, amelyben – teljes joggal – a *nép jelző* is szerepet kapott: népköztársaságnak (is) hívták. Akkor ez nem szocialista jelleget jelentett, csupán az addigi *úri* uralommal szembeni *népuralomra* utalt.

Károlyi Mihály

Október 31-én József főherceg Károlyi Mihályt nevezte ki kormányfővé. (József főherceg mint a királyt teljhatalommal helyettesítő kormányzó tehette meg. Nem bolygatom a kérdést.) A Horthy óta máig sok átkozódást elszenvedett Károlyit én forradalmárként tiszteltem. Tapasztalatlansága ellenére képes volt több mint reformlépésekre: programja az ország függetlenségéről és a választójog demokratikus reformjáról szóló törvények megalkotása, amnesztia a politikai okokból bebörtönözötteknek, sajtószabadság, egyesületi és gyülekezési jogok biztosítása, a parasztok földhöz juttatása, munkaügyi és népjóléti intézkedések, szociális törvények létrehozása volt. A nemzeti függetlenséget nem trónfosztással, hanem perszónalunióval képzelte el. A földosztást saját birtokainak felosztásával indította el! Ilyen lépésre csak igazi forradalmár lelkek képesek.

Károlyiék politikai támogatottsága azonban nem volt stabil. 1919. március 20-án a kormány megkapta a békeszerződés döntésének dokumentumait, a Vix-jegyzéket, amelynek a feltételei elfogadhatatlanok voltak. Felajánlották új kormány alakítását a szabadlábbon lévő szociáldemokratáknak, akik nem vállalták a hatalom átvételét. Tárgyalásokat kezdtek az emlékezetem szerint még börtönben ülő kommunistákkal, ami – egy nap alatt - eredménnyel zárult, és 1919. március 21-én kikiáltották a Tanácsköztársaságot. Károlyi és kormánya lemondott, ő külföldre távozott. Horthyék hamar Károlyit kiáltotta ki Trianonért felelősnek, távollétében perbe fogták, és teljes vagyonekzabzásra ítélték. Orbánék követték Horthyt, és eltávolították a szobrát a Kossuth-térről valahová, ahol senki se látja. Tolódtak jobbra, nem mondhatták, hogy a jobboldal a felelős!

Kun Béla

A Kommünnek is nevezett rendszerről vagy sokat, vagy semmit szabadna írnom. Számtalan intézkedésüket pozitívként értékelem, főként a népjóléti jellegűeket és a kulcsterületeket érintő államosítást (pénzintézetek, ipari-, bánya- és közlekedési üzemek, nagybirtokok). Természetesen a meghúzott határok – 20 dolgozó feletti üzemek, és 100 hektár feletti birtokok – félelmetesen hibásak voltak, és a nagybirtokokat nem osztották szét a parasztoknak. Végtelen a jó, és ugyanúgy a túlzó intézkedések sora, és nem lehet eléggé elítélni a vörös terrort. Általános tévedés, hogy Trianon a Kommünnek köszönhető, hiszen a Kommün alatt létrehozott Vörös Hadsereg volt az egyetlen, amelyik sikeres harcot vívott az elfoglalt területek visszafoglalásáért. Kun Béláék elképesztően naivak voltak, amikor a Felvidékről visszavonultak, miután ígéretet kaptak Clemenceau francia miniszterelnöktől, hogy

kompenzációként a románok visszavonulnak a Tisza vonalán túlra., A visszavonulás demoralizálta a katonákat, akik közül sokan hazamentek. Stromfeld Aurél is lemondott posztjáról. A védtelenül maradt ország, a több irányból szorongató túlerővel szemben végül július 31-én összeomlott. A kormány augusztus 1-én lemondott, a román hadsereg augusztus 2-án Budapestre is bevonult.

Elgondolkodtam, kell-e ez nekem? Miért írok arról, ami ma csak komcsizást válthat ki az olvasók 90%-ából, akikkel elhitette a neokapitalizmus világa, hogy demokráciába vitte át a gengszterváltás, és hogy a magántulajdon szent és sérthetetlen. Pedig mindenki tudhatná, hogy egyrészt demokrácia, mint népuralom soha, sehol nem valósult meg, és nem is fog megvalósulni soha, a rendszerváltás pedig, – ami az USA-banditizmus legfőbb alibije irtózatosan kegyetlen háborúinak igazolására – amit én csak gengszterváltásnak hívok (mert gengszterebbek a mai hatalmasaink, mint a leváltott Kádárék voltak) visszahozta a végtelen kizsákmányolást; másrészt, hogy a magántulajdon sérthetlensége a történelem során milliószor megkérdőjeleződött már, és ma is csak a kapzsi hatalmasok érdekeit szolgálja. Tehát vállalom, hogy a Kommün ugyan semmi tartós fejlődést nem hozott, és terrorjával a kommunista eszméket rombolta, de számtalan intézkedésével megcsillantotta a nép – benne a legszegényebb rétegek – szolgálatának szándékát. *Kun Bélának* és társainak a terror miatt a történelem szemétdombján van a helye.

Volt szerencsém ismerni a Tanácsköztársaság második sorba tartozó egyik vezetőjének a fiát, Kolját, akinek az édesapja népbiztos-helyettes (miniszterhelyettes) volt, a bukás után Bécsen és Berlinen keresztül Párizsig menekült, feleségével, Erzsikével együtt. Kolja ott született. Édesapja annyira hitt a kommunizmus megvalósíthatóságában, hogy családotól Moszkvába ment, ahol valamelyik nemzetközi szervezetben munkát kapott, de amikor Sztálin aljas agyából kipattant az a szikra, hogy a Kommün vezetői elárulták az eszmét, így az ő bűnük a bukás, és a Tanácsköztársaság 60 vezetőjét gyakorlatilag tárgyalás nélkül kivégezték, őt is ez a sors érte. A történelem során nem ez volt az első eset, hogy idegen ország állampolgárait szemrebbenés nélkül semmisítették meg, és nem is az utolsó, gondoljunk csak Obama drón-programjára. Kolja sorsát megírtam kis filmnovellámban, a „Kolja a nép ellenségének fia”-ban.⁴⁴ Képet rajzoltam Ferenczy Béniről is, aki a Kommünben játszott kisebb szerepet, és aki elvette Kolja édesanyját (remek szobrot faragott róla, a Horvát-kertben megtekinthető, érdemes!). Ferenczy Béni akkoriban a Kádár-kormány utálói közé tartozott, ennek ellenére társasági körébe tartoztak Hatvany Lajos és Pilinszky János mellett a későbbi mártír Nagy Imre, és a rendszer koszorús költői, Juhász Ferenc és Nagy László is. Nem borította el az agyát a politika, hitt a tehetségben. Rendkívül tanulságos és izgalmas volt a társaságukhoz tartozni. Mellékes most, hogy a kis könyvecskében felvázoltam a diktátorok születésének koreográfiáját is, Orbánra gondolva.

A Kommünt újabb terror-korszak követte: Augusztus 6-án a Friedrich István nevével fémjelzett ellenforradalmi csoport lemondatta az akkor már a szociáldemokrata Peidl Gyula vezette kabinetet, és átvette a civil kormányzást. (Ki érti, hogy miért emeli ki a történelem a „civil” jelleget? Talán mert két katonai jellegű korszak közé ékelődött? Mert a tettei egyáltalán nem nevezhetők civilnek!)

Nem kutatom az átmenetet, átfedésekkel, káosszal tarkítva haladt az ország az újabb katasztrófa felé. A Prónay-Héjjas terrorista különítmények már a Kommün alatt rémséges terrorral járták

az országot. Most tanulom meg, hogy gyakorlatilag egyenlőségjelet tettek kommunista és zsidó közé, oda-vissza. Nem sorolom a rémtetteiket, sok vélemény szerint túltettek a Lenin-fiúkon. Mind mennyiséget tekintve, mind az alkalmazott módszerek tekintetében überelték őket. A Kommün áldozatainak száma 590, a fehérterroré több ezer. Egyetlen weboldalon⁴⁸ több gyalázatot találhat, kedves olvasó, mint amennyit a legvadabb képzelet le tudna írni. Végigfutottam rajta, a hányinger kerülgetett. Vannak vélemények (miért is ne lennének?), hogy a zsidók magas aránya a Kommün vezetői között okozta a gyilkos zsidóellenességet. Van olyan érzésem, hogy már itt jelentkezett Horthy zsidógyűlölete, hiszen nem egy terrorista hivatkozott Horthyék támogatására.

Horthy Miklós

Következett Horthy Miklós ellentengernagy, aki az ellenforradalmi Kállay Gyula kormány hadügyminiszteréből a Nemzeti Hadsereg fővezérévé (is) avanzsálva – és kiemelkedve a kormányból - együttműködött a Prónay-Héjjas fehérterrorral. 1919 november 16-án a Dunántúlról (ahol dúlt a terror) bevonult Budapestre, a nemzetgyűlés 1921 március 1-én megválasztotta Magyarország kormányzójának.⁴⁰ Megígérem, hogy nem fogok ilyen hosszasan foglalkozni a Horthy-rendszerrel, mint az I. világháborút követő eseményekkel. Azok kialakították a mai napig tartó gyűlöletet a kommunista mozgalom és a nagyúri- tőkés Magyarország között, Horthyék viszont stabilan vitték a tömegek elnyomásának, kizsigerelésének, és a revíziónak a politikáját, ami egyszerűbb képlet, és mind rohanóbb léptekkel szárnyalt az újabb nemzettragédia felé. Az érettségi tételokkal foglalkozó weblap⁴³ a mai abszurd politikai helyzetben is hangsúlyozza, hogy „A revíziót a győztes hatalmak nem támogatták, ezért Magyarország a németek oldalán a II. világháborúba sodródott.” Másutt szinte azonos megfogalmazás hívja fel erre a fontos tényre a figyelmet: „A revízió állandó szándéka tovább rontotta a a szomszédos országokkal (Kisantant) meglévő, amúgy is rossz viszonyt...” Tehát a számtalan fórumon, időpontban és okkal megfogalmazott és szajkózott tétel, miszerint nem volt más választásunk, mint engedni a *német nyomásnak*, hamis: belső okai voltak a háborúba menetelésnek. Revíziós törekvések.

Ez a törekvés, a már erős katonai hatalom Németország segítségével eredményekkel is járt. A Felvidék és Erdély, meg a Partium egy részét visszacsatolták, a Délvidéket megszálltuk, tömeggyilkosság kíséretében.⁵³ A Partium visszaszerzésének köszönhetjük, hogy Nagyváradra kerültünk. Szükség volt pedagógusokra, Édesapámnak elege lett a bakonysárkányi egyházi iskolából, főként a kántorságból a pap miatt, a két szándék találkozott, áttelepültünk. Rövidesen arcul csapott bennünket a *fasiszmus*: ahhoz, hogy kinevezzék iskolaigazgatónak, igazolnia kellett *árja* származását.

Átugrottunk néhány témát. Bármilyen rövid is a szándék, nem szabad nem foglalkozni azzal, hogy a Horthy-rezsim volt az első, amelyik fasiszta, a zsidóságot üldöző törvényt hozott Európában. Ily módon (is) folytatta a Kommünnel párhuzamosan kialakult fehérterrort, zsidóüldözést, ami végeredményben hatszázezer (ez a szám vésődött az agyamba, sajnos már nem emlékszem a forrásaira, de nem szokásom légből kapott számokkal dobálózni) magyar állampolgár zsidó rettenetes halálába torkollott.

Nem szabad azt se szó nélkül hagyni, milyen felkészületlenül és idióta módon masíroztunk a háborúba. Csapatunk nem rendelkeztek megfelelő fegyverekkel, a tankjaink messze elmaradtak más országok – beleértve a Szovjetuniót – tankjaitól, nevetséges volt lovakkal megjeleni a végtelen orosz síkságokon. Még a katonák ruházata se volt alkalmas téli, különösen orosz téli hadviselésre. Mintha nem lett volna külképviseletünk, mintha nem hallott volna senki az uraink közül arról, hogy a -30 fok alatti hidegek hetekig tarthatnak. Igaz, Ungváry Krisztián -47 C fokos hajnalról is hallott, amit se lövészárokból, se bunkerben nem bírhat ki senki. A szokottnál is hidegebb téllal találta magát szembe a magyar hadsereg. Ott is fagyott a megvert csapatok maradékának fele az orosz télben. Láttam a nagyváradi kórházban (gyerekként) fagyásokat szenvedett katonákat, nem írom le, hogy néztek ki. Mindezzel a vezérkar egy része tisztában lehetett. Lentebb idézem Szombathelyi Ferenc káromkodását. Röhögni nem lehet, káromkodni kell, amikor az ember a háborúba lépésünk körülményeit hallja. A Szovjetunió elleni hadba lépésünk valószínű provokáció hatására következett be: Kassa ellen felségjel nélküli gépek bombatámadást intéztek, mire kivizsgálás nélkül, még aznap, Horthy parancsára közöltük a szovjetekkel, hogy hadban állunk velük.⁴⁹ Az USA-nak pedig úgy üzentünk hadat, hogy „nevetségesen furcsának” találta a nagykövetség, akivel Bárdossy László miniszterelnök szóban, majd – kérésére - írásban közölte. Hihetetlen is, azzal együtt, hogy a német nyomás valószínűsíthető, és más kelet-európai „hatalmak”, Bulgária és Románia is meglepték ezt a baromságot. Képtelenség, valószínűleg a korabelinek mondott vicc jellemzi jól a helyzetet.⁴⁵ És az eredmény? Nyilas hatalomátvétel, szétvert hadsereg, rommá bombázott és lőtt városok, ipartelepek, felrobbantott hidak (egyetlen kis gyalogos híd maradt épen az egész országban), a vasút gördülőállományának 80%-a Németországba görgött vagy elpusztult. Az embervesztéseget én egymillió főre kalkuláltam, sokan csak legyintettek, hogy viccnek is rossz, mígnem Ungváry Krisztián nem igazolta az állítást: csupán néhány tízezerrel kevesebbet számolt össze.⁴⁶

Most ledermedtem, mert eszembe jutott, hogy valamikor, most látom, 2005-ben összefoglaltam, miként is értékelem én ezt az országromboló II. világháborút Ungváry könyve alapján. Íme:

„Miket is állít Ungváry (ahogy én értékelem)?

- (1) Valószínűleg nem volt elkerülhetetlen az ország részvétele a Szovjetunió elleni háborúban. Ezt nem annyira Hitlerék erőszakolták, mint a magyar tisztikar - lihegve, óriási nyelvcsapásokkal törtettek az általuk remélt dicsőség felé. (A szerző tehát nem látja igazoltnak azt a mai jobboldal által sűrűn hangoztatott állítást, miszerint történelmi kényszer sodorta Magyarországot a háborúba!)

- (2) A totális fasizmus veszélye, fasiszta puccs képében, amire a vezérkar 40 tisztje 1937-ben felszólította az akkori honvédelmi minisztert, Rátz Jenőt, korán megjelent. Szalasi - aki vezérkari tiszt volt - már ez előtt eltiltották a politizálástól, mire kilépett a hadseregből. (15. old.: "[Rátz] Tudatában volt a honvédség elmaradt fejlesztéseinek és azonnali felfegyverkezést sürgetett. Már 1935-ben is írt emlékiratot, amelyben leszögezte, hogy jelenleg a hadsereg még védekezésre sem alkalmas. Rátz a revízió [a Trianonban elvesztett területek visszacsatolása] lehetőségét egyedül Németországtól látta biztosíthatónak. Befolyása annyira jelentékeny volt,

hogy 1937 novemberében negyven vezérkari tiszt memorandumban kérte őt arra, hogy katonai diktatúrát vezessen be 'fasiszta vagy nemzetiszocialista' alapon." (Kiemelés tőlem)

- (3) A magyar honvédség teljesen felkészületlen volt korszerű háborúban való bármilyen részvételre! Több esetben értékelt fegyvereket, például összehasonlítja a magyar tankokat (Turán, Toldi, Nimród) a szovjet T-34-essel és nem egy kategóriába tartozóknak tartja őket, a magyar harceszközök kárára. Egyszerűen nevetséges, hogy lovak százezreit alkalmazta a hadsereg, vontatásra, huszár-rohamokra. A kézfegyverek nem tudtak megküzdeni az orosz tétellel, míg az oroszok már az azóta is használatos Kalasnyikovval voltak felszerelve a háború derekától kezdve. [Azóta, más forrásokból megtudtam, hogy a Kalasnyikov csak a háború után készült el bevethető fegyverként. Igaz, elődei is jobban bírták az időjárás viszontagságait, mint a mi fegyvereink.] Sajnos nem találkoztam a műben a Katyusával, a világhírű szovjet rakéta-sorozatvetővel, amelyik a II. világháború egyik legfélelmetesebb fegyvere volt, bevetésekor vad pánikot keltett, letarolt mindent. Engem is meglepett a következő kép: valahol, azt hiszem a Latorcán a visszavonuló magyar erők felrobbantottak egy hidat. A megjelenő T-34-esek 'megrántották a vállukat', irányt változtatva belegázoltak a folyóba és sikerrel átkeltek rajta. Az egész helyzet képtelenségére jellemző, hogy a szerző szerint (22. old.) "A tisztikar nagy részében, különösen a vezérkarban hurráoptimista hangulat uralkodott. A tábornokok közül csak Szombathelyi Ferenc adott hangot kezdettől fogva fenntartásainak. A hadműveletek megindulása előtt a Tatar-hágónál Simonffy-Tóth Ernő vezérkari százados visszaemlékezései szerint, Vattay Antal és Miklós Béla jelenlétében 'végigmért bennünket és síri arccal megszólalt. Mi lesz ebből, uramisten, mi lesz ebből? Kellott nekünk ebbe a marhaságba beleugrani? Kész katasztrófa, a vesztünkbe rohanunk.'" Neki tudnia kellett: ő volt a Kárpát-csoport néven összefogott magyar haderő parancsnoka, majd pillanatokon belül a hadsereg vezérkari főnöke!

- (4) A közhiedelemmel ellentétben a magyar hadsereg nem mint harcos, hanem mint megszálló játszotta a legfontosabb szerepet. Hihetetlen bűncselekményeket sorol a szerző, amelyekben a magyar megszálló csapatok jelentős szerepet játszottak. Kivételt csak a németek által meggyilkolt 1,3 millió zsidó kivégzése képez, amiben nem, csak azok előkészítésében vettek részt. (Idézem a szerzőt a 120. oldalról: "A Wehrmacht és a Magyar Királyi Honvédség vezetése azonban nemcsak tudott a tömeges kivégzésekről, hanem koordinálniuk is kellett azok lebonyolítását. A katonai közigazgatás kezdettől fogva részt vett a zsidóüldözés megszervezésében.... Ebben a magyar megszálló hatóságok is részt vettek.") Hadifoglyok azonnali megölésétől kezdve azok éhenhalatásán keresztül, partizán-kivégzésekben, a polgári lakosság köréből túszok szedésében és meggyilkolásában, nemi erőszak elkövetésében 'fegyelmetlenül' vettek részt. A visszavonuló katonák 'felkoncolása' napirenden volt, a 'tizedelés' se volt ritka. Mint a sötét vadállatok! Néhány alfejezetcím az 'A német megszállási politika és a magyar megszállók' fejezetből: Éheztetés; A komisszárparancs (minden komisszár mérlegelés nélküli kivégzése); Partizánok kivégzése és bánásmód a hadifoglyokkal; Megtorlás és a lakosság kezelése a partizánháborúban (túszok ejtése és kivégzése, egész falvak felégetése, kiürítések a biztos halálba). Egyetlen idézet-sor a partizán-harcokról (138-139. old.): "Árulkodnak az effajta jelentések: 'Erős ellenséges ellenállás után elfoglaltuk és felégettük Jasznaja Poljana falut (...) 31 partizán elesett, egy fogoly. Saját veszteség nincs.' A Baumann-csoport és a 102. gyalogdandár 1942 áprilisában 1380 partizánt és segítőt 'intézett el', miközben

51 halottat, 67 eltűntet és 99 sebesültet veszített: a hónap folyamán a két egység összesen 25 falut gyújtott fel és pusztított el. (...) Ilyen fegyverzet mellett csak az ártatlan lakosságon lehetett megtorolni a partizánok támadásait, mert azok ott sétáltak át a záróvonalon, ahol csak akartak. (...) 'A hadművelet során Beressa, Vessely és Sulgin községek a lángok martalékává váltak. Mintegy 100 főt lőttek agyon, csak a gyerekeket nem lőtték agyon...' Irtózat, nem?

Fontos megállapítást tesz a szerző a kegyetlenkedésekkel kapcsolatban (132. old.): "...a világ sok más hadserege így járt volna el: ez a megállapítás azonban semmiben se csökkentheti a kegyetlenségek elkövetőinek és *az ezért politikailag felelős személyeknek a bűnösségét* - csupán utalni kíván arra, hogy a *felelősök elsősorban azok, akik ezeket a kényszerhelyzeteket előteremtik* és nem azok, akik elszenvedik. (Kiemelés tőlem)

- (5) Teljes tájékozatlanságra vagy barbarizmusra utal, hogy a honvédség nem volt felkészítve a nagy hidegekre. Igaz, az 1941-42 tél szokatlanul hidegre is sikeredett, volt nap, 1942 január 23.-a, amikor a 105 hadosztálynál - 47 C-fokot mértek. E sorok írója jól felöltözve és nagy hidegekhez szokottan tett párszáz métert Moszkvában - 40 C-fok körüli hidegben és állítja, hogy ez a hideg egyszerűen elviselhetetlen. Nem véletlen, hogy a katonák között nem csupán tömegesen fordultak elő súlyos fagyások, de sokan egyszerűen megőrültek. Általános volt az eltetvesedés, rühesedés, fogínygyulladás, elsebesedés és egyéb betegségek (bronchitis, influenza, gyomorpanaszok) gyengítették az állományt. (131. old.) Elképzelhető a harci kedv, a harcra foghatóság hanyatlása.

- (6) Magyarország német megszállása a jogos német bizalmatlanság miatt következett be. A bizalmatlanságnak nem egyetlen oka a magyar 'harci lendület' csökkenése és Horthyéknak a németek által ismert Nyugat felé tapogatózása, hanem az is, hogy "A németek a magyar lakosságot a Horthy-rendszer elégtelen szociálpolitikája miatt a bolsevizmusra fogékonyak tartották..." (229. old.). Még a fasiszta Németország vezetői is felháborítóan aszociálisnak tartották a magyar vezetőket. "Magyarországnak nagyon becsvágyó vezető rétege van, amely azonban teljesen aszociális. Horthy rokonszenvez az angolokkal és a lengyelekkel, de nem ám a néppel, hanem csak az azonos vezető rétegekkel. Mindannyian a népből szívták ki a pénzüket, és Párizsban mulatták el" - mondta Hitler. Pappenheim katonai attasé szerint a lehetetlen szociális és egyéb struktúrák miatt ez az 'uralkodó nép' elbukhat. (229. old.) Ez is siettette a megszállást.

A megszállók nem találkoztak számottevő ellenállással. Weichs vezértábornagy előre bon mot-ba tömörítette a véleményét: "...az ország megszállása harc nélkül 24 órát, harc esetében 12 órát fog csak igénybe venni, mert utóbbi esetben elmaradnak az üdvözlő beszédek." Horthy szerepe szinte nevetséges volt. Felkészületlenségére jellemző, hogy hívásra kiutazott Hitlerhez, ahol már a megszállás tényével szembesítették. Rövid vergődés után vállalta a báb szerepét.

A további frontharcokkal nem érdemes foglalkozni, a helyenként hősies ellenállás - a fokozódó szovjet túlerő és az igen rossz magyar felszereltség eredményeképpen - mind gyorsabban omlott össze. A tisztikar mind sűrűbben emlékeztetett arra, hogy a honvéd-bakák lelkesedése a hatalmas veszteségek, a visszavonulás, Erdély elvesztése miatt egyszerűen elmúlt. És mivel "... a katonák többsége teljesen vagyontalan földműves és munkás ... nem érzi azt, hogy veszténivalója lenne...", így nem fél igazán a vereségtől. "Ezekben a panaszokban közvetve a Horthy-rendszer húsz évének megsemmisítő kritikája is benne volt." (313. old.)

Kezdetét vette az ország teljes kifosztása a németek által.

- (7) A szerző nem hangsúlyozza különösebben, hogy döbbenetes az a hadiipari termelés, amivel a Szovjetunió a katonai fölényét a háború végére lehengetlővé tette. Engem - annak ellenére, hogy láttam szovjet repülőgép-gyárakat az ötvenes években, majd óriási nehézipari létesítményeket a kilencvenes években - egyszerűen elbűvölnek a szerző által idézett számadatok és az, hogy egyetlen szóval sem említi a nyugati hatalmak fegyverszállításait (amire állandó a hivatkozás a magyar vereség katasztrofális voltát mentegatók részéről). Gondoljunk bele: az épphogy csak megszületett szovjet nagy- és hadiipar jelentős része a megszálló csapatok kezére került, ennek ellenére fokozatosan növelni tudták - talán a légierő kivételével - az összes szárazföldi fegyvernemnél az abszolút fölényt. Hihetetlen erőfeszítésekre, az emberi és anyagi erőforrások totális összpontosítására, 'bevetésére' volt szükség, és sikerrel teljesültek a követelmények.

- (8) Először szembesülök Budapest és a Dunántúl végzetesen szomorú pusztulásának okairól. Nem kell nagyon egyszerűsíteni, hogy kimondhassa az ember: két örült, két pokolian sötét diktátor presztízs-harcának eredménye, hogy az utolsó igazán jelentős ellenállást a német hadsereg (a magyar hadsereg már alig létezett) éppen itt fejtette ki. Az egész német vezérkar a csapatok kivonását és Berlin védelmére átcsoportosítását javasolta Hitlernek, aki viszont presztízs-ügyet csinált Budapest védelméből. A támadó oldalon a tömeggyilkos Sztálin erőltette, hogy bevegyék a fővárost, ahelyett, hogy gyűrűbe fogva a fő erőkkel kerüljék meg és gyorsítsák meg a német erők felmorzsolását.

- (9) A szerző a 337. oldalon a következő mondattal kezdi az 'A szovjet hadsereg viselkedése Magyarországon' fejezetet: " A Vörös Hadsereg magyarországi megjelenésével mindazok *a borzalmak, amelyeket korábban a magyar megszálló alakulatok követtek el a Szovjetunió területén*, Magyarországon is megtörténtek." (Kiemelés tőlem) Az okok leegyszerűsítése lenne 'jogos' bosszúnak minősíteni a történeteket. A legfőbb ok nyilván a háború okozta állatvá aljasulás, amihez hozzáadódhatott a katonák tömegének személyes érintettsége, de a támadások előtt félelem-oltóként kiosztott személyenkénti 3-4 dl vodka, a 3 napra engedélyezett 'szabad rablás' (részben saját információk!) és számos egyéb ok. A rablások okaként a szerző megemlíti a "...Magyarország és a Szovjetunió közti életszínvonalbeli különbségeket."

Megkísérlem - a szerző értékelését is figyelembe véve - megfogalmazni, miben voltak kegyetlenebbek a szovjetek, mint a mi csapataink és miben voltak emberségesebbek:

Biztos, hogy két bünsorozatban mérhetetlenül aljasak voltak:

- A tömeges megbecstelenítésben (feljegyeztek esetet, hogy tábornok is részt vett ilyen csoportos, és gyerekeket is érintő 'akcióban') és

- a százezres polgári tömegek hadifogságba ('malenkij robot') hurcolása.

Biztos, hogy nem, vagy ritkábban követtek el:

- Tömeges kivégzéseket, felégetéseket, felkoncolásokat, így megtorolva bármifajta ellenállást, bár vannak ilyen dokumentált esetek.

- Fajgyűlölet vezérelte emberiség elleni bűntetteket. Kivételt talán az elhurcolt polgári lakosok esete jelent, akiknél a német származás (németes hangzású név) volt a kiadott parancsban megjelölt 'ismérv'.

- Hadifoglyok tudatos éhhalálra éheztetése (ami a szovjet ellátási nehézségek ismeretében szinte hihetetlen).

Az olvasóra bízom az összehasonlító értékelést. Szerintem - sajnos - szemlesütve lehet csak beszélni a történekekről.

- (10) A kiugrási kísérlet gyermeteg kezelése utáni teljes csődje se teszi érthetővé számomra, miként választódhatott ki, kerülhetett hatalomra olyan ostoba és aljas gazember, mint Szálasi. Megpróbálok előkeresni egy-két rá vonatkozó megjegyzést:

- Wöhler német vezérezredes véleménye: ...'a tisztikarnak legfeljebb 5%-a tekinthető a Szálasi-kormány hívének, annak ellenére, hogy 70-80%-uk elvileg németpárti.' (351. old.)

- Szálasi és kormánya semmilyen politikai súllyal sem rendelkezett. (351. old.)

- November 2.-án Szálasi a Budavári Palotában koronatanácsot hívott össze. ... előadást tartott a japán-magyar kapcsolatokról, majd anélkül, hogy bármilyen megjegyzést tett volna a kialakult helyzetre, kíséretével együtt távozott. Ekkor már a Várban is lehetett hallani az ágyúdörgést.

- November 10.-én Szálasi az összes hadosztály-, hadtest- és hadseregparancsnokot, valamint a honvédség teljes felső vezetését a Királyi Palotába rendelte. ... Egy hadtestparancsnok segéd tisztje, Hidvégi Lajos így emlékezett vissza (kedves olvasó, nagyon figyeljen oda!): "... Mind a száz fényességes tábornok vigyázzba merevedett. Az ajtó kitarult és besurrant egy kopott, civil ruhás, kövérkés alak, a nemzetvezető, Szálasi Ferenc. Odalépett a világtérkép elé:
- A hungarizmus a magyar-német élettér és sorsközösség életparancsolata követelményeinek alapján áll, a győztes háború után az új földgömbrendet, földgömbünk erkölcsi, szellemi és anyagi jószág részének igazságos felosztását és elosztását nacionalista és szocialista alapon kell megépíteni, és elvégezni a Berlin-Róma-Tokió földgömbirányítása alatt álló népek és nemzetek jólétét és életbiztonsága érdekében és szolgálatában, hogy az új földgömbrendben a Berlin-Róma irányítása alatt álló európai nagytér valóságának és tényének kell megszületnie."

Kevés örültebb barom jutott államvezetői pozícióba ezen a sárgolyón, büszkék lehetünk, magyarok!

- (11) A szerző kísérletet tesz veszteséglista felállítására, az áldozatok összesítésére. Kisebb meglepetést hozott számomra a kísérlet. Az én milliómat szinte senki se fogadta el eddig, állandóan heves támadások értek miatta. Ungváry adatai - a bizonytalanságok miatt érezhetően az alsó értékeket kezelve - ott vannak a milliónál. Sajnos eltéréseket mutat a szöveges és a táblázatos összegzés. Különösen meglepő, hogy a zsidó áldozatok száma az általam eddig - komolynak tekinthető, főleg nyugati forrásokban - találtak legalacsonyabbját, 530 ezret jelentősen alulmúlja, 450-490 ezerre teszi. Ha csak ezt a különbséget, 40-80 ezret hozzáadjuk a szerző 340-360 ezer katonai és 590 ezer civil, összesen 930-950 ezer áldozatához, túl is jutunk a millió (és akkor nem az általánosan elfogadott 600 ezer zsidó áldozatról beszéltünk).

- (12) Böngészés:

- Arad ideiglenes visszafoglalásakor "Heszlényi altábornagy utasítására a magyar katonai közigazgatás sajnós hozzáállott a zsidóellenes intézkedések (gettósítás, sárga csillag viselése) bevezetéséhez is." (324. old.) Micsoda sötét ostobaság, milyen mély aljasság!

- A szovjet hadsereg 1944 október 12.-én foglalta el Nagyváradot. (Személyes érintettség miatt jegyzem fel: utolsó között csúszott ki a családunk a gyűrűből.)

Más forrás a magyarok vitézségéről (két személyes élmény):

- Amikor a váradi főtéren teherautóra dobáltak bennünket, gyerekeket, a tér keleti oldalán lévő Sas-palota mellett nyíló két utca torkolatában magyar páncéltörő ágyúk lőtték a szovjet tankokat. A jobboldali utca torkolatában álló ágyút vezénylő tiszt nem kuporodott le a védő páncélzat mögé, hanem a tankok tüzének kitéve magát állt és cigarettázva vezényelt. Bámulatra méltó bátorság!

- Groznijban nem jött időben értünk valamelyik hivatalba a tárgyaló partner és türelmünket vesztve elindultunk gyalog a szállodába. Leintettünk egy autót (Szovjetunió-szerte szokás) nem található taxi helyett. A sofőr hamar beszélgetést kezdeményezett és amikor megtudta, hogy magyarok vagyunk, megjegyezte: "Harcoltam ellenetek a háborúban." Húztam a nyakam, átkozódásra számítva, de nyugodt hangon hozzátette: "Jó katonák voltatok, vitézül harcoltatok!"

Szegény ágyúötlékek, virtus lehetett bennük.””

Teleki Pál mindenesetre öngyilkos lett: "Szó szegők lettünk a legpocsékabb nemzet" –írta. Az egyetlen ember a kora magyar politikusai között, aki szobrot érdemelne.

Megnéztem más forrásnál is, mit veszítettünk a II. világháborúval. A cím többet ígér, mint amennyit ad, csak a II. világháborúról írtak lényegesek. Íme:⁴⁷

„Magyarország vesztesége a második világháborúban

A nemzeti vagyont ért károk összességében 1944-1945-ben mintegy 22 milliárd (1938-as vásárlóerejű) pengő tettek ki, ez az 1938. évi nemzeti jövedelem több mint ötszöröse, a nemzeti vagyon kb. 40%-a.

A német és nyilas kiszállítások, valamint a szovjet és román csapatok rekvirálásai és pusztításai következtében a harcok során keletkezett károkkal csaknem azonos értékű vagyon ment veszendőbe.

A közlekedés szenvedte a legsúlyosabb veszteségeket. A sínhálózat 40%-a elpusztult, a vasúti járművek nagy részét elszállították.

A gyáripár 54%-a, a mezőgazdasági vagyon 20%-a veszett el. A lakóházakban esett kár a háborús anyagi pusztulás 18%-át tette ki.

(Itt beszúrok egy példaértékű adatot: 1945. júniusában a minisztériumok utasították a megmaradt gépgyárakat arra, hogy szerezzék vissza a gyárak kitelepített berendezéseit, anyagait. 22 ezer vagonnyi és 16 ezer uszálynyi anyag került nyugatra. Hát nem döbbenetes?)

Ország Lélekszám

(1938. XII. 3-án, Mo.) Magyarország lakossága Összveszteség (fő) Katonaveszteség (fő)

13.702.855

830-950.000

340-360.000

Veszteség az összes lélekszámhoz képest 6,49%” [Bár 950.000-rel számolva közel 7% adódik, ilyen kicsinséggel nem érdemes foglalkozni. Halálos csapás ez az egész!]

És elérkeztünk a II. világháború végéhez, a sokadik, de talán addig a legsúlyosabb tragédiához. Az Ámen előtt még két apróságot engedjenek meg nekem.

Az egyik, hogy mindarról a borzalomról, amit a zsidók átéltek a Horthy-korszakban, rendkívül alapos és olvasmányos áttekintést ad Radnóti Miklós feleségének a könyve: Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni: Napló 1935-1946 I-II. Jaffa Kiadó, 2014. Kötelező olvasmány, szokták mondani.

A másik: a személyes érintettségemről is szabad talán szólnom? Nagyváradon átéltem a II. világháború talán legsúlyosabb magyarországi bombázását. Szönyegbombázását. Leírhatatlan. 350 Liberátorról szól a fáma, a pályaudvar, a Szovjetunióba vezető sínpályák központi elosztó-rendező állomása volt a célpont. Felette laktunk párszáz méterre, a házhoz legközelebbi bomba 20 méterre robbant. A szuterén padkáin ültünk, két szülő, öt gyerek. A hatodik, a nagyobbik bátyám a városban volt, tejért ment. Az egyik szemét elveszítette, a tejet hozta, amikor Édesapám a kórházból hazakísérte. A dübörgés elviselhetetlen volt, a falak úgy inogtak, mintha tengerjáró hajón ültünk volna viharban. Láttuk egymáson, hogy üvöltünk, de egymás hangját nem hallottuk. Pár órán belül valamennyien hánytunk az elszennvedett légnomástól. A falak megrepedeztek, az ablakok üvegei a dunyhákban álltak. Két nap múlva - mintegy varázsütésre - összeomlott a lakás mindkét cserépkályhája. Füst, korom. Néhány hét múlva átköltöztünk a központban lévő Sas-palotába. További bombázások, Sztálin-gyertyák, majd menekülés teherautón, marhavagonban, több szakaszban, egészen a mostani osztrák-német határig. Amerikai „fogságba” estünk.

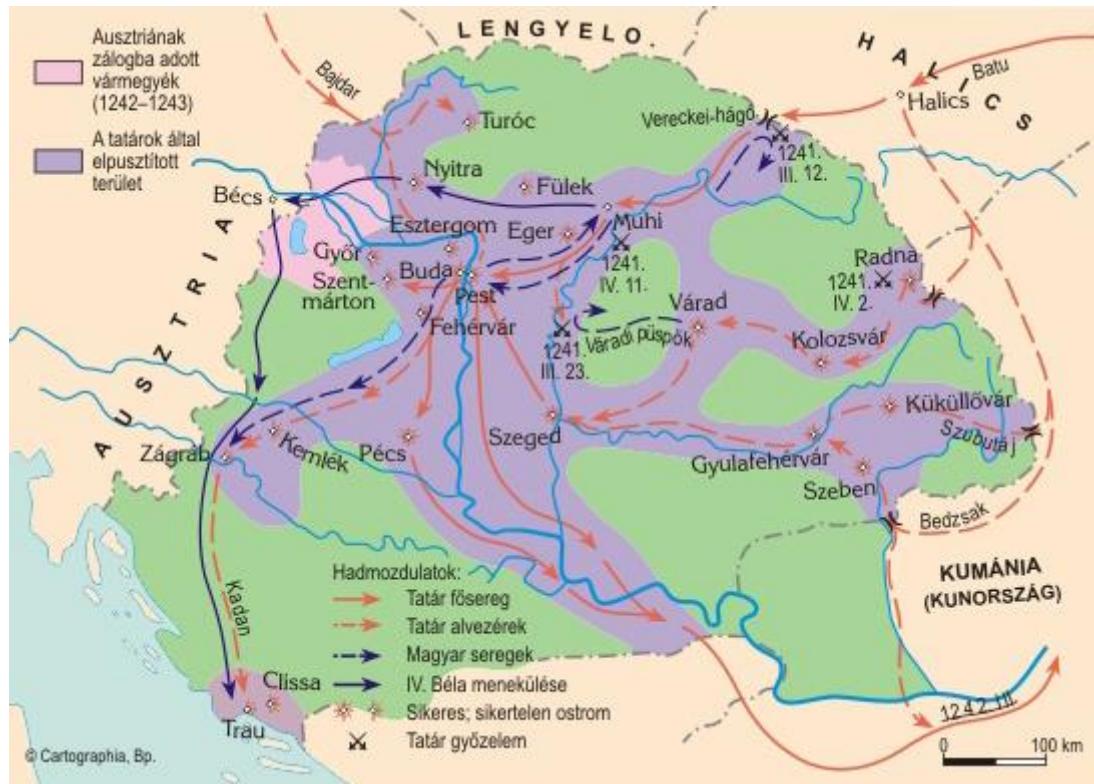
A nemzettragédiáink nagyságrendje

Írom, hogy talán ez volt a magyar történelem addig talán legsúlyosabb tragédiája. Tekintsük csak gyorsan át, miket sorolhatunk az országunkat ért legsúlyosabb csapások közé?

Tatárjárás

Elsőként egyértelműen a tatárjárást kell megvizsgálunk. Érdemes írogatni, történelmi témákkal foglalkozni. Óriási a zűr a források körül, legjobb lenne hagyni az egészet. mégis megpróbálom megközelíteni az igazságot. Egyrészt az eseményeket látom bennük másként, mint amilyenek a suliból hoztam magammal, másrészt két etnikummal kell foglalkoznom, amelyek jelentős szereplői voltak a történéseknek (amiről eddig semmit se hallottam). Nem sorolom fel a forrásaimat, túlságosan bonyolulttá tenné a képletet, de Wikipédia, és érettségi tételek a legfontosabbak. A suliból azt hoztam magammal jó hatvan éve, hogy jöttek a tatárok (másodsor tudom meg, hogy a főerőik mongolok voltak, a tatárrá keresztelésük tévedéseken alapul), Muhinál két súlyos hiba következteben tönkreverték bennünket, majd elárasztották és

letarolták az egész országot. Ebből Muhi igaz, de nem az ottani vereség volt az első, arra csak csatározásaik során, egy visszavonulásuk alkalmával került sor, és a két hibáról most némán hallgatnak a források.

Érdekesség kedvéért: a tatárjárás menetrendje.

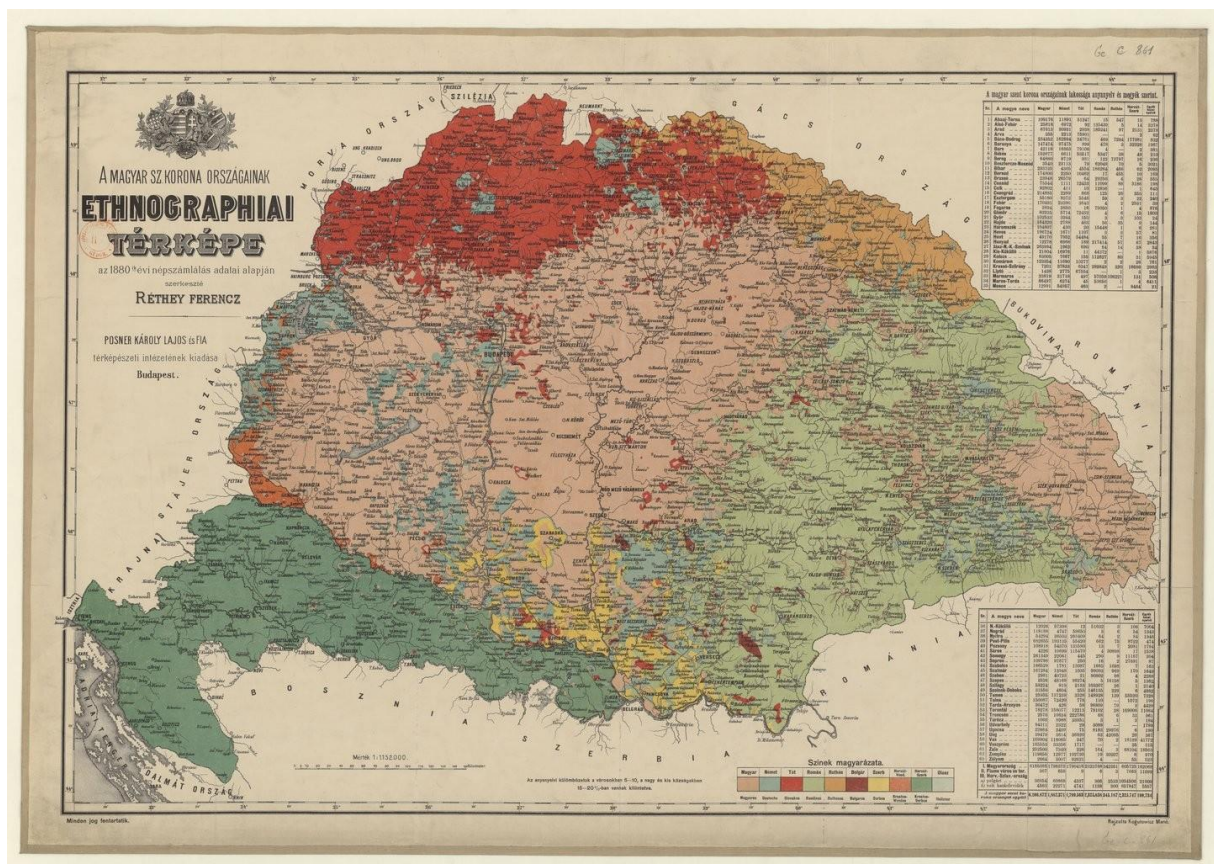
A két hiba pedig: a gyenge hadászati felkészültséggel rendelkező király ostoba szekértáborba zárta csapatainkat, megakadályozva ezzel, hogy a lovas íjászok ellen lovas csapataink felvegyék a harcot, a másik pedig, hogy nem gyűlt össze a teljes haderő. És itt be is lép az első etnikum, a *kunok*, akik a tatárok (mongolok!) elől menekültek, és akiket IV. Béla - Kötöny kun királyt 40000 emberével együtt - befogadott az országba. A kunok vállalták a kereszténység felvételét. (Van forrás, amely szerint már a mai Moldávia területén fekvő királyságukban, Kumániában felvették a kereszténységet.) A király és a felső rétegek a mintegy 10000 fegyveressel rendelkező etnikumtól támaszt reméltek a mongolok ellen, a közép- és alsó réteg viszont elítélte a kunok szokásait (pogányság (?), nőrablás, földmagántulajdon el nem ismerése). Ez végül Kötöny király és kísérete meggyilkolásához vezetett, aminek hatására a kunok elhagyták hazánkat. Ezek után magunkra maradtunk a tatárokkal szemben. Míusz 10000 fegyveres, kolosszális, nemde? Folyók mentén, völgyekben kalandoztak a tatárok, lovas harcosaik nem voltak alkalmasak várostromra, ezért a várak többsége megmaradt. Így is a lakosság nagyobb részét érintette az öldöklés, mivel nem a hegyekben laktak. A pusztítás rettenetes méreteket öltött, az emberveszteséget forrásokként változó értékűnek mondják, (20-50% és 40-50%) mindenképpen iszonyatos. A veszteségeket főleg *bevándorlás* pótolta! IV. Béla *visszahívta* a kunokat. Betelepültek jászok, vlachok, lengyelek, csehek. Számomra

különösen érdekes, hogy már ekkor megjelentek országunkban a vlachok, azaz oláhok, tehát a románok! Megváltozott a népesség etnikai összetétele, de az ország lakosságának 70-80 %-át továbbra is magyarok alkották. Másként hangzik most a visszavonulás is. Nem Ögödej nagykan halála miatt hagyta el Magyarországot Batu kán, hogy részt vehessen az új nagykan választásán, el se ment oda. Az ok sokkal egyszerűbb: nagy veszteségeket szenvedtek el az orosz, lengyel, cseh és magyar seregek elleni csatákban, kimerültek, egyszerűen feladták a további hódítást. Később persze visszatértek, de már nem jártak olyan rettenetes eredménnyel, mint 1241-42-ben egyetlen év alatt. A második etnikum a *zsidóság*! Érdekes (Wikipédia): „A tatárjárás után IV. Béla a királyi jövedelmeket zsidó bérlők kezébe adta. Ekkor alakul ki Budán a zsidónegyed a későbbi Szent György tér nyugati oldalán. Az ország újjáépítéséhez szükség volt a hitelügyletekkel is foglalkozó zsidókra. Szolgálatukért 1251-ben kiváltságlevelet kaptak Bélától, melyben a kamara szolgáinak nyilvánítja őket, így a király közvetlen védelme alatt álltak. IV. Béla uralkodása alatt az ország újjáépült, a királyt ezért szokták „második honalapítónak” is nevezni.”

A török hódoltság

Második nemzeti tragédiának nyilván a törökvészt kell tekintenünk. Nyilvánvalóan lehetetlenre vállalkozom, amikor rövid összegzést próbálok adni a hatásairól. Nem foglalkozom az eseményekkel, kizárólag az emberveszteségeket kísérem meg értékelni. A korábról ismert felfoghatatlan adatok a most elérhető weblapokon kevésbé ijesztőek. A népesség pusztulását a Wikipédia⁵⁰ például nem a megölték és elhurcoltak számával értékeli, hanem a szaporulat évszázados elmaradásával, a népesség számának stagnálásával. Ennek eredményeként a népsűrűség ijesztő mértékben maradt el a nyugati országokétól („Míg Itáliában 100 fő/km², a Francia Királyságban és Németalföldön 34-40, fő/km² mondható tipikusnak a korszakban, addig a török uralma alatt álló magyarországi területeken ez az érték 7-8 fő/km²!”). Valóban óriási mértékű a lemaradás. A síkvidékeken jelentős volt a lepusztulás, különösen a határvidékeken, és főként a háborúk idején. Pestisjárványok, és a növekvő adók is hozzájárultak a kiüresedéshez. Furcsa, hogy ez a lap csak szerb (délszláv) és bosnyák betelepülőkről ad számot. A sulinet⁵¹ sokkal rosszabb képet fest a leépülésről, hangsúlyozva, hogy a lakosság menekülése hatalmas méreteket öltött, és a török csapatok tömegével hurcolták el a falvak és városok népességét. Számottevő *népességcsökkenésről* ír. Lassan eljutunk az általam korábról ismert 4000 megszűnt településhez. Részletesen ismerteti a svábok több kezdeményezés eredményeként zajló betelepülését, és azt, hogy félelmetes, embertelen munkát végeztek új hazájukban. Említést tesz arról is, hogy „...tót, rác és oláh barátságosan bevétetett”. Ez a népesség összetételének második jelentős változása abba az irányba, ami oda vezetett, hogy a magyarság kisebbségbe került. Emlékeztem egy konkrét adatra. Feleségem (illetve anyósom) gyerekkori középiskolai atlaszában, amit valamikor a múlt század elején adtak ki, és amiben neves térképészünk, Kogutowitz Manó etnográfiai térképe szerepel, a térkép adatsorában 49%-kal szerepelt a magyarság. Kerestük a könyveink között, egy térképet meg is találtunk, de abban nincs se dátum, se számsor, csak a tarka színek mutatják a fele-felének saccolható arányt. Ez nekem persze nem elég. Beírtam Kogutowitz Manót a Google-ba, ami ki is dobta a lentebbre átmásolt térképet. Egy pillanatra nem értettem, hol a mester, mert a térkép így szól: „A magyar sz.korona országainak ethnographiai térképe, az 1880-ik évi népszámlálás adatai alapján

szerkeszté Réthey Ferencz, Posner Károly Lajos és Fia térképészeti intézetének kiadása, Budapest.” Kerestem a számsorokat, ki is sikerült nagyítani, akkor találtam rá a térkép jobb alsó sarka alatt: „Rajzolta Kogutowitz Manó”. Utánam lehet számolni: a magyarság 41,1%-ot képviselt! A számokra általában jól emlékszem, így meglepett, hogy 2-3 évtized alatt ugyanaz a térképész ennyire eltérő arányokat mutat be. Nem ismerek magyarázatot, talán nagy magyarosítási hullám zajlott közben? Persze arra is rámutat mindkét térkép. hogy Trianon gyalázatosan figyelmen kívül hagyta a tényeket, és a kisantant országok követeléseinek engedve, jelentős magyarlakta területeket szakított le az országról! (Tisztesség kedvéért megjegyzem, hogy az írás ellenőrzése alatt a felvonultatott két forrásnál átfogóbbra, a „Múltkor: A másfél évszázadnyi török uralom mérlege” tanulmányra találtam, de mivel sietek, már csak az ajánlott források közé vettem fel.)

Hitler a földgolyóval. Hasonló, csak többszereplős játszódás folyt a győzelemhez közeledő hatalmak között Jaltában, Franklin D. Rooseveltnél, Winston Churchill miniszterelnök és J.V. Sztálin első titkár részvételével (l. a lentebbi képen). Győztes hatalmakként – akárhogy vizsgálja is a világ – jogos volt az eljárásuk, bár beleolvasva a krónikákba néha meglepi az embert az osztozkodás jellege, amit Chaplinnel próbáltam érzékeltetni. Emberek százmillióinak a sorsán osztozkodtak, mintha mindenki bűnös lett volna, nem csak a politikusok, hatalombirtokok vagy bitorlók.

A panaszomat gyorsan felejtjük el, és szűkítjük le a most vizsgált korszakot mind kisebb hazánkra: a II. világháborút lezáró egyezmények még Trianonhoz képest is faragtak néhány települést a térképünkről. A jaltai osztozkodás egyik gyászos (később gyászossá vált) következménye, hogy lehetővé tette Sztálin számára a „szocialista tábor” megalakítását. Ilyen udvarias kifejezést használ a Wikipédia arról a tényről, hogy szentesítette Kelet-Európa szovjet megszállását. És köteleztek minket jóvátétel szolgáltatására a Szovjetunióknak. Ha jól emlékszem, 60 magyar üzem teljes termelését évekig a Szovjetunióba szállítottuk. Édesanyám is ilyen üzemben dolgozott, amikor a pedagógus Édesapám fizetéséből nem lehetett megélni. A megszállás következtében pár év alatt lezárultak a „polgári demokrácia” megvalósítására irányuló kísérletek. Amit én nem nagyon sajnálnék, ha nem az következett volna, ami. Közben persze zajlottak politikai események, Édesapám mondta az ünnepi beszédet a köztársaság kikiáltása alkalmából 1946 február 1-én Pomázon, az I. világháború hősi halottainak (a húsdaráló áldozatainak) emlékműve (!) előtt. Éhezünk a még társadalmi berendezkedés-független ellátási zavarok, a világcsúcs infláció miatt. Kitelepítettek ártatlan embertömegeket: nácibaráttá nyilvánított svábokat Németországba 20 kilós cuccal (ilyen kitelepített sváb házat kapott meg a pedagógus Édesapám, amikor visszatértünk a menekülésből), Horthy-bérencnek nyilvánított magyarokat Szlovákiából. Folytatódott a végeláthatatlan háborús aljasság. A politikai események kevés embert érdekeltek akkoriban, Kovács Béla, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Kéthly Anna neve később jobban izgatta a történészeket, mesemondókat. Lehet, kissé

tiszteletlen voltam, mert úgy tűnhet, hogy őket kicsinyítem, pedig csak azt szeretném kifejezni, hogy a szovjet megszállás alatt nem tudtak lényeges szerepet játszani.

Rákosi Mátyás

A lényeges figura aztán *Rákosi Mátyás* lett, aki a Kommünben a Vörös Őrség rendvédelmi szervezet élén állt, amely a csendőrség, rendőrség, határőrség és pénzügyőrség szerepét vette át (ajaj!). A Kommünben végzett tevékenységét nem részletezem, ha szándékomban állna, se nagyon tudnám, a fentebb említett Kolja Édesapját a legnagyobb magyar könyvtárak után – ahol nem találtam – a Parlament könyvtárában is kerestem, kiderült, hogy a Horthy-rendszer alatt gyakorlatilag minden Kommün-dokumentum megsemmisült (könyvégetés!). A Kommün bukása után a nyugati kommunista szervezetekben működött, majd 1925-ben hazatért, és 1940-ig a Horthy-rendszer börtöneit élvezte. 1940-ben egy államközi megállapodás értelmében Vas Zoltánnal együtt a Szovjetunióba távozatott a cári csapatok által 1849-ben, a szabadságharc végén zsákmányolt honvédszászlókért cserében. Ott a magyar kommunisták élére állt, és a felszabadulás (én annak tekintem, mert fasiszta megszállás és magyar fasizmus alól szabadították meg az országot) után hamar a szovjetek segítette hatalmi harc élére került, majd 1948-49-től miniszterelnökként elkezdte a diktatórikus hatalom kiépítését. A róla szóló Wikipédia lap okos embernek mondja: tanulmányait kiválóan végezte, több nyelven beszélt. Volt alkalmam a Finommechanikai Vállalatnál együtt dolgozni Bíró vezetéknévű unokaöccsével, akit tisztelet övezett, a laboratóriumot vezette, és mindenki elismerte nagy tudását. Igaz, másik unokaöccsével, Vlagyimirrel egyidejűleg tanultam Moszkvában, aki nem tanult, széltoló volt, hamar haza is került. Rákosi maga biztos okos volt, minden élre kerülő politikusról ez a véleményem, de a többségük a nagy eszét nem bölcsen hasznosítja, hanem hatalma védelmére, bebetonozására, abszolutizálására. Rákosi, „népünk bölcs vezére, Sztálin legjobb magyar tanítványa” lehet, hogy elkövetett néhány építő lépést is (a szovjet mintára túlfeszített iparosítás, sok romos állapotban lévő rendszer újjáépítése), de felsorolhatatlan a magyar nép ellen elkövetett bűneinek a sora. Teljességre nem törekedve felsorolok néhányat. Mindent államosított, aminek a gazdasági élethez valami köze volt, meg sok egyebet. Bár az államosításokról szóló Wikipédia-lap tíz dolgozónál tudja az államosítandó termelő egységek alsó limitjét, én úgy szoktam emlegetni, hogy az életét háromlábú széken töltő cipész alól is kihúzták a széket (lehet, hogy tréfálkozásból maradt meg bennem, de az is lehet, hogy cipész-szövetkezetben hallottam, mint lehetőséget, ha...). Mindenesetre egyik sógorom szüleit tönkretették: kis mérleg-műhelyük volt, egyik napról a másikra el kellett hagyniuk. Ostobaság, illetve hát gazemberség az egész. Mint fentebb már említettem, kulcs-bankok, és nagyipari létesítmények államosításával egyetértek, ami lezajlott, azzal messze nem. Idézem a történekekről írtakat: „1945 után indult meg a közszolgáltatási körön kívül eső magántárgyak nagyarányú, kárpótlás nélküli kollektivizálása. 1946. január 1-jével állami tulajdonba kerültek a bányák, az év végén pedig a négy legjelentősebb nehézipari vállalat (Rimamurányi Vasmű, Weiss Manfréd Művek, Ganz Vállalatok, Magyar Vagon- és Gépgyár) került sorra. 1948-ig külön törvények rendelkeztek a villamosművek, távvezetékek, bankok, egyházi iskolák, bérházak, a száz munkásnál többet foglalkoztató ipari vállalatok államosítására. 1949-ben minden tíz dolgozónál többnek munkát adó cég és a külföldi tulajdonú vállalatok is állami tulajdonba kerültek.” Ha újra olvasom ezt az idézetet, feltűnik, hogy a Rákosi előtti

államosítások ésszerűek voltak, az ő ideje alatt végrehajtottak csak a szovjet minta követése miatt kerülhettek sorra. Sokkal nagyobb bűnök sorát követte el az igazságszolgáltatás területén, amikor üldözött mindenkit, akit ellenállással, sőt ellenszenvvel gyanúsítani lehetett, vagy aki a legkisebb mértékben is ellenállt az államosításnak. Van nem vér szerinti rokonom, akit kislány korában a szülei boltja miatt a Hortobágyra telepítettek, kecske- vagy birka-ólban kellett lakniuk... A mai napig évente meglátogatják a helyszínt, hogy üldözött-társaikkal emlékezzenek az iszonyatra. Ezek a kitelepítések elvileg korábbi földbirtokosok, módosabb gazdák, katonatisztek, állami alkalmazottak, gyártulajdonosok ellen irányultak. Mi, akik megéltünk 80 feletti évet, tudjuk ugyebár, hogy az ember képes végtelenül lealjasulni, és bárkit lerántani a sárba. Hogy is mondja Radnóti Miklós a Töredék című versében? „Oly korban éltem én e földön, mikor az ember úgy elaljasult, hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra, (...) Oly korban éltem én e földön, mikor besúgni érdem volt...” Ő ugyan a Horthy-korszakra értette, munkaszolgálatosként írta 1944 májusában, de a Rákosi-korszakra is érthető! Bárki, ismétlem, bárki áldozatul eshetett.

A budaörsi reptéren az irányításom alá tartozó kiváló repülőgép-szerelők, technikusok között ketten is voltak, akiket börtönbe csuktak. Egyikőjük tudta, hogy azért, mert – biztonsági okokra hivatkozva, szerintem is joggal – tiltakozott munkásgyűlésen a MALÉV-nál bevezetésre meghirdetett munkaverseny ellen. Nehezen, de elmesélte, miként folytak a kihallgatásai. Nem ütötték-verték, *csak* egymást váltották a kihallgató tiszték, reflektorokkal vakították el, egymás szavába vágva tettek fel kérdéseket, majd a kimerült ember háta mögé lopózkodva összecsaptak két könyvet. Bepisilt vagy betojt ilyenkor, mesélte, mert puskalövészként dörrentek a könyvek. GESTAPO-ról szóló filmek jelenetei, nem? Másikuk, Henis Béla nem tudja, mi rossz fát tett a tűzre, tán ő is morgott valamit. Úgy szaporodtak a besúgók, mint az oroszok (ma kínaiak). Jött a fekete autó, bevitték, Eszterházyval, Darvas Ivánnal (hoppá, ezt át kell raknom '56 utánra?) töltögette az idejét. Ők az óriás-jéghegy picinyke csúcsa. A legaljasabb akciók a koncepciós perek voltak, így például a párt- és harcostársas, Rajk László elleni hűtlenségi és kémkedési per, amivel tulajdonképpen a „láncos kutya” Titót akarták dezavualni, lejáratni a kommunista világmozgalom szemében, követve, alátámasztva ezzel a szovjetek ellene irányuló vádjait. „Csak” a három fővádoltat végezték ki, Rajk Lászlót, dr. Szőnyi Tibort és Szalai Andrást, de összesen 26 haláleset övezi a világtörténelembe illő gyalázatos eseményt a Múlt-kor weblap szerint: többen öngyilkosok lettek letartóztatástól félve, többen szívszélhűdést szenvedtek rokonaik szenvedése hallatán, ketten behaltak a kínzásokba, két vérbíró lett öngyilkos később. Nehezen emészthető, de talán hinni lehet a folyóiratnak.

Úgy tudom, nem került nyilvánosságra, min is zördült össze a Nagy Szovjetunió, és a kis, de Tito, az igazi partizán vezette Jugoszlávia. Átélttem egy szovjet katonatisztekkel folytatott tárgyalást az országaink közötti fegyverkereskedelmet szabályzó Általános Szállítási Feltételek felülvizsgálatáról (Technika Külker Vállalat, 1965. december). Egy jó hét után kitűzetett a számtalan pontban megegyezéssel módosult szerződés aláírásának időpontja másnap 10 órára. Mi – hatan-heten - időben felvezettünk a terembe, szovjet oldalon csend honolt. Félóra múlva benyitott a tárgyalásokon részt vett egyik tábornok, és elnézést kért a késedelemért. Újabb félóra múlva megjelent egy addig ismeretlen tábornok, és állva közölte, hogy nem lesz aláírás, a szerződés marad úgy, ahogy volt. A mi oldalunkat Jancsik Ferenc, a Magyar Kommunista Párt négy megalapítója egyikének fia vezette, nem tiltakozott az eljárás ellen. Percekig

bámultunk egymásra, aztán szedtük a cókémunkat, és repültünk haza. Valaki akkor a környezetemben tudta és súgta, hogy ilyesmi zajlott le a jugókkal, csak nem katonai, hanem polgári vonalon. Könnyen lehet, hogy Tito nem viselte el ezt a megaláztatást. Számomra más szempontból is érdekes volt a tárgyalássorozat. A szigorúan vett jogi kérdéseket Dr. Szász Iván, a Külkereskedelmi Minisztérium Jogügyi Főosztályának akkor még csak helyettes vezetője tárgyalta, aki a Technikánál félállásban látta el a jogi ügyeket, és aki három hónappal korábban mondta nekem, hogy meg kell tanulnia oroszul az angol, német és francia mellé. A tárgyalások elején megkérdeztem, fordítsak-e? Megrázta a fejét, és tiszta, világos, szabatos orosz nyelven szólalt meg. Varázslatos élmény volt. Őt említettem másutt, mint aki brüsszeli nagyköveti megbízatását arra is köteles volt felhasználni, hogy tapogatózzon az Európai Gazdasági Közösségbe (Közös Piac) lépésünk lehetőségéről.

Csevegek, mesélek, pedig sorolnom kellene a további gyalázatokat. Folytassuk talán a mezőgazdasággal. Alig jött létre magyar kormány, az Ideiglenes Nemzeti Kormány azonnal, nagyon józanul földosztást rendelt el. Hogy miért józanul? Idézem a lapot: „Az ország jellegzetes agrárországgként hagyta maga mögött a második világháborút. A háború előtt a kilencmillió magyar állampolgár fele élt a földművelésből. Az ország 4,8 millió katasztrális holdnyi termőterületének csaknem egyharmadát kitevő 1070 birtokon a lakosság 0,06%-át kitevő nagybirtokos osztozott. Középbirtokosoké volt a másik egyharmad, a mezőgazdasági munkások, törpebirtokosok vagy föld nélküli cselédek, kubikosok és napszámosok tömegei pedig (akik az ország lakosságának egyharmadát képezték) mindössze a földterület egyharmadán osztoztak. (Oláh György szociográfiája címében az utóbbiakat nevezte 'hárommillió koldusnak'.)” A földosztás tehát az egyharmad nagybirtokos számára csapás, a középbirtokosok részére valószínűleg csak részben kellemetlen esemény, a három millió koldus számára életlehetőség volt. Óriási igazságtétel. Ki próbált akkor a magántulajdon szentségével ellenállni? A mai kommentárok között találok olyanokkal, amelyek a túl kis szelvényekre szabdalásban látták a kollektivizálás kényszerű bekövetkezését. Azt hiszem, tévednek. Más, vagy remélhetőleg egynél több oka volt a TSZ-ek (termelőszövetkezetek) és az állami gazdaságok létrehozásának, szerintem! Az egyik oka kétségtelenül a szovjet példa (kolhozok, szovhozok) követése volt, a másik – remélem - annak józan belátása, hogy az ország lakosságának, iparának, exportjának ellátása gabonaféleségekkel, kukoricával, cukorrépával csak modern technológiákkal, gépekkel lehetséges, azok hatékony használatához pedig nagyobb, egybefüggő földterületekre van szükség. Hogy a megvalósításba számtalan hiba csúszott, az nem lehet vita tárgya. Hogy csak kettőt említsek: erőszak alkalmazása, és hozzáértés hiánya. Mindkettőről és más ballépésekről is könyvtárnyit írtak nálunk is, meg a szovjet rendszer többi országában is, szinte kizárólag kritikus szemmel. Külföldivel kellett beszélgetnem ahhoz, hogy egyértelműen pozitív véleményt is halljak. Igaz, át kell ugranom '56-ot, mert a beszélgetést a második téveszesítési hullám után, 1967 körül folytattam a Metrimpexben, a Brüel-Kjaer dán cég kelet-európai export igazgatójával, aki a panaszaomra, hogy ismét erőszakkal folyt a kollektivizálás, akkor számomra nagyon meglepő választ adott: „Halmos úr, maguk másfél évszázaddal maradtak el a korszerű mezőgazdasági struktúra létrehozásával. Akármilyen erőszak megengedett ilyen esetben, egy-két generációval később hálás lesz az egész ország, hogy megvalósították.” Nagyon nem kommunista ember volt, csak dán. (Amikor a nem szélhámos, nem tolvaj-kapzsi Losonczy Pál – volt sikeres TSZ-elnök –

mezőgazdasági miniszter asztalára tették egy sokfős delegáció programját, akiket a Szovjetunióba, a kolhozok tanulmányozására kívántak küldeni, fogta a tollát, áthúzta a Szovjetuniót, és fölé írta: Dánia.) Nagyon ugrok ismét: a gengszterváltás után a sok hozzá nem értő politikus egyik első ostoba lépése az volt, – a számtalan egyéb mellett – hogy erőszakkal szétrombolta a szövetkezeteket. Máig felejthetetlen az első felmérés eredménye, amikor megkérdezték a szövetkezetek tagságát, osszák-e fel a társulásukat, vissza akarnak-e térni a földjükre? Az eredmény 6 (six, sechs, éxi, шесть) % volt. A többi jobbnak, hasznosabbnak látta maradni. Repülőmérnöki diplomámat egyedül a Repülőgépes Növényvédő Állomásnál hasznosítottam. Főként állami gazdaságokban, de nagyobb, jobb TSZ-ekben is műtrágyáztunk, permeteztünk lengyel PZL, meg szovjet AN-2 röpcikkkel. Kiváló üzem volt valamennyi, érdemes volna felsorolni: Lajta-Hansági Állami Gazdaság, Lábodi Állami Gazdaság, Sárvári Állami Gazdaság, Hajdúnánási Béke Mezőgazdasági Szövetkezet. Emlékezetből sorolom, ha valamelyikben nem dolgoztunk, „van másik”, ahol igen.) Órákig tudnék mesélni az élményeimről... Most csak annyit, hogy a mai sok szitkozódó értékelő között is akadnak, akik elismerik, hogy – az állami gazdaságok mellett (Bábolna!) – a szövetkezetek is jelentősen magasabb hatékonysággal dolgoztak, mint a törpegazdaságok. És ezzel nem akarom tagadni, hogy számtalan TSZ vergődött a szakértelem nélküli vezetés (városokból delegált munkásokaderek), rossz természeti körülmények, hiányos eszközellátás miatt. A törpe-, kis-, és részben a középgazdaságoknak is jelentős szerep jut józan gazdaságfejlesztési körülmények között a gyümölcs- és zöldségtermesztésben, borászatban, azok – például a bolgárkertészetek - termelőségükbe kényszerítése határtalan korlátolt gondolkodás eredménye lehetett. Ott se kizárt több társulási forma létrejötte, de azok létrejöttét okos, átgondolt tájékoztatással kellett volna ösztökélni.

A Rákosi-rendszert most a nemzeti tragédiák közé sorolom. Egy Facebook-vita során kihagytam a sorból, de a rögtön következő '56-os forradalom okozta gazdasági visszaeséssel együtt most rásütöm az *5. nemzeti katasztrófa* bélyegét.

'56. Nagy Imre

Ebben persze '56 nem vétkes, csak a közvetlen gazdasági következményeit adom hozzá a háborút követő éhínségeket az eröltetett iparosítással és kollektivizációval meghosszabbító Rákosi-korszak rombolásaihoz. Maga az 1956-os Forradalom és Szabadságharc Moszkvában ért, ahol a Repülő -Technológiai Intézet IV. évfolyamát végeztem. Október 24-én diákgyűlést hívtak össze, amin megjelent egy (mint a gyűlés után megtudtam) KGB-s magas rangú tiszt, és előadást tartott a magyarországi és Suez-csatorna menti eseményekről. Természetesen a magyarországiakat ellenforradalomnak bélyegezte, és az egész magyarságra ráhúzta a „mélyek benne a fasizmus gyökerei” lepedőt. Felágaskodott bennem a nemzeti öntudat, és papíron (nem véletlenül csak úgy lehetett kérdéseket feltenni, hozzászólni), mintegy másfél oldal terjedelemben kifejtettem, hogy az elkövetett politikai és gazdasági hibák miatt kirobbanó felkelésről van szó, és a magyarságban nem mélyek a fasizmus gyökerei. A gondolatsor első fele gyakorlatilag forradalomként kezelte a kirobbant tömegmozgalmat, a második fele viszont sült baromság volt: hátralévő éveimre megnehezítette az érvényesülést, a magyarság pedig napjainkban a KGB-t igazolja, nem engem. Mély fasiszta gyökerek nélkül nem lehetne sikerrel újjáépíteni a Horthy-korszakot, és tovább. A nyári mozgásokból, Nagy Imrével

megismerkedésemből eredő előérzeteimtől kezdve, a fellépésemen keresztül a következményekig mindent megírtam a „Kolja, a nép ellenségének fia” című film-novellámban⁴⁴, a velem történeteket (is) pedig jól dokumentálja Nagy Károly a „Szovjetosztöndíjasok voltunk 1956-ban” című könyvében.⁵⁴ Olvasóim többsége bizonyára nem találná el, hogy a velem (és a többiekkel) labdázó két oldal közül melyik tett pontot a kinti tanulmányaimra. Elárulom: a magyar, és pedig Buci Gyuri (a fiatalság nem tudhatja kit illettek akkoriban ezzel a csinos gúnynévvel), azaz Marosán György, a néhány év múlva süllyesztőbe kerülő volt péksegéd, hordószónok. Ezzel le is kellene talán zárnom '56-ot, mert amit most írok le róla, azt a magyarok többsége méltatlankodva fogja fogadni. Szerintem ugyanis alig néhány nap alatt, október 28-29-re a kemény, lelkes, óriási tömegeket megmozdító forradalom még keményebb ellenforradalommá alakult át. A föld alól (börtönökből) és Nyugatról előbújó szélsőjobb elemek vették át a folyamatok irányítását, lincseltek vétkeseket és vétlenekeket, tolták széleseben napról napra jobbra a puhány, katonai tapasztalatokkal nem rendelkező Nagy Imrét, alakultak újjá jobboldali pártok. Kis, de tapasztalt réteg képes volt meglovagolni, és eredeti szándékaitól kisiklatni a tömegmozgalmat. A szovjetek, két általam a Koljában megírt orosz ember szinte jóslatszerű meglátását valóra váltva kegyetlenül leverték '56-ot. Az egyik a frontot megjárt diáktárs volt, aki szeptemberben érdeklődött, mi folyik otthon? A válaszomra, hogy ha idén nem kerül sor megmozdulásra, akkor soha, egy pillanatra elhallgatott, majd elfehéredve mondta: a határainkon nem fogjuk túrni, ha tűzfészek alakul ki, elég volt az ötvenmillió áldozat. (A hétköznapi emberek ezt a számot tudták a II. világháborúban elszenvedett emberveszteségeikről.) A másik az egyetem párttitkára volt, aki – az egyetem vezérkarával együtt – meg akart menteni, és az első beszélgetésünk alkalmával, közvetlenül az október 24-i előadás után elmesélte, hogy végigharcolta a frontot, részt vett Pécs bevételében, majd feladásában, majd a második győztes hadműveletben, amikor a város központjában fejjel lefelé felakasztott, szemmel láthatólag megkínzott embereket találtak. Leírta azt, amivel a szélsőjobb banditák örvendeztették meg Budapest, és az ország más városai lakosait néhány nap múlva, október 28-tól kezdődően. Moszkvából nem láthattam mindezt, de volt kollégiumi barátaim közül hárman átéltek a Kossuth-téri sortüzeket, egyikőjük a Köztársaság-téri Pártház előtti lincselést is látta. Undorral beszélt a hullák (esetleg egyesek még éltek?) bestiális meggyalázásáról. Neki inkább hiszek, mint olyan, történelminek mondott leírásnak, amely szerint népharag indította az öldöklést. Népharag falábakon? Géppisztollyal? Hátulról lepuffantva fehér zászló? Sorozatokat eresztve magukat megadó nem ávós kiskatonákba? Hullák köpködése, nemi szervek szájba dugdosása? Aki ilyet dicsőít, nem ember! A Kossuth-téri gyalázat se akármilyen a másik oldalon, növelhette a Rákosi-rendszer elleni népharagot. A pártházi gazemberséget látott barátom a Kossuth-téren tank alá kúszva mentette az életét, míg a Földművelésügyi Minisztérium padlásáról nem vérrokon katonatiszti akadémista lőtt (elmondása szerint) a levegőbe. Amikor Nagy Imre nyugati beavatkozást kért a másodsor megindult szovjet tankok ellen, végképp tanúbizonyságát adta alkalmatlanságának. Azt képzelni, hogy a Hitler utolsó csatlósaként (le)szerepelt kis ország védelmében az USA világháborút fog kirobbantani, az elmebetegség kategóriájába tartozik. Mélyen hiszek abban az – úgy tudom nem bizonyított – feltételezésben, hogy a szovjetek akármilyen fedett módszerrel kikérték az USA véleményét. A válasz nem lehetett más, mint Jalta. A tiétek, elfajult, tegyetek rendet. Ha nem vetnek akkor véget annak, amivé a szép forradalom süllyedt, 60 évvel korábban jut el az ország oda, ahol ma tartunk, csak gyorsabban, számtalan áldozattal, és mélyebbre

zuhantunk volna. Tévedett a bátyám is, aki Keszthely városparancsnokának – akihez tolmácsként ajánlották be – azt tanácsolta, hagyják az országot, belső ügy, majd elintézzük magunk. Ő is jócskán megszenvedte.

Kádár János

Hogy *Kádár Jánost* a szovjetek szemelték-e ki marionett-bábnak, vagy maga ajánlotta-e fel a szolgálatait, sohasem fog kiderülni. Valószínűsítem, hogy maga jelentkezett a feladatra, nyilván valamilyen párbeszédet követve. Nem hiszem, hogy a vérengzés, bosszú vezérelte, csak mélységes hit vezethette, miszerint ami zajlik, nem fog jóra vezetni, meg kell menteni a kommunizmust, hogy védje az alsó rétegeket a kapitalista kizsákmányolástól. Furcsa olvasni hány oldalról, és milyen kemény nyomás tolt a bosszú felé. Ha jól emlékszem az olvasmányaimra, nem a szovjet nyomás volt az elsődleges, ők a Sztálin „leleplezése” utáni gondjaikkal voltak elfoglalva (gondolom). Három országról tudom, hogy beavatkozott, éspedig bosszút kiáltott: az NDK, Kína és Jugoszlávia. Az NDK érthető, a „szocialista tábor” (szatellit országok) között ők képviselték a legortodoxabb oldalt. Kína már nehezebb, mert egészen a forradalomig szembeálltak a Szovjetunióval, és hirtelen fordulattal álltak mellé a magyar kérdésben. Megriadtak? Jugoszlávia álláspontja teljesen érthetetlen számomra, hiszen az 1955-ös szovjet bocsánatkérés ellenére állandó viták tarkították a kapcsolataikat. Igaz, állítólag ők javasolták Kádárt a szovjeteknek, és biztosak voltak abban, hogy Nagy Imre lemond, szabad utat adva a rendszer rekonstrukciójának. Persze a nyomás nem lényeges, csak jellemző. Kádárék valószínűleg mindenképpen a bosszú útját választották volna. A kivégzettek száma embertelen kegyetlenségre utal, különösen az, hogy a 18 évnél fiatalabb Mansfeld Péternél úgy hozták meg a halálos ítéletet, hogy rávártak, érje el a 18. évet, és akkor végezték ki. A halálos ítéletek számával és a terror egyéb eszközeivel (sortüzek, internálások) túltettek mind az 1848-49 évi szabadságharcot, mind a II. világháborút követő büntető hadjáratokon. Ebből persze Moszkvában nem igen értesült az ember. Annál sokkolóbb hatással ért a Nagy Imre kivégzéséről szóló újsághír. Ismerős végezte akasztófán, akiről ugyan – mint politikusról – nem voltam jó véleményem, de bármiféle büntetését aljasságként fogadtam, megrendített.

Itt lezárom a baloldal által okozott, az előbb ötödikként jelölt katasztrófát. Hangsúlyozom, hogy ez a mintegy másfél évtized jelentett visszaesést a nemzet számára, a Kádár-korszak további három évtizedét összességében pozitív korszaknak látom, rögtön foglalkozom a miérttel. Annyit még megjegyzek, hogy a szocialista rendszer elleni egyik vádpont, hogy 200000 ember menekült el az országból. Mostanában nagy a csönd erről a menekült-tömegről, akiket Ausztria szemrebbenés nélkül befogadott, tisztességes táborokban helyezett el, majd közreműködött a továbbvándorlásuk szervezésében, új élet megtalálásában. Nagy szégyen ugyanis az, ami a menekültekkel szemben most az országunkban folyik. Nem véletlenül: egyrészt ennek többszöröse vándorolt ki az országból a Horthy-rendszer alatt, másrészt - és ma ez a fontosabb - az Orbán-banditák által ellehetetlenített mintegy hatszázezer távozásra kényszerült szorgalmas ember is a duplája ennek!

Miért tekintem pozitív korszaknak a Kádár-rendszert?

Politikai értelemben ugyan diktatúra maradt a békés, vértelen hatalomátadás pillanatáig, de egyrészt vitathatatlanul nagy tömegek támogatását élvezte (1957 május elseje volt az első

bizonyíték, annyi embert nem lehet kancsukával szimpátia-tüntetésre verbuválni.⁵⁵ Érdeemes belenézni a filmbe, hatalmas a tömeg!), másrészt az elnyomás a bosszúhadjárat lezárását követően, a hatvanas évektől fokozatosan puhult. Ezért is, meg több közérzet-javító intézkedés⁵⁵ eredményeképpen elértük a „legvidámabb barakk” és a „gulyáskommunizmus” kitüntető jelzőket. Jó hírünk lett a táborban, mindinkább a korábban egyedül tündöklő Jugoszláviával egy szinten emlegettek bennünket.

És épült az ország, nem rombolódott, mint a század elejétől kezdve szinte szünet nélkül. Tisztesség kedvéért megemlítem, hogy a Horthy-korszakban, a „szünetben” – a feudális mezőgazdasággal szemben – folyt iparosodás, elsősorban külföldi, és zsidó befektetőknek köszönhetően: Weiss Manfréd Művek, Tungstam, Rába, Ganz, Dunai Repülőgépgyár... Csak az emlékezetemre hagyatkozva írom, hogy a csepeli gyár (Dunai Repülőgépgyár Rt.) és a motorokat gyártó Rába a háború elején napi egy német vadászgépet gyártott, ami akkor világszínvonalat jelentett. (Lehet, hogy mese az egész, most teljesen zavaros képet találok a neten, semmi hasonló nagyságrendet! Bocsánat.) A Kádár-korszakban túlfeszített iparosodásra került sor, amelyek több világszínvonalú iparágat szültek, sajnos azonban felesleges, évtizedekig gondot okozó fejlesztések is folytak, mint például az acéliparé. (Két nyáron dolgoztam diákként Sztálinvárosban, hosszú mese lenne!) A mai napig nem világos előttem két rendkívül fontos és érdekes ágazat sorsa: az alumíniumipar és az urániumbányászat. Óriási bauxit-bányászat alakult ki, de a Szovjetunióval kötött bauxit-alumínium csereegyezmény évek alatt a halálához vezetett. Az uránium-érc pedig állítólag kevésbé és nehezen (drágán) kitermelhetővé vált, a Szovjetunió talán maga is olcsóbban állította elő, vagy olcsóbb forrásokra állt át, megszűnt a kereslet. (Vagy katonapolitikai okok zavarhattak?)

És számtalan fejlesztés bizonyult kiválónak, tartósan jónak. Hosszú a lista, felsorolásra futja:

Lakótelepek. Olyan mennyiségben épültek házigyári lakások, amiről ma már álmodni se tud az ország; eleinte szovjet, majd finn (dán?) házigyárakat importáltunk, aztán épült magyar gyár is, úgy tudom. Hogy nem kísérte korrupció a kiutalásokat? Már hogy a fenébe ne kísérte volna. Kirugatásom után visszatérve a moszkvai egyetemről négyes társbérletet sikerült kapnom, nem vérszerinti rokontól, de rokontól nyert havi 10%-os kamatra kapott kölcsönből a Népszínház utcában. Beadtam lakáskérvényt a VIII. kerületi Tanácshoz. Kb. másfél éves várakozás után fogadást kértem az elnökszontól. Mit tetszik gondolni, mit mondott, miután tisztáztuk, hogy havi valami 1400,- forintból élek. Mérnök – mondta -, fog annyit keresni, hogy szerezzen magának lakást. Emelkedtek ki a lakótelepek a földből, közel annyi autó parkolt előttük, amennyi lakás lehetett az épületekben. Mégis: épültek, és sok-sok embert vakartak ki a nyomor-lakásokból.

Cementgyárak. 1990-ben öt cementgyára volt az országnak. Ma mennyi maradt? Később talán megírom a gengszterváltás után.

Cukoripar. Bár új gyár csak Kabában épült, a meglévő 11-et hatékonyan fejlesztették. Hatalmas mezőgazdasági szektort jelentett a cukorrépa-termelés. Azt hiszem az utolsó gyárat pár éve zárták be. Erről is bőven lesz szó később.

Meg is akadtam itt, hiszen önálló tanulmányt kellene írnom a gulyáskommunizmus beruházásairól, azok eredményességéről, illetve bukásairól. Felütöttem a „Váci úti gyárak a

XX. században” címet az Interneten és elszédültem: Ganz Hajó és Darugyár, Elzett, Felvonógyár és még húsz másik. Mindnek hűlt helye van, pedig nem igaz, hogy valamennyi életképtelen lett volna a gengszterváltás pillanatában. Ezt – és az országot – lehetetlen most áttekinteni, gyorsítanom kell, hátha időben megértik páran, mekkora a baj.

Inkább mesélek egy kicsit a személyes érintettségeről egyes területeken, meg kiemelek olyan ágazatokat, amelyekről, mint például éppen a most leírt cukoriparról és háttéréről nem annyira most kellene írnom, hanem inkább a gengszterváltás utáni privatizációjáról, majd megsemmisüléséről. Meg kicsit a sok furcsaságról, ami a mai 60 alatti emberek számára hihetetlennek tűnhetnek. Vegyük például a tervgazdálkodást. Mert az maradt a gazdasági élet gerince '56 után is. Csak '68-ban történt először kísérlet a piac szerepének növelésére, ami azonnal heves ellenállást váltott ki a szovjetektől, keményen lefékezte azt, majdnem teljesen leírhatta az ország a kudarcok sorába. Nekem azonban nem ezt juttatta elsősorban az eszembe, hanem azt, hogy amikor az Elektromodul Szovjet Import osztályvezetői székében trónolva félév adatgyűjtés után egy hét túlmunka alatt lediktáltam a titkárnőmnek az „A magyar műszerexport kritikai elemzése” című közgazdász diplomamunkámat, amiben megtámadhatatlanul bebizonyítottam, hogy olyan kis gazdaságnak, mint a mienk nem szabad modern „integrált áramkörök” gyártásával foglalkoznia, mert azok olyan gigászi befektetést igényelnek, amikre csak óriáscégek (ma multinacionálisnak hívjuk őket, mert azokká váltak), vagy ország-szövetségek (mondjuk a KGST) képesek, nekiütköztem két idiotizmusnak is. (Hosszú mondat. Érthető?) A védelem után ugyanis értesemre adta a Bizottság, hogy a dolgotomatom annyira jónak tartja, hogy doktorira javasolja. Elballagtam a KGM-be (Kohó és Gépipari Minisztérium), ahol könyökvédős főelőadó fogadott, és amikor előadtam, hogy a következő két ötéves tervet, illetve az azokra vonatkozó fontosabb elképzeléseket szeretném megismerni, mert a diplomamunkámat tovább szeretném fejleszteni, elzavart, majdnem lehülyézve. Hogy képzeli, hogy ilyen kölyökként a minisztérium óriási munkáját fogja kritizálni? – mondta, kifejezetten felháborodva. Kis dr. se lett belőlem, a baj viszont, ami ellen a munkám szólt, megtörtént: létrehozták Gyöngyösön az integrált áramkörök gyárát.⁵⁶ A dolgozat '68-ban született, a gyár megépítését 1970-ben határozta el a kormány, 1980- körül kezdték építeni, 1986. május 28-án leégett. Fogadásom volt és van, hogy nem véletlenül, egyszerűen ostoba volt az elképzelés, akik belefelladtak, felgyújtották. Pazar eszközök veszttek oda, és tündöklő agyak alól csúszott ki a talaj. A sztorimhoz hozzátartozik még, hogy 1964-65-ben az MTA Műszaki Fizikai Kutatóintézetének műszaki igazgatójaként a projektben érintett HIKI-vel (Híradástechnikai Kutatóintézet) egy épületben éltem, át-átjártam megcsodálni az elektronikus mikroszkópokat, meg (szilícium) kristálynövesztő csodaszerektyüket, volt elképzelésem a kutatók magas felkészültségéről, de gazdasági ismereteik hiányosságairól is. A most hivatkozott írásban megemlíti a szerző, hogy voltak olyan információk, miszerint szovjet sorokat használnak az IC-k (Integral Circuits) gyártásához. Marhaság, kérem. A fentebb említett Elektromodulban esett meg, tehát akkoriban, amikor a tanulmányom írtam, hogy a szovjet szállítók kérdésekre, mikor lesznek már képesek ellenállásokon, kondenzátorokon és diódákon kívül mondjuk integrált áramköröket is szállítani, a zsebükbe nyúltak és elém tettek papírba csomagolt Fairchild (Texas Instruments?) IC-eket. Az amcsi IC-k ikreit. Tizenév alatt nem kezdték el gyártósortokat exportálni. Egyébként a KGM-kudarcom követően pár nap múlva Buda kopott járdáin talákoztam a konzulenssemel, ő is lehülyézett csendesen: Miért erőlködött, jó volt az doktorinak úgy, ahogy volt. A két felsőfokú nyelvvizsgám is megvolt hozzá. Valamelyik szekrényem felső polcán porosodik, felülre szoktam

rakni a feleslegessé vált dolgaimat. Hosszú volt ez a mese, de talán azt is érzékelteti, hogy az ország vezetése – ha sokszor ilyen balkezesen is – igyekezett modern területeket is meghódítani.

Ganz-csoport. Indiában, a Kalkuttai Kirendeltség élén, alig melegegett meg a szék alattam, foglalkoznom kellett a Ganz Mávag – Ganz Villamossági Művek legújabb vízerőmű tender-ajánlatával (Ramman II.). A tendert 4-5 nappal kiérkezésem előtt bontották, és a Ganz ajánlata az ötödik helyen landolt. És most kérem, figyeljenek azok, akik abban a hitben örjögenek, hogy tenderezéskor a legolcsóbb ajánlatnak kell nyernie. Magam se tenderezéssel töltöttem korábbi éveimet, ezért mondtam a nálam bemutatkozó ügynöknek: Akkor ezt a dossziét ad acta tehetjük. Na nem, mondta, pár napot kér, majd visszatér javaslatokkal. Vissza is tért, és emlékezetem szerint (apróbb tévedések előfordulhatnak) a következőket adta elő: a Ganz előtt négy cég végzett, a hazai Bharat Heavy Electricals Limited (BHEL), amelyik állami vállalként 10%-os árpreferenciát élvez, egy kínai cég hong-kongi közvetítéssel, a jugók, és egy japán konzorcium. Két céget mi (az ügynökség) kivégzünk azzal az indokkal, hogy ismeretlenek a piacon, a japánokat önnök kellene kigolyóznia, politikai torpedóval (kommunista kormány igazgatta Nyugat-Bengál államot), a BHEL-en még dolgoznunk kell. A két versenytárs kizárása hamar megtörtént, a japánokat is sikerült háttérbe szorítanom a főminiszterrel folytatott eszmecsere során azzal a gondolattal, hogy gondokat jelenthet a két társadalmi berendezkedés közötti konfliktus lehetősége, ami az alkatrészellátásban fennakadást okozhat. A BHEL-t végül azzal sikerült kilőni, hogy az ügynökség elérte, vizsgálják meg a két életben maradt versenytárs erőművének hatásfokát. A GANZ-nál megkerestem a bátyám, akit az egyetemről anno egyenest vittek oda, és a Kiskörei Vízerőművet⁵⁷ is tervezte, meg Görögországtól kezdve Dél-Amerikán keresztül több project atyja volt, hogy küldjön az ügynöknek jó hatásfokot. Küldött, győztünk! Ötödikről cca. fél év alatt az első helyre tornáztuk a céget. A baj csak az volt, hogy a végső döntés a központi kormány jogkörébe tartozott, és az, amíg Kalkuttában töltöttem három évet, hatszor dobta vissza a bengáli kormány felterjesztését azzal az indokkal, hogy a GANZ már két korábbi vízerőmű-szállítással nagy késésben van. Ennyit a helyzetünkről: sok cégünk volt képes tengerentúlra is exportálni, de valakik sokszor elszúrták a dolgokat. A bátyám szomorúan mesélte, hogy a kereskedelmi igazgatójuk már vagy kétszer járt Kalkuttában más ügyekben, de ki nem mozdult az előkelő Park szállóból, úszogatott a legfelső szinten lévő medencében, és magához rendelte az ügynököt, úgy közvetítette a szerződő partnereihez is a mondandóját. Akkor is voltak szélhámosok, ha akkorák nem is, mint most.

Felírtam még pár ágazatot, nézegetem, melyikhez van valami közöm. Nézzük talán a TUNGSRAMOT. Nem szaladok előre, majd a gengszterváltás után írok pár sort arról, hogy milyen lépcsőfokokon alakult át GE-vé. Csak annyit most, hogy világhírű kutatógárdája volt, Dr. Szigeti György akadémikus vezetésével, aki vizsgáztatott, amikor 29 évesen megpályáztam a Műszaki Fizikai Kutatóintézet műszaki igazgatói posztját. Számtalan világhírű találmány gazdája volt ő is, és gondolom, a cég is. Amikor a TUNGSRAM Indiába szállított fénycső-gyártó gépsort, átadás előtt igazolniuk kellett a termék minőségét. Az indiai Philips-et kérték fel a minősítésre, ami állítólag hihetetlen mondattal zárult: jobb, mint a mienk. Valószínűleg mese, de az indiaiak elfogadták a szigorú minősítést. Azt is tudom, hogy legalább két MTA kutatóintézet a TUNGSRAM-ból sarjadt ki: a Műszaki Fizikai Kutatóintézet és a Híradástechnikai Ipari Kutatóintézet!

Textilipar. Minden magyar ismeri a Goldberger nevet és a névhez fűződő óriási textilipari létesítményt. Zászlóvivőként szerepel a köztudatban is, és a szakértők között is. A XX. századi egyik legjelentősebb iparágunk lett, a II. világháború után ráépülő ruhaiparral együtt. A Kádár-korszakban, az államosításokat, szövetkezetesítéseket, tömörítéseket követően a két ágazat mintegy 220000 főt foglalkoztatott. A múlt század hetvenes éveiben nagyszabású rekonstrukció indult meg, amit nem sikerült teljesen végrehajtani (gondolom finanszírozási gondok miatt). Nem kell alaposan ismerni az ágazatot ahhoz, hogy az ember ne fogadja el: a két ágazat gengszterváltás utáni összeomlásának az okai a szovjet export kiesése, a belföldi kereslet zuhanásszerű csökkenése (import liberalizáció és magas infláció), valamint a romboló privatizáció (apró egységekre bomlás) voltak. Már megint előreszaladtam. Nem is erre akartam koncentrálni, hanem arra, milyen lehetetlen követelmény volt az általános, mint mondani szoktam, gombostűig menő tervezés. Hazánk egyik legnagyobb közgazdásza, Kornai János, aki matematikai apparátussal később bebizonyította „A hiány” című művében, hogy a hiány a szocialista tervgazdaság velejárója (és akit Bombayban kísérgettem), a Textilipari Intézet osztályvezetőjeként (1958-ban nevezték ki) az egész iparágat átölelő giga-mátrixszal próbálta megtervezni néhány évre előre a fejlesztési teendőket, vagy a teljes jövőképet. Belebukott: az inputok ára (és talán egyéb jellemzői is) olyan sebességgel változott, hogy a mátrix igen rövid időn belül használhatatlanná vált. Nem Kornai volt a hibás, rendkívüli matematikai képességgel és tudással rendelkezett, hanem ami nem fogható át, az nem fogható át, kár erőltetni. (Ha itt valamit hibáztam, nézzék el, kérem, bonyolult dolgokról írok, nagyrészt emlékezetből.) A tervgazdálkodásnak ennek ismeretében is híve maradtam, csak józanul kell alkalmazni, ahogy Kína, több ázsiai ország, és egyes nyugati tőkés ország is teszi. Nagyon eltérő mélységekbe mernek belenyúlni, de látni és tervezni akarják a főbb tendenciákat.

Élelmiszeripar. Az egyik legfontosabb ágazattá nőtte ki magát, meglátásom szerint különösen a kollektív gazdálkodás megerősödését követően. Fontos tényező volt a hatalmas szovjet piac felvevőképessége, ami az ottani mezőgazdasági teljesítmények siralmas volta miatt óriási méretű volt. Csak egy-két észrevételre futja most: mind az élő-, mind a feldolgozott marhahúst óriási mennyiségben szállítottuk Olaszországba. A Szovjetunióban, amint megjelent a magyar alma egy piacon vagy üzletben, a sorok átalakultak, a magyar áru elé soroltak át a vevők. A magyar konzervek is rendkívüli népszerűségnek örvendtek, talán még a kisiskolás gyerekek is fűjták, hogy Globus. A Bábolnai Állami Gazdaság⁵⁸ története rendkívüli. A szocialista tervgazdálkodás világában egyetlen kiváló, önbizalomtól duzzadó és emberfeletti munkabírással rendelkező „vállalkozó”, Burgert Róbert csodát varázsolt az ország, majd a világ színe elé. A csirketenyésztésben elért eredményeivel elérte a legmagasabb nyugati-japán szintet, Amerikában szakértőkkel tömött termekben tartott előadást. Bebizonyította, hogy a szocializmus is alkalmas bármire, amire a kapitalista, csak meg kell szabadítani a béklyóktól, és kiváló emberekre kell bízni a feladatot. Nagyon ajánlom a nem szocializmus-hívő Pázmány Péter Tudományegyetemen 2004-ben született PhD értekezést figyelmes olvasásra.⁵⁸

Ikarusz, Rába. A Kádár-rendszer két csodája. Az Ikarusz csúcsformájában tizenkétezer autóbust gyártott, tűrhető minőségben. Úgy tudom, ott dolgozták ki a világon először a csuklós rendszert. Óriási szerepe volt ezen a területen is a szovjet piacnak. Bírta a nagy hidegeket, havat, tömegeket. Népszerűségére jellemző, hogy az oroszok gumi-busznak becézték: mikor már úgy tűnt, teli van, még 20-30 embert bele lehetett gyömöszölni. A Rába pedig jó motorokat és más

főegységeket (hátsó hidakat) gyártott a magyar buszokhoz, aztán exportra is. És a Rába – Bábolnához hasonlóan – ugyancsak bizonyította, hogy a szocializmusban kapitalista csúcshoz is lehet termelni, ha támogatják, szabad kezet adnak a jó vezetőknek. A Rába-csoda ugyanis egy embernek köszönhető: Horváth Edének, aki egyszerű vasesztergályosként a sztahanovista mozgalomban (fiataloknak⁵⁹) elért eredményeivel tűnt fel, országos hírnévre tett szert. 1963-tól a Rába Magyar Vagon- és Gépgyár vezérigazgatójává nevezték ki, miután két kisebb vállalatban is vezető szerepet töltött be. Megszállottként dolgozott, kis hálófülkét rendezett be az irodája mellett, mert éjszakákba menően hajszolta magát, és az üzemet is. Az ő vezetése alatt vált a vállalat Magyarország nemzetközi szinten is ismert, jelentős állami vállalatává. A hátsó hidakkal amerikai exportot is elért, ezt az utat felhasználta a magyar-amerikai kapcsolatok fejlesztésére is. Vörös báróként is emlegették, tudtommal nem fényűzés okán, hanem mert kiemelkedő befolyással rendelkezett. Túlzásnak tűnhet a szerepének hangsúlyozása, mert a gyár jelentős múltjára is támaszkodhatott, de a szocializmus körülményei között elért eredményei világszinten csúcst jelentettek. A gengszterválás után is kivételnek tekinthető, mert számottevő gépipari létesítmény maradt.

Számtalan olyan üzemmellel kellene még foglalkoznom, amelyek a Kádár-korszak alatt váltak jelentőssé, exportképpessé. Hármat említek meg a finommechanika- rádiótechnika területéről: MOM, BRG, Beloiannis⁶¹, Videoton, és az utolsóról eszembe jut, hogy a Technika Külkernél eltöltött alig több mint egy év alatt sikerült áttekintést nyernem a hadiipar egy részéről. (És persze öt évre előre ismertem a külkereskedelmi forgalmuk terveit. Nem is hagyhattam el az országot 5 évig, legalábbis papíron, mégis majdnem disszidáltam Jugoszlávián keresztül. Majdnem, mert a honvágytól megrémülve földbe gyökerezett a lábam a spliti kikötőben.)

Több érdekes momentum jut az eszembe a hadiiparral kapcsolatban. Kezdem azzal a konfliktussal, amelyik köztem, és a Technika akkori vezetője, Jancsik Ferenc között a legkiemelkedőbb magyar tervezésű és kivitelezésű termékkel, a rejtjeles (kódolt) rádióüzeneteket automatikusan megfejtő készülékkel kapcsolatban tört ki közöttünk. Legjobb, ha idézem a weblapomon írtakat: „A Mechanikai Laboratórium az ország egyik legjobb kisüzeme volt. Ennek védelme miatt véreztem el az ostobaság elleni harcban. A bunkó vezér ugyanis magához szólított (készültem éppen Berlinbe, az éves tárgyalásokra) és utasított, hogy az NDK-ba heteken belül leszállítandó, rejtjeles rádióadásokat automatikusan megfejtő számítógéppel kapcsolatban tegyek olyan nyilatkozatot, hogy műszaki okok miatt néhány hónap késéssel szállítjuk le. Nekem megmondja, hogy Vietnamba kell kiszállítanunk, az ott folyó háború miatt, de én az utasítás szerint járjak el. Nem teszem meg, - mondtam szinte nyugodtan, akkora ostobaságról volt ugyanis szó. Ha műszaki okokra hivatkozom, lejáratok egy kiváló üzemet, ha azt mondom, pár hónap késéssel szállítjuk, csak eltolom a gondot, tudtam ugyanis, ha újhoz azonnal hozzáfognak, pontosan egy év múlva tudjuk átadni, annyi az átfutási ideje. Szájtátva nézett rám, ilyen még nem történthetett velem, hogy ne teljesítsék azonnal az ukázát. Megmagyaráztam az indokaimat, és hozzátettem, ezt nálam jóval magasabb szinten és őszintébben kell elintézni. Kerek egy órát vitatkoztunk, végül abban állapodtunk meg, csak annyit mondok, hogy általam ismeretlen okból később szállítunk. Minisztériumi főosztályvezetőnek tettem meg a nyilatkozatot, aki mielőbbi tisztázást kért. Hazatérve az asztalomra fogadott a vezér fegyelmije: utasítás nem teljesítése, a vezetők lejáratása... Megkerestem vele a vállalat mellékállású jogászát, (főállásban a Külker Minisztérium jogásza

volt, nagyon tiszteltem éles agya miatt...) (...) azt mondta, kérjek meghallgatást, és mondjam jegyzőkönyvbe, mi történt. Bunkó elvtárs nem tudta hárítani a jegyzőkönyvezést. A jogászunk a jegyzőkönyvvel a kezében beszélt a fafejjel, aki két hét múlva – ismét az asztalomra téve – visszavonó határozatot hozott. Írtam pár sort, csatoltam hozzá a két papírt, bementem hozzá, és közöltem, hogy elsejével nem vagyok itt. Kisétáltam a semmibe. A sétám előtt azonban két olyan dolog történt, amit el kell mesélnem. Az egyik, hogy hívat a téglafej, bemegyek, ott ül vagy három főosztály, kérdik, mennyi időre van szükségem, hogy beszámoljak az ügyek állásáról. Mondom, miért, készül a záró-beszámoló. Hát, mert kérdéseik lennének. OK, mondom, legyen. Menjek talán a papírjaimért – mondják. Nem kell, kérdezhetnek most is. (Vagy hét reláció, export-import, több ezer tétel.) Hm, hümmögtek, és elkezdtek kérdezősködni. Minden kíváncsiságukat ki tudtam elégíteni. (...) A másik, hogy szedtem össze a TÜK (titkos ügykezelés) papírjaimat, és nem találtam két teljes paksamétát, olyasmiket, mint a teljes következő évi tervek, miegymás. Külön-külön kijárt öt-tíz év, ha nem kerülnek elő. Napokig leizzadtam éjszakánként. Aztán összeszedték a beosztottaim, csupán a szédületes tempóban nem írták alá az én könyvemben, amikor átvették tőlem. Soha nagyobb kő nem gördült le szívről.” Most tudtam meg az Internettől, hogy a masina fejlesztésében a Videoton és a TÁKI (Távközlési Kutatóintézet) is részt vett. Ez a hosszú mesém két dologról szól: a szocializmusban is létezett ész, innováció, csúcstechnika, és a vezetők között romboló balfácánok is helyet kaptak, ki miért. Ez a papája miatt (már írtam valahol). Még egy hadiipari üzembről írok részletesebben, a Híradástechnika Szövetkezetről⁶⁰, talán főként az elnökéről, akivel párszor tárgyaltam. Köveskúti Lajosnak hívták, és repülőmérnöki diplomáját a Szovjetunióban, TV-mérnöki diplomáját Angliában szerezte. Miért fontosak? Egyrészt mert rámutat a tény, hogy a szövetkezeti szektorból is nagyüzemet lehet „növeszteni”, másrészt, hogy a tudás, rátermettség, szívósság, sok-sok munka (és jó kapcsolatrendszer) segít kitörni a szocialista gazdálkodás falai közül. A többit, amivel dolgom akadt, csak felsorolni tudom: a Finommechanikai Vállaltnál kaptam először munkalehetőséget (betanított segédmunkás), amikor feketeseggüként kerestem állást, Lokátorokat, katonai adó-vevő kocsikat gyártott; a Rába FUG-okat gumiköpenyes személyszállító páncélozott járművet adott a tábornak, kiegészítve a szovjet gyártást; a FÉG (Fegyver és Gázkészülék Gyár) elsőosztályú marokfegyvereket (és most olvasom, hogy Kalasnyikovokat is) produkált; végül a ma Currus néven működő volt Gödöllői Gépgyár tankok nagyjavítását látta el. Jó híre volt a GAMMA Műveknek is, de nem foglalkoztam vele, érdemes beleolvasni a weblapjukba⁶².

És eszembe jutott még egy nagyágyú, amelyik évekig Magyarország legnagyobb devizatermelőjeként itthon is, de külföldön is komoly tekintélynek örvendett: a Növényolajipari Vállalat⁶³. Jól ismertük a nemzetközi hírnevű vezérigazgatóját, aki a feleségem egykori főnökének, az Egészségügyi Beruházó igazgatójának volt a felesége. Tudta, hogy a vezetése alatt jól teljesítő gyárak privatizációját nem úszhatja meg, ezért tárgyalásokba kezdett szakmai privatizációról, vezető nyugati cégekkel. Közeledett a megállapodás létrejötte, amikor értesült, hogy a feje felett a kormány emberei (privatizációs gazemberek) más cégekkel folytatnak tárgyalásokat. Hamar rájött: megkerülésének oka, hogy piacot akar vásárolni a konkurencia. Lemondott. Nekünk elmondta, hogy ő bizony erre nem kapható. A további történéseket nem is tőle tudjuk, mert ő is csak külső szemlélődővé vált, hanem most, az Internetről szedem össze az információkat, amelyek egyrészt igazolják, mennyire éles szemmel, gerincesen kezelte a cég

ügyeit, másrészt, hogy milyen határtalan gazemberség övezte a privatizációnak nevezett országrablást. Az Internetről szerzett információk^{64.65.66} elég világosan mutatják, hogy a vállalat hat gyárából a rákospalotai gyárat azonnal két csoportnak adták el (nyilván bagóért, mindjárt meglátjuk), az olajmagfeldolgozó, étolajfinomító és palackozó üzemét az olasz Cereol kapta, míg a margarin- és mosószergyártását a holland-brit Unilever vette át. 1994-ben az Unilever megalapította hazai leányvállalatát, az Unilever Magyarország Kft.-t, amely gyors ütemben kezdte felvásárolni a hazai élelmiszer alapanyaggyárakat, illetve feldolgozóüzemeket, valamint egyesítette az Unilever hazai érdekeltségeit. 1996-ban kivásárolta a Cereolból a palotai termelés maradékát. Ettől kezdve az egyes termékek, üzletágak, márkák ki- és beszerzése, költöztetése történt az Unilever-tulajdonban lévő hazai élelmiszeripari gyárak között. Az ide-oda költöztetés, tevékenység-mozgatás eredményeképpen négy üzem maradt Magyarországon. Három (egyelőre?) itthon is maradt: a Nyírbátori Háztartás-vegyipari Gyár, a Veszprémi Jégkrémgyár és a Röszei Élelmiszergyár. A negyediket, a XIV. kerület egyik gyöngyszemét, ahol margarin- és dresszinggyártás folytatódott, szétdarabolták, a tevékenységek döntő részét külföldre vitte az Unilever, ami a Rákospalotai Növényolajgyár végleges bezárását is jelentette. Három városba került a gyártás: a csehországi Nelahozesvesbe, a lengyel Katowicébe és a német Pratauba. A gyárbezárásról szóló hírek már csak 200 munkavállaló elbocsátásáról szóltak: az 1867-ben még alig egy-két tucat munkást foglalkoztató gyáracska az államosítástól a privatizációig foglalkoztatta a legtöbb dolgozót, 8-900 főt, ez a létszám apadt le a bezáráskori 200 dolgozóra. Az üresen maradt területre (vajon mit?) lakóparkot terveznek építeni.

A Martfői Növényolajgyárat 2003-ban megvette az amerikai Bunge a Cereoltól, mindenesetre ezt a fiatal, 1980-ban született, és modern üzemet is megejtette a privatizáció. Ami azóta következett (fejlesztések), azt az Átkos jó vezetése is megoldotta volna, mint ahogy – tudomásom szerint – a korábbi fejlesztéseket is önerőből, állami támogatás nélkül oldotta meg.

A szomorú történet befejezéséhez megírom, mennyi alapanyagot dolgozott fel a Növényipari Vállalat a privatizáció előtt: 1980-ban, az új Martfői Növényolajgyár üzembe lépésével a szakágazat évi *700 ezer tonna* alapanyag (napraforgó, repce stb.) feldolgozását végezte. Hatalmas mezőgazdasági háttér kellett ehhez. Részben kell a Bunge-nek is, de a kivitt üzemek mögött nagy úr támadt.

Most, hogy szóba került az Egészségügyi Beruházási Vállalat, meg kell említenem: olyan tempóban épültek egészségügyi létesítmények, hogy létrehozták ezt a kis céget a folyamatok koordinálására. Hasonló építőipari beruházási vállalatok születtek más területeken is. Mára eltűntek... A kórházakon kívül iskolák és egyetemek, szállodák is épültek, vagy létezők rekonstrukciójára került sor.

Amint lezárok egy témakört, emlékezetem felidéz újabbakat: komoly vegyipar született. A Magyar vegyipar dokumentumból idézek⁶⁷: „...az 1960-as évektől gyorsult az ágazat fejlődése, a mai termelőkapacitások többsége ekkor alakult ki. A nemzetközi gyakorlatot követve a vegyipari fejlesztések szénbázison, az 1960-as évektől kezdve pedig petrokémiai bázison valósultak meg. A hazai vegyipar látványos fejlődési ívét legjobban azzal jellemezhetjük, hogy 1950-1991 között a bruttó termelés indexe 31-szeresére növekedett. Ezzel az ipar leggyorsabban fejlődő ágazatává vált. A dinamikus növekedést az 1960-as évektől a hazai

szükségletek kielégítése és a külpiazi kereslet bővülése motiválta. A vegyiparban mindig kiemelkedő szerepet játszott a *kőolaj-feldolgozó ipar*, a mezőgazdasági igényeket kielégítő vegyipari termékek előállítása (*műtrágya- és növényvédőszer-gyártás*), a *gyógyszeripar*, valamint a *műanyaggyártás* és később a feldolgozás.”

Nem kell folytatnom. a 31-szeres növekedés, még ha alacsony szintről is indult, mindent elárul. Inkább adok két összefoglaló táblázatot a Sulinet-ből, tehát nem kommunista propaganda-forrásból!

Néhány fontos iparág termelésének alakulása Magyarországon (1950-1980) 1950 = 100%

Ágazat	1960	1970	1980
Ipar összesen	267	523	843
Villamosenergia	277	627	1191
Kohászat	273	463	536
Gépipar	343	790	1352
Építőanyag-ipar	297	525	830
Vegyipar	454	1502	3433
Könnyűipar	261	442	646
Élelmiszeripar	218	393	476

Az ipar tehát 1950 és 1980 között több mint nyolcszorosára nőtt! Kínai tempó, azt ámulattal csodálja a világ!

A fontosabb tartós fogyasztási cikkek 100 háztartásra jutó száma, 1961-1994

	1960	1970	1980	1994
Hűtőgép	1	35	87	103
Mosógép	19	70	91	103
Porszívó	4	38	76	91
Személygépkocsi	0	6	26	36
Rádió	73	101	142	194
Televízió	5	66	99	113

Magnetofon	2	9	37	n.a.
------------	---	---	----	------

Az életszínvonal emelkedéséről a Sulinet szöveges értékelést is nyújt: „Magyarországon - legalábbis kelet-európai mértékek szerint - fogyasztási robbanás zajlott le. (...) Bár 1960-ban csak 18 000 magánautó volt az országban, 1970-re már 213 000. Ez a szám tizenöt év alatt meghétszereződött 1,5 millióra nőtt. Más tartós fogyasztási cikkek grafikonja hasonlóképpen meredek emelkedést mutat. (...) Mivel a húsellátás szűkössége a kommunista irányítású országokban szinte már a rendszer egyik jelképe, figyelemre méltó, hogy Magyarországon az évi húsfogyasztás a háború előtti 33,9 kilóról 1950-ig 34,9 kilóra, 1960-ig 49,1 kilóra, 1977-ig pedig 77 kilóra nőtt. Végezetül azt sem szabad elfelejteni, hogy Magyarországon a nyugati turisták száma, kis híján megháromszorozódva, 700 ezerre emelkedett.”

Döbbenetes eredmények! És mindezt a Szovjetunióhoz, annak működésképtelen supermélységű tervgazdálkodásához láncolva érte el az Átkos ország. Hogy milyen nehéz volt elszakadni ettől a köldökzsinórtól, arra jellemző az 1968 január 1-vel indított Új Gazdasági Mechanizmus rövid története. 1972-ben Brezsnyev Moszkvába rendelte Kádárt, kiadták a teljes összhangról, egyetértésről szóló nyilatkozatot, majd Brezsnyev rövid beszédet tartott a búcsúvacsorán, színpalak mögött. Marionett-bábjához szólva fellépett "a veszélyes jobboldali elhajlások, a kulturális élet kispolgári nézetei, a kistőkés viszonyok visszaállítása a mezőgazdaságban, a társadalmi igazságosság elhanyagolása, az éberség lankadása" ellen, - mint mondta - amelyek együttesen fenyegetik a testvéri Magyarország fejlődését. Mit lehet tenni? Visszarendeződött a gazdaságpolitika a régi kerékvágásba.

A jövedelem-növekedés annyit elért, hogy megindult a teaurálási folyamat. A kutya-macskahűtőszekrény-kocsi státusz-szimbólumokat következő lépcsőként vagy akár ugrásként követték a nyaralók. Arany-deviza-valuta-tőzsde bűnös terület volt, a nyaralók azonban legális értékörzőkként gomba-módra szaporodtak.

A kultúra is virágzott. Vita tárgya, milyen virágzásnak lehet tekinteni Kádárék korát, amikor egyetlen embertől, Aczél Tamástól függött minden, és – bár folyamatosan puhulva - de jelen volt a cenzúra. Mégis: akkor csodálatos színházi életnek, óriási színészeknek örvendtünk, a filmjeinkre odafigyelt a művelt világ, az irodalomunkban is szerepelhettek nem szocialista írók, költők, és a Nagyvilág elvezette az olvasót Nyugat fényes csillagaihoz is.

Mindezek ellenére lecsengés kezdődött el a nyolcvanas években. Valahol így írnak erről: „Az 1973-as majd az 1979-es olajválság, valamint a hitelekkel fenntartott (mű)jóléti politika elhúzódó kölcsönhatása miatt 1982-re államcsőd-közeli helyzetbe sodródott az ország. A kiutat a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank kölcsönei jelentették, melyhez azonban Magyarországnak be kellett lépnie a világ két legnagyobb tőkével rendelkező kapitalista szervezetébe, ennek megfelelően 1982-ben IMF, 1983-ban IBRD (a Világbank elődje) tag lett.” A tragédiához nyilvánvalóan hozzájárultak ezek a hitelek, illetve a hozzájuk fűződő feltételek. Ma már az egész világ számára világos, hogy (nem létező) „piacgazdasági” nyitás kötődött a hitelekhez, és a valuta idő előtti konvertibilissá tétele, a vámsorompók csökkentése (ha több tényezőt nem is nézünk) a fejlődő világot is, a szocialista országokat is kizsákmányolta, tönkretette.

Ráadásaként a napról napra erősödő ellenzéknek sikerült olyan fejlesztéseket megtámadnia, amelyeket a kidolgozói nem tudtak megvédeni. Volt, amiben igazságuk volt, mint az Eocén-programnál, amelyik csődje a rendszerváltáskor az államadósság 20-25 %-át okozta. Nagyobb port sikerült felverniük a Bős-Nagymaros vízerőmű program kritikájával, ami végül a leállításához vezetett, elképesztő méretű károkat, tragédiát okozva. Ebben a vitában vízgépész bátyámnak, Lajosnak jobban hiszek, mint az akkori ellenzéknek. Szerinte bűn volt nem megépíteni, nem befejezni s félig kész rendszert. Szlovákia, a fő haszonélvező azóta is röhög rajtunk!

Mai ostoba-gazember világunkban is él az akkori ellenzék egyik vádja: a Szovjetunió kizsákmányolta országunkat! Velejéig hazug vád! Közvetlenül a megszállás (v. felszabadítás) után pár évig valóban nagy károkat okozott a jóvátétel. A külkereskedelmi kapcsolatok normalizálódását követően azonban megváltozott a képlet. Valamikor a hetvenes években felmérő tanulmány készült a Külkereskedelmi Minisztériumban (KKM). Az eredmény annyira számunkra kedvező mérleget eredményezett, hogy titkosították, nehogy a szovjet partnerek tudomására jusson. Alapvetően nyersanyagot importáltunk és késztermékeket exportáltunk: álomvilág, mi szemnek szájnak ingere! A titkosítás persze reménytelen lépés volt: tudták ők is, mi a helyzet, de egyben akarták tartani a tábort.

Mindebből érthető, hogy Kádár népszerű volt. Egyetlen esettel példázom. Idézek a weblapomból: Kádár minden évben meglátogatta a BNV-t, és többnyire abból a központi épületből indult, ahol dolgoztam (Hungexpo). A látogatás végén pedig ott pihent meg, és tartott pár szavas értékelést. Sohasem kísérté nagy slepp, és a gorillák is szinte észrevétlenek voltak. Az egyik alkalommal éppen nálunk vendégeskedett a kijevei Kamara egyik vezetője, egy ukrán hölgy, odahívtuk az ablakhoz, és mondtuk neki, nézze meg azt a tömörülést odalenn. Felismerte Kádárt, és majdnem elájult a meglepetéstől, nem akarta elhinni, hogy egy (szocialista) ország vezetője így mozog a nagyvilágban. Gondoljunk csak Ukrajna pápájára. Mi szerencsés ország voltunk a táboron belül. [Pápa volt Ukrajna Kommunista Pártja első titkárának a gúnyneve az egyszerű emberek körében. Mintegy negyedórára lezártak minden becsatlakozó utcát az útvonalán, amikor a dácsájáról a pártközpontba vagy vissza hajtattott.]

Nem volt munkanélküli és koldus. Tudom, túlzás ezt ilyen egyértelműen állítani, de törvény büntette a munkanélküliséget, és a közvetlen háború utáni éveket leszámítva (amikor a mi családunk is éhezett), nem igen lehetett koldust látni. Betevő falatra mindenkinek tellett.

Itt az ideje, hogy összefoglaljam a Kádár-rendszer, azaz a magyar szocializmus bukásának okait. Rendkívül nehéz feladat tényszerűnek lenni (egyáltalán, meglátni a tényeket) ebben a non-stop gyalázásban, amivel a mai magyar politika és média bombázza Kádár személyét és rendszerét egyaránt. Íme az okok, ahogy én mai eszemmel értékelem:

- A politikai rendszer diktatórikus jellege. Előreszaladok, amikor a gengszterváltás utáni sötét korszakkal mérem össze. Azt a mai napig demokratikus jogállami rendszernek tartják, csak a nagyon látó emberek merik kimondani, hogy rég nem az. A euroatlanti eszmerendszer kritikájával foglalkozó „Európa 22-es csapdában” című könyvemben kifejtettem, hogy egyrészt demokrácia nem jött még létre a Földön, csupán maszlag, másrészt, hogy az Orbán-rendszer kiforgatta az országot a demokráciának és jogállamnak csúfolt rendszerből. Ha önmagában a Kádár-

rendszert vizsgáljuk, ki kell mondani, hogy lassan ugyan puhult, de alapvetően diktatórikus rendszer volt. Különösen nagy bűn terheli az '56 utáni véres terrorhadjárat miatt.

- Ennek fennmaradását a Szovjetunió felügyelete végig ellenőrizte, ez a szoros kapcsolat, különösen a szovjet hadsereg jelenléte állandóan irritálta a lakosságot. Valószínű ehhez Kádárék is ragaszkodtak, féltek '56 esetleges ismétlődésétől, a bukástól. És biztos vagyok benne, hogy Kádár és közvetlen társai nem a saját érdekeik miatt akartak hatalmon maradni. Egyikőjük se tett vagyona szert, illetve aki igen (Czinege Lajos hadseregtábornok), azt szovjet kapcsolatai mentették meg a kigolyozástól. Tito partizán múltja miatt tudott úgy elszakadni a Szovjetuniótól, hogy fenn tudta tartani rendszere szocialista jellegét, mi – Hitler utolsó csatlósai – nem járhattunk ugyanazon az úton.
- Átok volt a mindent államosítás és a szigorú tervgazdálkodás, óriási féket jelentett a kis- és középvállalkozások felszámolása, felülről irányítása. A történelemben nincs lehetőség „ha”-ra gondolni, mégis állítom, hogy ha 1968-tól az Új Gazdasági Mechanizmus útján halad az ország, olyan virágzásnak indulhatott volna, ami megóvta volna a bukástól. A gazdasági rendszer lazítása – a vállalati szervezeteken belül működő GMK-k, majd független Bt-k, Kft-k – elkésett. Nem úgy a mezőgazdaság lazítása, a „háztáji” gazdaságok lehetővé tétele. Azok lendületet adtak a kisgazdaságokban termelhető termények előállításának. Annyira sikeres megoldásnak bizonyult, hogy kínai szakértők is tanulmányozták.
- A Szovjetunióhoz kötődésnek tudható be az erőltetett, nem mindig ésszerű iparosítás. Ilyen volt az acélipar minden más területnél fontosabbá nyilvánítása, ami egyrészt a nyersanyagok hiánya (mindent importálni kellett!), másrészt óriási tőkehiánya miatt volt súlyos hiba. Még súlyosabbnak bizonyult a bányászat életképtelen szektorának erőltetése, az Eocén-program, ami óriási befektetéseket vitt a sírba, és nagyban hozzájárult a pénzügyi csődhelyzet kialakulásához.
- Óriási gondot jelentett sokáig a szakképzett vezetők hiánya. Még a technokrata vezetőréteg kialakulása után is előfordulhatott, hogy teljesen alkalmatlan vezetőket rakosgattak, csak ritkán alacsonyabb szintekre. Sajnos több egyszerűen megkeserítette az életem. A Technika-vezér Jancsik Ferencről már szoltam fentebb (apja miatt maradt vezető szinten, aki a Magyar Kommunista Párt egyik megalapítója volt), míg Dr. Heiczmann Jánost, az Intranszmas magyar részlegének vezérigazgatóját (hírek szerint) orosz feleségének magas rokonsága tartotta a trónon.
- Egyszerűen a mai napig emészthetetlen számomra a társadalom klasszifikációja származás szerint munkás, paraszt, értelmiségi és osztályon kívüli (vagy tán rendszerellenes) kasztokra. Logikailag is ostoba, mert a munkásból, parasztból értelmiségivé vált emberek háttérbe szorulhattak, ha nem figyeltek nagyon oda. Ugyanis az ostobaság csúcsaként az értelmiségit sokáig, nagyon sokáig óvatossággal, majdnem rendszeridegenként kezelték. És egyébként pedig a társadalom rétegekre szakítása amellelt, hogy embertelen, fék is.
- Kádárék igazán nem tehettek róla, hogy az ország fejlesztésének kora egybeesett a tőkés nyugat gyors fejlődésének, a neoliberalizmus kezdeti pozitív hatásának

korszakával, amikor a romjaiban is magasabb szintről induló és a Marshall-tervvel⁶⁹ támogatott országok jólétének tükré alacsonyabb szintűnek érzékeltette az itthoni eredményeket, így a nyugati határzár csak fokozta a hazai elégedetlenséget.

Eloolvastam a „Mitől döglük meg ez az ország?” című könyvemben a szocialista korszakról írtakat és megdöbbsentem, mennyire másként értékeltem egy évtizeddel ezelőtt, mint most. Nem magyarázhatom azzal, hogy változtam. Egyetlen oka lehet az átértékelésnek: a gengszterváltás óta átélt évek gazdasági lassan, de biztosan jobb színben tüntetik fel az előző korszakot. Bizonyára így vannak a tömegek is: mind többször találkozni olyan megnyilatkozásokkal, hogy *jobb volt a Kádár-korszak*.

A gengszterváltás utáni évek

Következnek a gengszterváltás utáni évek. Könnyű dolgom van, mert a 2011-ig tartó mocsár-korszakról könyvet írtam: „Mitől döglük meg ez az ország?”⁷⁰ Mindjárt ide is mellékelem az összefoglalóját. Később kiterjesztettem az Orbán-banditák máig tartó uralma első évének végéig, kihalászom abból is a lényegét. Íme az első lépés:

A gengszterváltástól 2011-ig

A „Mitől döglük meg ez az ország?” első összefoglalója

V. Utómese, ami ezúttal végleg nem mese

Összeomlottunk. Az összeomlás okai:

- úgy léptünk át a kapitalizmusba, hogy mindenünket odadoztuk,
- a közgazdasági fekete lyuk,
- az általános és ismétlődő eladósodottságunk,
- politikusaink ostobasága, alkalmatlansága és legújabbán diktatúra-építése.

És ezeken nem tud senki segíteni: a nemzeti vagyon elúszott, az igazságszolgáltatást sokszor nem az igazság igazgatja, az erkölcsök oly mélyre süllyedtek, ahonnan nincs visszaút, az eladósodottság gödréből idióta gazdaságpolitikusok sohasem fogják tudni kihúzni az országot, és a politikusok maradnak politikusok.

Olyan, mint az én sorsom: Moszkvában, '56-ban kiálltam hazám mellett, mondván, hogy a fasizmusnak nincsenek mély gyökerei nálunk, kiderült, hogy vannak.

Odadobtuk az országot a jogállamiságért és jobb lét reményében, és most egy hatalomőrült a saját hatalom-oltárán áldozza fel a jogállamiságot!

És megismétlem a szilveszteri hírt: addig 99 ember fagyott meg, sokan közülük a saját lakásukban: nem volt pénzük fűtésre.

Figyeljünk fel *Schiff András*, egyik legjobb zongoraművészünk véleményére (a Washington Post-nak írt leveléből): „... a toleranciaszint Magyarországon rendkívül alacsony, a rasszizmus, a romák diszkriminációja, az antiszemitizmus, az idegengyűlölet, a sovinizmus és reakciós

nacionalizmus nagyon aggasztó.” A zongoraművész szerint „mindezek olyan emlékeket ébresztenek, amelyeket, azt hittük, régen el lehet felejteni.” Hozzáteszi: sok ember fél ezek miatt. (5.55)

És *Bayer Zsolt* válaszára (most értesülök róla, hogy Fidesz-alapító): „A legtöbben azt gondolják, hogy ez valami újdonság, s hogy ilyen hadjárat még nem volt. Botorság. Nincs új a nap alatt. Sajnos nem sikerült mindet beásni nyakig az orgoványi erdőben.” Így a Fidesz egyik szócsöve! Ez kérem **izzó fajgyűlölet** és egyenes felszólítás Orgovány folytatására: **nyílt fasizmus!** És ebben az országban zavartalanul virágozhat! *Nem ellene szól a médiatörvény.*

(Megnéztem, az általa kipécézett három személy közül kettő zsidó, a harmadik ősei közt ugyan voltak zsidók, de ő nem az: Jegyzetek, 5.65, 5.66. Adott esetben, ha eljuthat az ilyen ember a pogromig, ez semmit se számít. Mint ahogy '56-ban a meglincseltek között többen a barna félcipőjük áldozatai lettek.)

Valószínűleg sokakat megnyugtatott Barroso (EP - Néppárt) és Orbán (EP - Néppárt) fizikai és verbális kézfogása az uniós elnökség átvételi ünnepségén.

Annyit fűzök csupán hozzá, hogy négyszemközti találkozóra is sor került. Megbeszélték: ha Orbán nyilatkozik, hogy

- ha az EB a médiatörvény felülvizsgálatát kéri - hajlandó a felülvizsgálatra, akkor Barroso úgy nyilatkozik, mintha szemet hunyna a demokráciát és jogállamiságot ért egyéb sérelmek fölött. Mert mi más is tehetne? Három nap alatt nem rúghatják ki az országot az EU-ból, új elnökséget se tudnak ripsz-ropsz varázsolni. Azt meg mégsem jelentheti ki, hogy diktatúrának adják át az EU zászlaját?

Még négy hír az írás lezárása előtti pillanatokban!

1. OV nyilatkozatot tett a Wall Street Journal-nak, majd az ország megvezetett népének is tudomására hozta, hogy februárban kihirdeti a **megszorításait!** Íme a megcélzott területek: A nyugdíjkiadások, a munkanélküli járadékok és a tömegközlekedési támogatások csökkentése mellett a gyógyszerkassza kiadásainak lefaragását helyezte kilátásba. (5.73) Nyilvánvaló, hogy a kiadások radikális csökkentésére szükség van. Biztos azonban, hogy máról holnapra ezt lehetetlen a lakosság szegényebb rétegeinek nyomorba döntése nélkül megoldani. A nyugdíjak területén gyors reformokra van szükség, elsősorban a járulékok bevételének biztosítása, a jogosítványok tisztába tétele és a nyugdíjkorhatár megemlése lehet a cél, nem a kategorikus „annyit fizetünk, amennyi befolyik”. A munkanélkülieknek munkát kell adni. A tömegközlekedéshez nincs gondolatom. A gyógyszerkassza pedig maffia-kérdés, ha megoldják tömegek egészségének tönkretétele nélkül, kalapot emelek. Nem állhatom meg, hogy meg ne jegyezzem: most aztán végképp kibújt a szög a zsákból. Mindezt a 14. havi nyugdíj ígéretése, és a nyugdíjasokhoz intézett jóságos atyai levele után. Micsoda demagógia!

A Kéri László által szervezett tavalyi vagy tavalyelőtti meghallgatásán kilátásba helyezte. Rettenetes megszorításokról beszélt. Akkor hangzott ez el, amikor a széles publikum csak a demagóg ígéreteiről szerezhetett tudomást. Magam se hittem a hír komolyságában. Ma világossá vált: régóta készül erre a lépésre.

És felidézem, mivel riogatta az embereket 2006-ban, arra az esetre, ha a szoclibek

győznének: tömeges elbocsátásokkal, a gáz, villany és gyógyszer árának emelésével, fizetősségüggyel, vadprivatizációval (a III. részből idézem!). Ebből most egyszerre teljesít majdnem mindent.

2. Orbánék kihirdették az Új Széchenyi Terv körvonalait. (5.71) Elég halkak a reakciók. Sokan az Új Magyarország fejlesztési terv rossz másolatának tartják. Mások, mint például a GKI erősen kritizálják. (5.72) A Fidesz azzal dicsekszik, hogy kisöpörte az eddigi disznóolat. Az EB inkább attól fél, hogy a jó szakembereket söpörték ki. (5.72) Nincs időm áttekinteni a helyzetet, csupán két észrevételem van: 1. nem kéne erőltetni a mezőgazdasági terményekből készített zöld energiát, mind több tudós kérdőjelezi meg a hasznosságát: éhezést okoz és

2. mit fog szólni az EU a verseny korlátozásához? Több fejezetnél korlátozza a kormány a versenyt: kizárólag magyar cégek, sőt, van ahol egyetlen magyar cég pályázhat. Aláírta az EB ezt a tervet? Tudtommal ehhez kötik az EU pénzek folyósítását.

3. Az EP Strasbourgi ülésén, amelyen Orbán és miniszterei - mint fél évig az EP munkáját elnökként vezető - bemutatkoztak, szinte kizárólag azzal foglalkoztak a külföldi képviselők, hogy kritizálták a magyar kormány egyeduralomra törekvését. (5.74)

4. Az amerikai The Pew Research Centre for the People & the Press 2011.01.13-án közzétett tanulmánya szerint 2030-ban Kína és India fogja adni a világ GDP-jének 33%-át, míg az USA 12%-ot, Japán pedig 3%-ot fog képviselni. Akarjuk, nem akarjuk, ebbe a jövőképebe kell illeszkednünk. (...Kínával is versenyképesek leszünk...)

Márai Sándor szavaival zárom soraimat: „Ahhoz, hogy Magyarország megint nemzet legyen, megbecsült család a világban, ki kell pusztítani egyfajta ember lelkéből a »jobbaldaliság« címkéjével ismert különös valamit: a tudatot, hogy ő, mint »keresztény magyar ember« előjogokkal élhet a világban... Mert ez volt a jobbaldaliság minden értelme... Amíg ezeknek szavuk van vagy befolyásuk, Magyarország nem lesz nemzet.” (Ezt a <http://esbalogh.typepad.com/hungarianspectrum/-ból> merítettem, most nem nyílik meg.)

(Lezárva 2011. január 31-én)

Ez így persze nehezen érthető, hiányzik az a tartalom, amelyiket összefoglaltam. Pótlom gyorsan a közgazdasági fekete lyukat (az én kitalációm!). Fekete lyuk: „A magyar gazdaság - és ezzel az egész társadalom - nem elemezhető korrekt módon, mert - mint fentebb írtam - a nem látható komponenseit, mint a csillagászati fekete lyuk, örökké és feltárhatatlanul elnyelik a fekete erők: fekete gazdaság, maffiák, szélhámosok, egyházak... Mindez elvész a társadalom nem fekete hányada részére, a gazdaságot erős féken tartja és tágítja a társadalmi ollót.” Kicsit bővebben: „És most bátorkodom bevezetni a csillagászati *fekete lyukat*(8) a közgazdasági kategóriák tárházába. Nevezzük **közgazdasági fekete lyuknak** azt a láthatatlan feneketlen szakadékot, ahová a legális gazdaságból a legkülönfélébb módon, módszerekkel kimenekített pénz- és más gazdasági erőforrás zuhan, aminek a tartalmát, további mozgását az *eseményhorizont* (tökéletes álcázás!) miatt nem ismerhetjük és ahonnan más nem tér vissza a fehér gazdaságba mint a jól megmosott pénz. Miután *pörgő fekete lyukról*(9) van szó, talán nem túlságosan merész a *fekete lyukba zuhanó dolgokat csóvákra* bontva elképzelni, ami a mi további traktálásunkat - és plasztikusabb látásunkat - megkönnyíti. Értelmezésem szerint ugyanis a közgazdasági fekete lyukba eltűnő/rejtőző eszközök közé sorolhatók a köztörvényes

kategóriákba tartozó, a számbavétel előtt teljesen rejtett *csóván* kívül mindazok az eszközök, amelyeket feleslegesen költenek el az államháztartásból vagy számba vett kategóriákba rejtve fejk meg az államháztartást. Ez utóbbi gondolat nyilván magyarázatra szorul: olyan csalafintaságra gondolok például, mint ármanipulációk.” Gondolom világos! Ahol ilyen fekete lyuk nyeli el a gazdaság számottevő részét, előbb-utóbb belepusztul.

Az "Utómese, ami ezúttal végleg nem mesé"-től 2012-ig

Nem egészen két évről szól ez a kiegészítés a 2010 és 2012 közötti Orbán-uralomról. Kérem, a szakasz végéig figyeljenek arra, hogy 2012 előtti évekről, akkori értékelésekről van szó!

Nincs egy hete – írtam 2012-ben -, hogy riasztó hírt kaptam: EU-berkekkel érintkező ismerősöm elmondta: készült valami nem publikus elemzés az EU-ban arról, milyen lesz a belső helyzet 2050-ben. A tanulmány állítólag nem szerepelteti Magyarországot a tagállamok között, és indokolja is, miért: a (volt) ország képtelen megoldani belső konfliktusait, nem tud kooperálni a szomszédjaival, nem akar beilleszkedni az Európai Unió továbbfejlesztésének rendszerébe, mindezek következtében felszívódik a környezetében.

Nagy valószínűséggel *kacsáról* van szó.

Maga a tény azonban, hogy ilyen gondolatok Uniós berkekben megfogalmazódhatnak, foglalkoztatnak agyakat, iszonyatos jelzés: ha nem kapjuk össze magunkat, kieshetünk azon országok köréből, amelyekkel az EU szervei - a távlatokat tekintve - komolyan foglalkoznak.

A jövőképünk mindenképpen súlyos. Sokkal súlyosabb, mint amilyenek 2010 elején látszott!

Miért?

Politikai szempontból nézve mert - az EU sokszor erős nyomása ellenére - megerősödtek, becsontozódtak az ország szervezetébe azok az intézmények, a demokráciát leépítő rendelkezések, amelyek miatt ma már teljesen egyértelműen autokrácia (ha talán még nem személyes diktatúra, vagy ahogy a németek elkeresztelték, *Führerstaat*) az ország államformája.

Gazdasági szempontból, mivel egyrészt elmélyültek az előzőekben felsorolt sérelmek, másrészt bekövetkezett a csödközeli helyzet: komoly recesszióba került az ország gazdasága, és a következő néhány évre se várható komoly fejlődés. A világ gazdaság egészéhez, de még a környező országokhoz képest is csúszdára helyezte az országot a kormány, egy évtized alatt *az elmaradott országok közé süllyedhetünk*.

És - amint Kornai megfogalmazta - *a politikai változások irreverzibilisek*. Szerintem a gazdaságiak is azok, legalábbis csak súlyos szenvedések árán billenthető vissza az ország gazdasága a tartós fejlődés útjára, legyen az akár a stagnálásnál alig jelentősebb. Hosszú évekig tartó pangással kell számolnunk.

A legfőbb okokat a következőkben látom:

Ha valamilyen erőnek sikerül a jelenlegi, erőtlen ellenzékkel vagy azon átlépve hatalomra jutni, elképesztő gordiuszi csomókkal találná szemközt magát. Pár napja született egy összeállítás ezekről, egyszerűen hajmeresztőnek találták a kommentátorok.

Ilyen például a fentebb már ismertetett közgazdasági fekete lyuk. Az offshore (és egyéb) kiáramlások, a be nem vallott jövedelmek, és így tovább. Csak egyik csóvája az *offshore* kimenekítést. Pogátsa Zoltán a blogjai sorában közzétette egy erről készített tanulmány lényegét, amely egyrészt kis hazánkat az offshore lovag-országok élére helyezi, másrészt annak méretét az adósságállomány két és félszeresére taksálja. Még engem is meglepett, bár a magyar közgazdászok és politikusok tapogatózásait nevenségesen alacsonynak tartottam. A továbbiakban még durvább tényekről lesz szó! Azért, hogy világos legyen, miről van szó, továbbadom Pogátsa blogját. (Áthelyeztem az ajánlott irodalom könyvtárába, a Jegyzetekben). Ajánlom, nyissanak rá az abban található, korábbi blogjára is.

Másik alapvető probléma, hogy nincs innováció - csak bérmunka - ha lesz is gazdasági fejlődés, akkor az gyenge lesz, az ostobán, gyorsan, nyugati „szakértők” és itthoni korrumpak által végrehajtott rossz privatizáció okán is! Újra és újra hangsúlyozni kell: komplett jó gazdasági ágazatok tűntek el, a mezőgazdaságot tönkretették, mindez oda vezetett, hogy szinte minden gazdasági ágazatban leépülés folyt, felzárkózás helyett.

Ki lehet-e mászni valaha is ebből a kátyúból? Csodálkozva hallgatom nagy emberek optimista véleményét. Filozófusok, vezető közgazdászok állítják, hangoztatják, hogy megfelelő politikai vezetéssel, helyes gazdasági irányvonal kialakításával pár év alatt talpra állhat az ország. Nem tudom megítélni, mennyire mélyen ágyazott hittel vallják, amit mondanak? Szerintem ugyanis megoldhatatlan kérdéssről szól a polémia. Puhítom: ha nem ágyazzuk be magunkat az Európai Unióba, helyesebben a gyorsan megvalósítandó Európai Egyesült Államokba, lehetetlen kivezető utat találni. kérdés politikai oldala is megoldhatatlan problémákkal terhelt. A jogállamiság csernobili méretű kétharmados szarkofág alá van temetve. Nincs olyan erő, amelyik Orbán Viktor kezéből kitépné a közel abszolút hatalom gyepelőjét, letaszítaná a lassan megvalósulni látszó trónról. A közeli napokban megszülető új választási rend nem tekinthető komoly reményekre feljogosító szavazásnak. Ha valami csoda folytán sikerülne mégis megdönteni a kormányt, csak puccsszerű megoldással tudna az új hatalom megbirkózni a következő feladatokkal:

A kétharmados „alaptörvény” helyett európai alkotmány létrehozása, és a sarkalatos törvények tömegének demokratikus normáknak megfelelőekkel lecserélése. Mivel „betartának”, a teljes vezető gárdát le kellene váltani, de még a hivatalnokokat is „át kellene fésülni”, azaz a Fidesz által végrehajtott lefejezések fordítottját kellene végrehajtani. Van-e ehhez elég alkalmas ember, és nem fordítaná-e azonnal a hatalom ellen a most ingadozó tömeget ez a lépéssorozat? A rendőrséget meg kellene vizsgálni, mennyire Fidesz-elkötelezettek a vezetők? A közelmúltban végrehajtott fejcserek – mint már említettem - csak részben függenek össze a rendőrségen belüli korrupcióval, egy részük valószínűleg a „betonozást” szolgálja. Hihetetlenül nehéz helyzettel kellene szembenéznie az új hatalomnak, ha a rendőrséget függetlenné próbálná tenni. Óriási gondot jelentene a köznép több árok mentén szétszabdalt volta. Felsorolok néhány felszámolandó feszültségforrást: rasszizmus; embertelen szegénység és a szegények folyamatos vegzálása, kitaszítása; a múlt lezáratlansága. Számptalan kérdést

kellene még áttekinteni, hogy a feladat nagyságrendjét érzékeltetni lehessen: önkormányzat, média, egyházpolitika.

Nem foglalkozom a felszámolt vagy válságos helyzetbe került ágazatok újjáépítésének gigászi feladatával, talán az összefoglalóban keríték rá sort: életképes, fejlődő ipar, modern mezőgazdaság, oktatás és egészségügy.

Nagyon nehéz elképzelni, hogy ezt a „harcot” a jelenlegi ellenzék sikerrel meg tudja vívni. Tiszta fejjel el kell jutni a felismerésig: közmegegyezés nélkül biztosan nem. Márpedig a Fidesz vezetése a hatalom legkisebb szeletkáját se lesz hajlandó önként feladni: alkura alkalmatlan marad a Fidesz? Borzasztó belegondolni is. Rohannánk vissza, vissza, és megint csak vissza. Bukás esetén pedig Orbán minden eddigi, ellenzéki tájtévkázson túltenne, óriási nehézségeket okozva. Mi marad? Az Európai Egyesült Államok! Ha az létre tud jönni belátható időn belül, és nem lök ki bennünket, mint fertőző testet, vagy nem visszük győzelemre az idióta szabadságharcunkat, megment minket a saját kis mocsarunkból.

Hogy mennyire nem megy semmire az ellenzék, arra jellemző az október 23-án meghirdetett hármas szövetség, két (egyelőre) civil és egy éppen politikaivá alakuló szervezet: a Milla, a Szolidaritás és a Haza és Haladás Egyesület. Az utóbbi élén Bajnai Gordon állt, akitől régóta várták a politikai megfigyelők ezt a lépést. Hónapok alatt kudarcba fulladt a kísérlet.

Csak remélni lehet, hogy a józan ész előbb-utóbb diadalmaskodni fog, és összekovácsolódik olyan ellenzék, amelyik képes lesz megdönteni ezt a hihetetlenül sötét erőt.

(Lezárva 2012.10.29-én)

Az utolsó négy év

Gondban vagyok, mert annyi adat, információ, tanulmány, vélemény jutott el hozzám, hogy nehéz eldönteni, ebbe a nem nagynak szánt írásba mit gyűrjek bele? Fontosnak érzem néhány tényező újbóli, részletes elemzését.

Nézzünk például körül a privatizációban. TGM (Tamás Gáspár Miklós) valahol azt írta, hogy a privatizáció akkora (vagy nagyobb?) károkat okozott, mint a II. világháború. Nem néztem utána, milyen forrásokból tudja, mert Oroszországgal kapcsolatban pár héttel korábban olvastam szinte szóról szóra ugyanezt Joseph Stiglitz Nobel-díjas amerikai tudós tollából, az összecsengés nem hagyott kétséget bennem. Iszonyat, nem?

És most szolgálhatok egy-két dokumentummal!

A privatizációról videót készítettek hozzáértő emberek. Messze nem értek mindenben egyet velük, főként a bevezető szakaszban, a Brezsnyev – Kádár 1981 évre datált diskurzusa például sült mese (hogy finom legyek), szegény Kádár abba örült bele – lelkiismeret-furdaláson túl -, hogy nem tudta életképesé tenni, megőrizni a szocializmust, de – mivel nem találtam jobbat – itt helyet adok a videónak. Elég átfogó képet ad a privatizációnak becézett országrablásról. Amit soha többé nem lehet visszacsinálni. Ámen ennek az országnak!

A videó: <https://www.youtube.com/watch?v=oCqxph1WdE4>

A cukorgyárak halálával külön is akartam foglalkozni, mert még az Átkos halála előtt megcsapott a haláluk szele. Történt ugyanis, hogy kisvállalkozóként bartereztem orosz cégekkel. Kértek korlátlan mennyiségű cukrot. Sorban felhívtam a cukorgyárak kereskedelmi vezetőit. Vagy nemleges választ kaptam, vagy halogatást. Meglepett, voltak ismereteim a feleslegekről. Végül az egyik fejes elárulta (nehogy rám hivatkozzon, letagadom! – figyelmeztetés mellett) a nagy titkot: nem mi döntünk, megállapodásunk van a hollandokkal (?), ők mondják meg, mikor, mennyit és hová szállíthatunk! Ennyire elő volt készítve a privatizáció. Azt csak most tudtam meg, hogy az EU kvótarendszert vezetett be, támogatva ezzel a mi gyártásunk visszafogását, majd megszüntetését.²¹ A két hatás, a privatizáció és a kvótarendszer együttesen kolosszális eredménnyel zárt: pár éve bezárták az utolsó gyárat is, a gengszterváltáskor 12 gyárból álló szektor ma halott!

A cementgyárak privatizációja nem hozott teljes halált: „A rendszerváltást [gengszterváltást!] követően a teljes magyar cementipar, valamint az ágazathoz tartozó szolgáltatói szektor és infrastruktúra jelentős része két külföldi cég tulajdonába került, a svájci Holderbank és a német Heidelberger Zement AG-hoz. 1990 után még öt cementgyár üzemelt hazánkban. A lábatlani és a hejőcsabai a svájciaké, a beremendi és a Dunai Cement- és Mészmu váci üzeme a németeké lett (utóbbi kettő Duna-Dráva Cement Rt. néven egyesült). A két cég közösen létrehozta a PannonCem Rt-t, amely a csaknem százéves hagyományokkal rendelkező bélapátfalvai cementgyáron fele-fele arányban osztozott. A Magyar Nemzet értesülései szerint a PannonCem Rt. több tízmillió forintot fizetett ki egy cégnek, amelynek az volt a feladata, hogy válságtervet készítsen a gyár zökkenőmentes bezárásához. A Bélapátfalvi Cementgyár megszűnése után a helyi önkormányzat a területen ipari parkot hozott létre. https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A9lap%C3%A1tfalvi_Cementgy%C3%A1r Az ipari parkban mintegy huszonöt vállalkozó kétszáz munkahelyet tart fenn.” Olyan is történt, ami fejlesztésnek számít: a váci gyárba beruháztak, Pécs mellett, Királyegyházon a Lafarge cég pedig új gyárat épített. A Lafarge azt hirdeti magáról, hogy 90 országban van jelen, de nem találni a tulajdonos-szerkezetet. Mit bizonyít az új gyár? Minden bizonnyal azt, hogy a többi „játékosnak” csak a piacra volt szüksége, a konkurencia felszámolásával. Az ipari parkban mintegy huszonöt vállalkozó kétszáz munkahelyet tart fenn.” Olyan is történt, ami fejlesztésnek számít: a váci gyárba beruháztak, Pécs mellett, Királyegyházon a Lafarge cég pedig új gyárat épített.

Mielőtt tovább kínlódnék a kimúlt, vagy súlyosan sérült ágazatokkal, egyrészt visszautalok a szocialista iparfejlesztésről, mezőgazdaságról fentebb írtakra, másrészt adok felsorolást (a teljesség igénye nélkül) azokról az ágazatokról, amelyek ebbe a kategóriába sorolhatók: acélipar, alumíniumipar, bauxit-termelés, bányászat, nehézgépgyártás, hajó- és darugyártás, járműipar, híradástechnika-elektronika (TUNGSRAM!), növényolajipar, élelmiszeripar (csak az EU-ba lépés, 2003 óta mind volumenben, mind létszámban 75%-ra csökkent!), textilipar (bár ennek a halálában főként világpiacon változások játszottak szerepet).

Egy adat a BHG halálához: A Szovjetunió széthullása miatt évi 45-50 millió rubel értékű szállítástól esett el a cég. Csak ez az egy cég!

És ígértem, hogy foglalkozom a TUNGSRAM színeváltozásaival: a GE kötelezte magát a TUNGSRAM név (márkanév!) használatához. Egy-két évig csinálta is. Aztán TUNGSRAM, a

GE cégcsoport tagja jelent meg, amit hamar megfordítottak GE – (kisebb betűmérettel) TUNGSRAM. Végül eltűnt a TUNGSRAM az éji homályban, maradt a dicső GE. (Vörösmarty Mihály, Zalán futása: „Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban?” Nem késik, elhunyt!)

A termelésen túli rohanó tempójú leépülés egyéb okaira áttérve újra Pogátsa Zoltánhoz folyamodok, aki alig pár napja (2016 december) *gúnyiratot* és *nem gúny videót* tett közzé, amelyek zseniálisan tekintik át, mit csinál rosszul, katasztrofálisan rosszul a hat éve egyeduralmat élvező Orbán-bagázs.^B Terjedelme miatt, és mivel a gúnyirat szöveg megértéséhez közgazdasági ismeretek ajánlatosak, - fájó szívvel - a mellékletek között szerepeltetem.

Elsőként jeles angol gazdasági folyóirat megjegyzését teszem hozzá Pogátsa elemzéséhez²²: „...egykori kommunista országokban, mint Lengyelország és Magyarország, a hatalom idegengyűlölő ultranacionalisták kezébe került.”

Kiemelkedő fontosságú ballépéseket (idült baromságokat) szedek még csokorra, mielőtt, a szakasz zárása előtt olyan témákat sorolok, amelyekről az ember néha nem tudja eldönteni, hülye viccről van-e szó, vagy ennyire idióták ülnek a fejünk felett? A csokor:

A „Mitől döglük meg ez az ország”-ban írtam: „Befejeződött az állam és a római katolikus egyház szimbiózisának helyreállítása és rásütötték az MSZP bélyegét. Ugyancsak [velejáró] helyrehozhatatlan hiba, hogy nagyjaink bebetonozták a római katolikus egyházat - és ezzel az összes többit - az ország erőforrásainak dézsmálói, haszonélvezői közé. Nincs penitencia, ami felmenthetné őket.”

Az egyházak és az állam összenőttek, ami hallatlan visszalépés a modernnek mondott világban. Minden komolyabb országban megtörtént az egyházak és a kormányzat szétválasztása, többnyire ezt elég jól tartják. Ebből a szempontból az USA is példát mutat: az (erőltetett) vallásosság ellenére büntetik állami javak, pénzek egyházi célokra fordítását, illetve jól távol tartják az egyházakat még az önkormányzati kormányzástól is. Nálunk a hibát tovább fokozta a Fidesz, megához emelve a KDNP-t, és ráadásul aránytalanul nagy teret enged át a kis, de erőszakos pártnak. Juszt László szerint „...az elmúlt években minimum 2.000 milliárdot kaptak a papok...” (Facebook bejegyzés, 2016.12.22) Szinte havonta dobnak föl megrágandó javaslatot, néha talán maguk is elhiszik, hogy a társadalom érdekében, pedig csak a figyelmet terelik el a bajokról. Közben a főnökük, Erdős Péter – a Fideszt támogatva -kijelenti, hogy nem fogadhatnak be menekülteket. Meg anno, amikor elkezdődött a Mátyás-templom rekonstrukciója, nem volt hajlandó az egyház pénzével hozzájárulni a költségekhez. Kijelentette, hogy műemlék, az állam feladata ápolni. Bicskanyitogató!

Kétharmados parlamenti többségére támaszkodva gyors ütemben építették le a jogállami rendet, az elcsépelet „fékek és ellensúlyok rendszerét”. Az „Európa 22-es csapdában” című e-könyvemben⁶⁸ alaposan elemeztem a folyamatot. Megjegyeztem azt is, hogy „...az ország idiotizmusára jellemző, hogy évtizedek óta szajkózza a rossz fordítást. Az angol eredeti „checks and balances”-ben a *checks* biztos nem fékeket jelent (milyen ostoba rendszer akar fékeket?), hanem ellenőrzéseket, a *balances* pedig inkább mérlegelést, mint egyensúlyt. Gondolom, világos.” A teljesség igénye nélkül sorolom fel, mi minden történt ahhoz, hogy Magyarország

jogállamból a lakosság döntő többsége számára jogtalanság birodalmává, végtelenül aljas elnyomó rablóbanda játszóterévé váljon:

Alaptörvénnyé átkeresztelt új alkotmányt kreáltak.

Az Alkotmánybíróságot kiszolgáló, bélyegző apparátussá degradálták az összetélt alázas szolgálkakkal teletömve. Az igazságszolgáltatás minden területét maguk alá söpörték: a bíróságokban általános tisztogatást hajtottak végre, és pártkatonákat neveztek ki a legtöbb bírói székbe, a Legfelsőbb Bíróságot átkeresztelték Kúriává (az indok nem igen lehetett más, mint visszatérés a szocialista rendszert megelőző korhoz), majd létrehozták az Országos Bírósági Hivatalt, amely az egész bírósági rendszert felügyeli, élére Szájer József (aki az alaptörvényt regék szerint utazás közben, a térdére tett laptopon alkotta meg) feleségét, Dr. Handó Tündét nevezték ki (ingyencirkusz hülye gyerekeknek, nem?). Az igazságszolgáltatás bezsebelését bekoronázta a volt Fidesz-tag, Fidesz-képviselőjelölt Polt Péter kinevezése a legfőbb ügyész posztra. Azóta mindent lehet nála-vele tenni, csak pártatlan igazságot nem. A Fidesz ellenfeleit sorra vádolják meg, perbe fogják, teleüvöltik a világot „gaztetteikkal”, de saját berkeikbe, vagy érdekkörükbe tartozó gazemberek sora ellen fel se lépnek, vagy eltussolják az elindított eljárást. Félelmetes!

Az adózás rendszere is a Fidesz-átkok közé sorolható. Kezdetektől fogva igazságosnak mondott rendszerben nyitották az egyenlőtlenség-ollót, mindig a gazdagabbaknak, nagyvállalkozóknak kedvezve (kivétel: az extra-adók). Vonatkozik ez mind a társasági, mind a személyi jövedelemadóra. Most 2017-től indulva Európa legalacsonyabb társasági adóját, 9%-ost vezetnek be, meglepve még a híveiket is. Biztos, hogy ez ismét a magasabb régióknak kedvez, az alsó régióknál ez mindössze 1% csökkenést jelent, a felsőkben 10%-ot. A lépés lényege azonban valahol másutt keresendő. Ezzel a 9%-os társasági adóval ugyanis csendben az offshore paradicsomok közé sorolták az országot. A leplezett adó-paradicsomok helyét akarjuk betölteni?

Az adórendszer egyébként szinte áttekinthetetlen, a 2016 évi adónemeket a C mellékletben soroljuk fel, átmásolva a Portfólió Facebook-bejegyzését.

Rendszeresen dicsekszik a Fidesz azzal, hogy csökkenti az ország eladósodottságát. A napokban büszkélkedtek 74%-al. Németh Barnabás 2016 dec. 29-i Facebook bejegyzése pontos választ ad:

„A valóság az, hogy az Orbán-kormány durván eladósította az országot. Ha az idei GDP 35,000 milliárd forint és ennek, a jelentés szerint, 74%-a jelenlegi bruttó adósságállomány, akkor az nominálisan 26,000 milliárd forintot jelent. Ha nem lopták volna el a magánnyugdíjpénztári vagyont 3,000 milliárdját, akkor ez 29,000 milliárd, azaz 83% lenne. Ha nem élték volna fel a devizatartalékok jelentős részét, mintegy 6,000 milliárd forintot, amit a Gyurcsány-Bajnai kormányok halmoztak fel biztonsági tartalékként és nem költöttek el, akkor ekkora nagyságrendben további hiteleket kellett volna felvennie az Orbán-kormánynak, hogy az adósságszolgálati kötelezettségeket teljesítse. Azaz, már 35,000 milliárd forint lenne az adósságállomány, ami éppen a 100%-a lenne reálisan a mostani nemzeti összterméknek és nem 74%, ahogy a kormány saját teljesítményként adja el a félrevezetett népnek. És amit ugyancsak nem kommunikálnak, hogy a devizatartalékok felélése miatt a nettó adósságráta a GDP-hez

viszonyítva a 2010. évi 48%-ról 70% fölé nőtt. Mindez azt jelenti, hogy az Orbán-kormány durván eladósította az országot. És akkor nem beszéltünk azokról az adósságot eredményező megszorításokról, amelyek rövidesen korrekciót igényelnek és adósságot generálnak (pl. oktatás, egészségügy, szociális rendszer, bérek-fizetések, stb.). Továbbá, 3-5 éven belül esedékes a letelepedési kötvények visszavásárlásának mintegy 5-600 milliárdos terhe is. Ha figyelembe vesszük, hogy az Orbán-kormány eddigi ideje alatt EU-támogatásként ajándékba kapott mintegy egyharmad évi nemzeti jövedelemnek megfelelő támogatást, amely 2020 után már megszűnik, akkor igen sötét gazdasági kilátásokkal kell szembenéznie az országnak.” No comment. Illetve rövid kiegészítés:

Pénzügyi helyzetének javítása, stabilizálása céljából „unortodox”, gyalázatos módszereket használva „államosították” a magán-nyugdíjpénztárakat (cca. 3000 md forintot nyúltak le), rendkívüli adókkal sújtottak bankokat, majd extraadónak keresztelve második bőrt húztak/húznak le a telekommunikációs, energiaipari cégekről és a kereskedelmi láncokról (bevásárló központokról). A Nemzeti Bank vezérletével ugyanakkor százezreket forgatott ki a vagyonából (lakhelyéről, kocsijából) a devizahitelek bevezetése, az érintett valuták árfolyamváltozásának (Róna Péter: rossz, szabálytalan termék!) ráterhelése a hitelesekre.

Ugyanakkor az állam is, és magáncégek is hihetetlen összegeket vonnak ki a magyar gazdaságból, adózás ellen (meg magukévá téve a közét) offshore paradicsomokba mentve azokat. Több nemzetközi felmérés alapján állítható, hogy a Magyarországból származó offshore pénzek (a rendszer beindulásának időpontjából is következik, hogy alapvetően a gengszterválás után kezdődött, és döntően a Fidesz-korszakra esik) mintegy 4 költségvetési oldalt tesznek ki. A mai szegénység egyik döntő tényezőjének tekinthető. Joseph Stiglitz, a svájci anti-korrupciós szakértővel, Mark Pieth-tel együttműködve állítja, hogy az ENSZ és EU rendelkezik minden eszközzel ahhoz, hogy átláthatóvá tegyék a pénzügyi központokat²³: "Az árnyékgazdaság legyőzése" című 25 oldalas jelentés azt állítja, hogy a 'gazdasági vezetők', az Egyesült Államok és az Európai Unió 'kötelessége, hogy a pénzügyi központokat kötelezze a globális átláthatósági előírások betartására." Amíg ez nem történik meg, a legmerészebb leleplező akciók (pl. Panama Papers) is csak leveleket rezgető fuvallatok, és nem fadöntőgető tornádók. Pár leleplezett politikus lemond, a többség a paradicsomokat váltja.

Az offshore-maffiázás elvezet a nagy rablások és a korrupció témaköréhez. Visszalépek a Fidesztől a gengszterváltás utáni évekhez, mert döntő fontosságú eseménysorozatra és egy főtitest vallomására bukkantam. A mai huszonévesek is biztos hallottak az olajszökítésről, ami óriási vagytonokat halmozott fel egy maffia-réteg zsebében, és amit példaértékű korrupció övezett. Tessék elolvasni Sándor „Papa” István vallomását²⁴, és végiggondolni, miként működik ma a Fidesz vezérkarához, holdudvarához tartozó körben a sokmilliárdos rablásokhoz tapadó korrupció? A nagyságrendről is találni adatot a szövegben: „...csak forgott a fejem, amikor egymilliárdos üzletért százmilliós csúszópénzeket kérnek bizonyos köztisztviselők azért, hogy aláírják azt, amit amúgy is alá kellene írni.” Miért merek folyamatosságról írni? Sándor Papa vallomásában szerepel például az a Vizoviczki László²⁵, aki a közelmúltig az alvilág egyik császára volt, és ma így ír a hivatkozott lap róla: „...2010 után pedig birodalma megtartása érdekében látványosan barátkozni kezdett az új kormánypárttal [Fidesz]: a Hajógyárin Szent István éjszakája néven tartott elektrobullit kormánytagokkal, szervezett segélykoncertet a

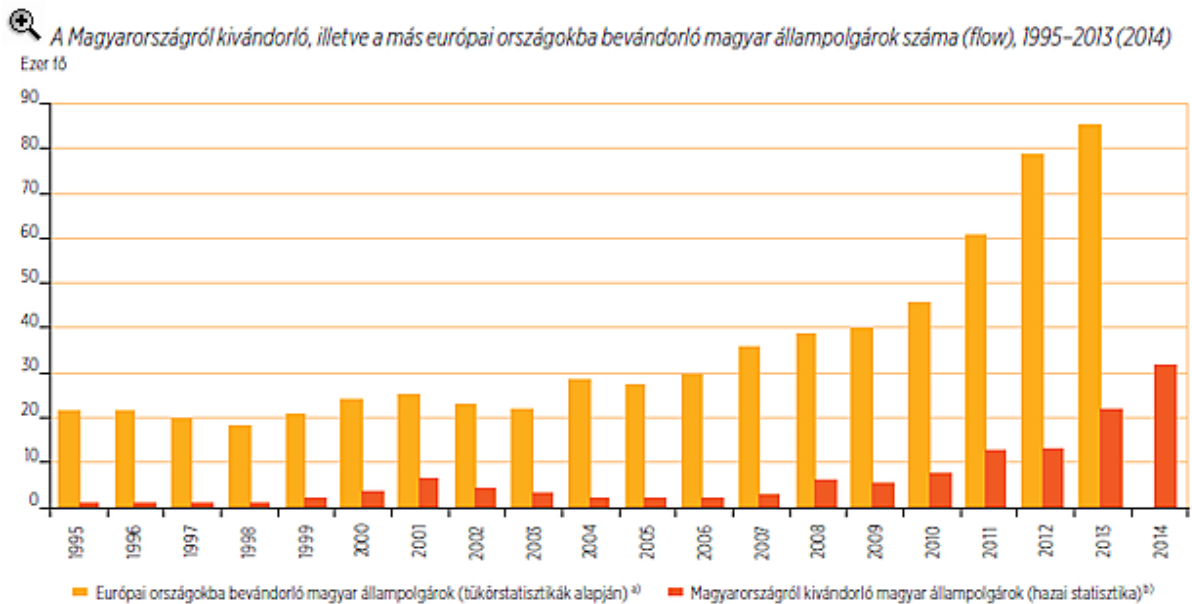
vörösiszap-katasztrófa áldozatainak, és a Fidelitas is rendszeresen Vizoviczki diszkóiban tartotta születésnap bulijait.”

Kell ennél több? Igen, lássuk tovább! Lapozzunk vissza a Gripen-ügyhöz (akkoriban inkább Grippen-nek hívták), amit repülőmérnökként döbbenet kísértem figyelemmel, és amiről a weblapomban glosszát írtam.⁷⁶ Akkor még csak az amerikai F-16-osokat akarták sivatagi temetőkből ránk varrni, de aztán kormányunk, élén a ma is uralkodó Orbán Viktorral egy szempillantással eldöntötte, hogy azok nem kellene, inkább vegyünk bérbe 14 Grippet, ami ugyan alig van túl a prototípus szinten, nem igazi csatagép, nem veszi a kutya se, meg nem NATO-kompatibilis. A Honvédelmi Minisztérium csak tátogott, a Parlament utólag értesült a döntésről. Büdös, hű, de бүdös!

Bizonyára olvasott, hallott a szinte naponta elhangzó hírekben arról a pazarlásról, szélhámosságokról, korrupcióról, ami az Európai Unió építkezéseket kíséri, jellemzi. Nem kell írnom róla, elég, ha végig tetszenek olvasni, meg tetszenek nézni az atlatszo.hu oknyomozó weblap ezzel foglalkozó cikkébe foglalt videókat.⁷⁷ Nagyon ajánlom, rendkívül alaposan kidolgozott tanulmány! Ettől a tanulmánytól függetlenül is rég felfigyeltem arra a szomorú tényre, hogy az Európai Unió alig ad termelő beruházáshoz támogatást, csak főterek, utcák díszkikövezésére, szórakoztató létesítményekre, játszóterekre. Lehet, ez is a mi bűnünk, termelésre nem kérünk pénzt? Offshore, korrupció? Mindegy. A pénz vándorol valahová, ahol itthonról nem lehet követni. A DK-s Dr. Molnár Csaba szerint a svájci Zug-ba.⁷⁸ Kétségeim vannak, számtalan *jobb megoldás lehetséges*, de példának nem rossz.

Sem a munkanélküliségről, sem a tömeges kivándorlásról nincs elfogadható statisztikai adat. A munkanélküliség adatait masszívan hamisítják: a munkával rendelkezők közé beszámítják a kivándoroltakat, a közmunkásokat, a munkanélküli segílyt (átkeresztelték álláskeresési járadékra) maximum 3 hónapig nyújtják, aztán egyszerűen törlik a szerencsétlent a munkanélküliek listájáról. Szociológusok 6-700 ezerre teszik a tényleges munkanélküliek számát! A kivándoroltakról a befogadó országok statisztikái nyújtanak komolyan kezelhető számokat. Annyit elismer a Központi Statisztikai Hivatal mellett működő Népeségstudományi Kutatóintézet által kiadott Demográfiai Portré⁷⁹, (pdf, 188.oldal), hogy „Az Európán kívüli célországokat is figyelembe véve 2013 elején a hazai népesség mintegy 3,5%-át tették ki a külföldön élő (1989 után távozott) magyar állampolgárok, (...) Az elvándorlás növekvő trendje és a fiatal korcsoportokban magas aránya azonban Magyarországot is egyre inkább kivándorló országgá teszi.” Mindenki tudja, hogy 2013 óta százezrek vándoroltak ki, Magyarországot tehát pánikszzerűen hagyják el az itthon munkát egyáltalán nem találók, vagy akár szakmai, akár jövedelmi, akár emberi okokból nem kielégítő munkát végzők. Pontosabb adatokat találhatunk a Portfólió cikkében.⁸⁰, amelyik rámutat a hazudozás mértékére is. Egyszerűen döbbenetes a szélhámosság mértéke, amiről a lentebbi oszlop-diagramm tájékoztat: a piros oszlopok adják a hazai statisztikai adatokat, a sárgák a célországok (tükörstatisztikák) adatait. 2013-ban négyszeres az eltérés! A magyar statisztika 20000 körüli számot ad meg, a célországok cca. 85000 főt fogadtak be. Nevetséges! Hihetővé válik az általánosan kezelt, csak az Orbán-rendszer alatt kivándoroltak mintegy 600 ezres tömege. Félelmetes, hogy nem hasonlítható össze ez a népesség a Horthy-rendszerből „kitántorgott” másfélmillióval (József Attila szerint csak az USA-ba ennyi!), az nagyrészt a megnyomorított parasztságból, munkát vesztett

kisiparosokból állt, az Orbánék okozta emberveszteség azonban fiatal értelmiségiből és szakképzett munkásokból áll, kegyetlenebbül hat az ország gazdaságára, egészségügyére.

Forrás: ⁴⁾ Eurostat adatbázis (frissítve: 2015. május 25-én), 2009-től kiegészítve a német (DESTATIS) és az osztrák (Statistik Austria) adatokkal; saját számítás; ⁵⁾ KSH, Demográfiai évkönyvek (2009-ig a KEKKH személyiadat- és lakcímnnyilvántartása, 2010-től pedig az OEP TAJ nyilvántartása alapján).

Megjegyzés: Az Egyesült Királyság adatait 2006-tól, Franciaország adatait 2000-től nem tartalmazza az összesítés.

A harmadik óriási veszteség a nyomorgók tábora, amelyik a jegyzett munkanélkülieken kívül a nem regisztrált munka nélkül tengődők százezreit, a bőre színe miatt a társadalmon kívül vergődő cigányságot és családtagjait foglalja magába. Ezen a területen is elképesztő módon hazudozik a hatalom. Egyrészt majdnem a teljes réteget letagadja, másrészt folyamatosan javulásról beszél. Nem könnyű jó forráshoz jutni, az okok végtelenek. Megoldásként adok egy linket, tessék elolvasni.⁸¹ És leírok pár szakértői körökben elfogadott szám adatot: Magyarországon 4,2-4,4 millió ember él a szakadék szélén. Három millióra teszik többen a *kétségbeesés* szélén élőket. Ezt a fogalmat most vezettem be, mert eszembe jutott a II. világháború utáni másfél-két év, amikor éhezünk, és Édesanyám minden hónap huszadika körülől naponta sírt, mert nem tudta, mivel fog etetni bennünket. Remek ötletei voltak, bevezette például a csalánfőzeléket. Körülbelül ezen a szinten él ma ez a hatalmas tömeg. Az ország mintegy harmada. Még ennél is mélyebb nyomorban tengődik mintegy másfél millió magyar. Hétszázezerre teszik a nyomorban élő gyermekek számát, több tízezer közülük nem kap minden nap meleg ételt. Európa egyik legnyomorultabb nemzete lettünk!

Ferge Zsuzsáról írták (egyik könyve kapcsán): „A felfoghatatlanul nagy szám, a négy millió kiváltotta Ferge Zsuzsa „felháborodási képességét”. A statisztikai hivatal (KSH) 2015 nyarán bejelentette, hogy *megszüntette a létminimum-számítást*, ami Ferge Zsuzsa szerint azért történt, mert a politikai irányítás megijedt attól, hogy már négy millióan vannak a „mélyszegénység küszöbe” alatt. A jól bevált, diktatórikus megoldás: a mérések megszüntetése.

Mit mond az általános elszegényesedésről Róna Péter?

”Van az országban egy 100-250 ezer ember, aki ennek az új uralkodó osztálynak a része. Van egy további 500 ezer ember, aki jól él, mert kapcsolódik valamilyen szinten hozzájuk. Van 1 millió ember, aki el van, és akkor ott marad 8 millió ember, aki nyomorog, leszakad, küszködik. A kormánynek az alapvető feladata az, hogy ezt a 7-8 millió embert becsapja.”

K.A.

Róna Péter

Nem ismerem a tábla szerzőjét, elnézést, hogy megkérdése nélkül használom.

Két rendkívül fontos terület jutott a sír szélére, ezek körül is istentelen hazudozás folyik. Az oktatást központosították, nagyrészt államosították, a felsőoktatás jelentős hányadát keményen fizetőssé tették, most éppen az egyházra akarnak átruházni, amit csak lehet. Évszázados visszalépés. Meg is van az eredménye: a PISA-felmérések szerint lendületesen csúszunk lefelé azon a létrán, amelyik a tanultak életben alkalmazása képességét méri a diákoknál. „Csapó Benő, a PISA Igazgató Tanácsának magyar tagja és a szervezet alelnöke a Népszabadságban a természettudományos tárgyak kapcsán mondta azt, hogy a tananyag az átlagdiák számára érthetetlen. Ha valaki teljesíteni akar, valódi megértés nélkül kell magolni, miközben az óraszámokkal, a tankönyvekkel és a tanítási módszerekkel is komoly gond van, így hát ezek a tárgyak joggal a legnépszerűtlenebbek már évtizedek óta. „Az eredmények romlásának hátterében mindenekelőtt az áll, hogy az utóbbi években megszűnt mind a szakmai diskurzus, mind a társadalmi közbeszéd az oktatás alapvető problémáiról, pedig ez feltétele lenne egy közmegegyezésre épülő, rendszerszintű beavatkozásokat jelentő, a 21. század kihívásaira rugalmasan reagáló közoktatás-politikának” – mondta az Indexnek Vass Vilmos. Az ELTE PPK docense szerint nem jelent megoldást a problémákra az erőteljes központosítás, a tananyagközpontú, az iskolai kreativitást és innovációt, hatékony képességfejlesztést lehetetlenné tevő legújabb Nemzeti alaptanterv.” – olvashatjuk az Index PISA-sokkal foglalkozó cikkében.⁸² Innen is, és számtalan más forrásból is tudjuk, hogy nemcsak Európában romlik a helyünk, hanem Ázsiában is. Kína vezeti a világ oktatásügyét. Nem véletlen, hogy a leggyorsabban fejlődő régió. Régióról beszélek, mert valamennyi kínai lakta országban messze jobban állnak nálunk.

Az egészségügyben még rosszabb a helyzet! Az egész ágazat az összeomlás szélén táncol, az éves deficitje több tíz milliárd forint, a legjobbnak ismert kórházakban is mind nagyobb

nehézségekbe ütközik a betegek ellátása, a fertőzések mindennaposak, az orvosok, nővérek elvándorlása megállíthatatlannak látszik.

Ami a mezőgazdaság körül zajlik, azt ugyancsak a rablások kategóriájába kell sorolni. A Fidesz első négy év uralmának végén, már a bukás ismeretében – tehát abszolút mértékben jogtalanul – privatizálta, haverok kezére adta a legjobb 12 állami gazdaságot.

Kutattam tovább, mi is zajlott/zajlik a magyar mezőgazdaságban a genszterváltás óta. Először fiatal kutató munkájára akadtam, amelyik értelmes mondanivalókat tartalmaz. Koscsó Anita 2014-ben született dolgozatára utalok (Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdálkodástani Intézet), címe: A hazai mezőgazdaság helyzete és az ágazat őstermelőinek gazdálkodási sajátosságai.⁸³ A szerző kifejti, hogy a rendszerváltás (genszterváltás!) célja kárpótlás, a termelőszövetkezetek *átalakítása*, állami gazdaságok privatizációja, azaz a tulajdonviszonyok radikális megváltoztatása, a magántulajdon előtérbe helyezése volt. Az átalakítást azért emelem ki, mert nem az folyt, hanem rombolás, pusztítás, amint azt korábbi írásaimban kifejtettem, illetve amit maga a szerző is kifejez, amikor leírja, hogy a TSZ-ek felszámolása után a parasztok törpebirtokokon – rossz hatásfokkal – gazdálkodtak. További szempontjait csak felsorolom, kommentár nélkül: az EU-hoz csatlakozást követő 10 év tapasztalata azt mutatta, hogy sokkal inkább az ágazat *importjában* növekszik az Unió jelentősége, semmint az exportjában; a rendszerváltásig a növénytermesztés és az állattenyésztés közötti *egyensúly* jellemezte, amely azóta az *állatállomány nagyarányú csökkenése* következtében felbomlott; az őstermelőkkel végzett felmérésből többnyire az derült ki, hogy többségük nem ért egyet a magyar rendszer működésével, mindinkább elnyomja gazdaságukat az olcsó import áruk sokasága.

Vissza kell ugranom a *kárpótlás* témájára, ami szuper-szélhámoságként működött. A kibocsájtott kárpótlási jegyeket évekig „lebegtették”, nem váltották be, mígnem névértékük töredékére zuhant a piaci értékük. Ekkor strómanokkal felvásároltatták a bennfentesek, majd névértékük kétszeresével beszámították a privatizálók által fizetendő összegbe. Különösebb háborgás nélkül nyelte le a birkanép.

A dolgozat állítja, hogy „...a termőföld piac liberalizációja még 2010-ben is beláthatatlanul távolinak tűnik, s ez minden kétséget kizáróan döntő oka annak, hogy a magyar mezőgazdaság 20 évvel a rendszerváltás után mind abszolút, mind – a versenytársakhoz viszonyítva – relatív értelemben rosszabb állapotban van, mint azt megelőzően.”

Nem is késett sokáig a nagy varázslat, az állami földeket szuper tempóban privatizálták. Két jó forrásra hívom fel a figyelmet. Az Index „Jöhet a nagy földprivatizáció” című cikkében foglalkozik vele.⁸⁴ Ez még csak jelzi a várható – Osztap Bender, a nagy kombinátor stílusához illő (Ilf és Petrov: „Tizenkét szék” és „Aranyborjú”) – manipulációt, de jó térképet mutat be az érintett földterületekről. A Magyaridiplo-ban Ángyán József kiváló szakértő tollából megjelent „Állami földprivatizáció, intézményesített földrablás” című cikk⁸⁵ aztán ízekre szedi az égbekiáltó gazemberséget. Csak két szempontra hívom fel a figyelmet, tessék elolvasni, érdemes. A szerintem kiemelkedően fontos szempontok pedig – azon kívül, hogy a *haveri kapitalizmus* klasszikus példája – a monopolhelyzet biztosítása a be se látható jövőben folyamatosan emelkedő mezőgazdasági terményárakból részesedéshez, és az EU-

agrártámogatás lefölezéséhez, amit akkor is élvez a tulajdonos, ha csak úgy tesz, mintha megmunkálná a földet. Ezt is lenyelte a birkasereg!

Ez a meghatározás is megjelenik a cikkben: „Magyarországon az államhatalom immár 2-3 évtizede **zsákmányszerző érdekcsoportok** fogságában van, azok igényeit igyekszik minden eszközzel kiszolgálni.” (Kiemelés tőlem) Egyelőre elrakom, hasznos lehet az összefoglalóban.

Orbán Viktort gyalázatos, de zseniális tanácsadók veszik körül. Tudják, hogy ha nincs egy országban általános jólét, lelki béke, biztonságérzet, akkor állandó izgalomban kell tartani, aminek legegyszerűbb és leghatékonyabb, az ostoba tömegeket legkönnyebben lekötő, a hatalomhoz láncoló módszer *ellenség kijelölése*, azzal szembeni *gyűlölet izzítása*, akciók kezdeményezése. Minden sötétből induló diktatúra eszközrendszerében vezető szerepet játszott, nálunk most is játszik. Kezdetben az ellenzékre mutogattak százezer ujjal, kikiabálták nem magyarnak, hazaárulónak, korruptnak Most éppen ezt művelik Vona Gáborral, aki a kvótanépszavazással kapcsolatban nem jól húzta nekik a vonót.

Aljasságukra jellemző, hogy gátlástalanul, álnokul, galád, és fondorlatos módon felhasználták az Európát előzőnlő, és rajtuk átvonuló szerencsétlen menekültek áradatát ahhoz, hogy a Parlamentet meg sem kérdezve kerítést építsenek déli határainkon, majd iszlamofób és fajgyűlölő média-hadjáratot indítsanak ellenük. A gyűlöletkeltési, ellenség-arcot kreáló hadjáratuk csúcsán aztán, népszavazást, *kvótanépszavazást* rendeltek el. A gyűlölet-kampányra rábólintott a szolgálta AB és rokon Kúria is! A kétharmadot a Jobbik támogatásával biztosítva a parlamenti jóváhagyást is sikerrel vették. Körmönfont kérdést tettek fel: „*Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?*” Maga a kérdés biztosíthatta volna a győzelmet a Fidesz számára! Lehet erre igent mondani? Igen, olyan gyengén eleresztettek, mint a Fodor Gábor vezette Liberális Párt, azt tette. De óriási volt a tartózkodók tábora. Ez állt rendelkezésre egyetlen józan lehetőségként az ország további meggyalázását ellenzők tábora előtt. Sikerült is győzelmet aratniuk: a „migráncs-népszavazás” megbukott, érvénytelen és eredménytelen lett. Engem mégis határtalanul megdöbbsentett a „nem”-mel, a gyűlölet mellett szavazók tábora: 3 362 224 ember. Jó, ebből mintegy 1,3 millió fő a Fidesz-hívők stabil táborát képezi. De a többi, azaz durván kétmillió ember birka, vagy hatökör, bedőlt a Fidesz örült összegekkel (talán igaz, hogy közel 20 milliárd forinttal!) folytatott demagóg, populista, megrendült hatalmának biztosítását célzó hadjáratnak. Beállt a gyűlölet katonái sorába. Szégyen, az egész világ előtt szégyen!

Az egész történet egyik sarkalatos pontja, hogy a bitang médiahadjárat és maguk a főkolomposok is az EU és Brüsszel ellen harsogták ostoba hazugságaikat. Bár mind kevesebb idő áll rendelkezésemre (Szeretném január 20-án megjelenteti a könyvet, és a terjedelem is túlmege az elképzelésemen, mégis írok pár sort a sötét hazugságokkal lázító „Tudja?” plakátokról. Az első hat plakátról. Dőlt fonttal jelölöm a plakátok kiemeléseit.): 1. „A bevándorlási válság kezdete óta Európában *több mint 300-an haltak meg* terrortámadásban.” A szám légből kapott volt, és többen hálnak meg lakásbalesetben. 2. „Brüsszel *egy városnyi illegális bevándorlót* akar Magyarországra telepíteni.” Szinte minden szava hazugság: kisközségnyi emberről volt szó, és nem illegálisról, és nem Brüsszel (Belgium) akar átadni

ennyi embert, hanem saját közösségünk... (Hányinger!) 3. „A bevándorlási válság kezdete óta ugrásszerűen *emelkedik a nők elleni zaklatások száma* Európában.” Ez egyszerűen nem igaz így, fajgyűlöletet sugároz. 4. „A párizsi merényletet *bevándorlók* követték el.” Ez sem igaz, nem friss bevándorlók, hanem EU-állampolgárok voltak a gyilkosok (444.hu). A többi találgatás, meg kitaláció. 5. „Csak Líbiából közel *egymillió bevándorló* akar Európába jönni.” Líbiát a NATO verte szét, azaz mi is (az USA ezúttal félt vezető szerepet játszani). Hogy is írtam erről az „Az USA ledarálja a világot”-ban?⁹ „Az USA mérlegelés nélkül elkezdte tömni pénzzel, fegyverrel, propagandával az alapvetően szélsőséges csoportokból álló banditákat. A fegyverek használatában háttérben maradt, maga előtt tolta a NATO-t, amely már jóval a harcok vége előtt 20000 Kadhafiek ellen irányuló akcióval büszkélkedett. Később találkoztam hivatalos büszkélkedésnek tekinthető negyvenezres számmal. Hihetetlen a NATO átalakulása védelmi szervezetből a világcsendőrt kontroll nélkül kiszolgáló, barbár akciókkal azt „fedező” agresszív, háborús bűnök sorozatát elkövető formációvá!” A lényeg, hogy mi is részt vettünk annak a Líbiának a tönkretételében, amelyik védőbástyaként feltartóztatta az Afrika belsejéből menekülőket. Akár egymillió, akár végtelen számú menekült érkezik onnan, a mi bűnünk is. 6. „Tavaly *másfél millió illegális bevándorló* érkezett Európába.” Talán ez hazudik legkevesebbet: nem volt másfél, csak millió körül, nem voltak illegálisak. És az USA-NATO-meg a többi szemét gyilkos őrjöngése a sokszorosát is eredményezhette volna. Ennek a hazugság-özönnek a célja az ellenség kijelölése (bevándorlók), és ezzel párhuzamosan az EU (Brüsszel!) ellen évek óta zajló háború folytatása *nemzeti önállóságunk védelme* érdekében. A szajkószerű szóhasználat – *háború* az EU ellen, *háború* a bevándorlók ellen, *háború* a kvóták ellen – abnormális. Az EU-nak rég ki kellett volna tennie a szűrünket. Ilyen a világon nincs: valaki bekönyörgi magát egy szervezet-rendszerbe, aztán non-stop átkozza azt...

Arcátlanságuk határtalanságára jellemző, hogy a szavazókon belül nemmel szavazók 98%-os arányát felhasználva a bukás után is úgy kürtölik itthon is, külföldön is, hogy a nemzet (és nem a nemmel szavazók) 98%-a mondott nemet a (nem létező) kvótára. Mérhetetlen szemétség!

Csak megemlítem, mert nem tartozik szorosan a témánkhoz, hogy novemberben Sri Lankán jártam, és ott is szembeköppött a gonoszság. Ott is vallási- és fajgyűlölet kombinációjának célpontja a muszlim lakosság. Mellékletben^p teszem közzé a téma itthoni megkutatásának az eredményeit.

Akár a vice kategóriájába sorolható témákat sorolok még fel, tömör véleményemmel fűszerezve:

A hatalom visszaszerzését követő pillanatoktól kezdve a közelmúltig papolták, hogy kisebb államot, kormányzatot hoznak létre. Tessék rápillantani az ezzel foglalkozó Facebook bejegyzésre.⁸⁶ A szaporítás nem elég, a Várba is kell költözni, hiszen császároknak, királyoknak ott a helyük. A költség most nem számít. Kis országunk nagy történelme során a II. világháború óta egy diktátornak, Rákosinak ajánlotta szolgálhada a Várba költözést, de drágállotta. Kvóta-foci-kisvasút császárunknak semmi se drága, ami a presztízsét növelheti.

Bizonyára ezért adott újabb 1,3 milliárd forintot a tolvaj Cigány Önkormányzatnak is, kiegyenlítve ezzel a tartozásukat (magyarul a bezsebelt összeget). Lekötelezték a bandát, a cigányság szégyenét.

Hiába mondja császár-jelöltünknek a fél világ, hogy a stadionokra szétszórt pénz gyalázat, és hogy a felcsúti kisvasút az egóján kívül semmivel sem indokolható, nem akarja megérteni. Újabb stadionokra ömleszti a pénzt, a kisvasutat hosszabbítja, kisvasúti kormánybiztost nevez ki. Közröhej lenne, ha nem koldusországban élnénk.

Haladunk, erősödünk, mondják. Betiltják új szélerőművek állítását.⁸⁷ Idiotizmus, senki sem érti. A holland vasút ugyanakkor bejelenti, hogy 2018-ra kizárólag szélenergiával fog működni.⁸⁸

A legfrissebb metró-hír: az új, 4-es vonal építésénél csaltak, az EU vissza fogja követelni a 93 milliárdos támogatását.⁸⁹ A 3-as metró felújítása körül cca. egy évtizede megy a huzavona. Lassan be kell zárni. Két kapcsolódó hír a nagyvilágból! Az egyik a sanghaji metró⁹⁰, amelyik a 2010-es Expo körül átvette a stafétabotot Szöultól, mint a leghosszabb metróval rendelkező várostól, 548 kilométeres hálózattal. A terveik szerint 2020-ig 887 km-re fejlesztik a rendszert, ez max. egy évtizeden belül 339 km építését jelenti. Évi 34 km! Valahol másutt azt olvastam, hogy az Expo odaítélése (2002 vége) és megnyitása (2010 május) között, azaz a kb. hét és fél év alatt 240 km metró épült a városban, ez ugyancsak évi 34 km-t jelent. A másik „fejlődő” (minket réges-rég lelépett) ország, India is bebizonyította, hogy lehet ezt jól is csinálni. 1995-ben alapították a vállalatot, 1998-ban kezdték el az építést, és mára elkészült 213 km vonal, 154 állomással, plusz 6 állomás a reptérre vezető vonalon. Minden szakaszt a tervezett beruházási kereten belül, és jóval határidő előtt készítették el. Gyors tempóban haladnak tovább. Eddig évi 14 km az ütem. A határidők előtti befejezést az amerikai üzleti világ is csodálattal fogadta. Érdekesség, hogy a külföldön gyártott szerelvényeket (vagy azok egy részét) az ukrán An-225 típusú bérelt repülőgépen szállították a gyártóktól Delhiig. (Csupán megjegyzésül szolgál, hogy a Kalkuttában magyar közreműködéssel épült metró nem tekintették folytatható példának a lassú ütem, és az eredeti költségvetést tizenkétszeresen felülmúló bekerülés miatt.)

Végül vessünk egy pillantást a magyar húzóágazatra, az autógyártásra. Elsősorban ez uralja a gazdasági fejlődést. Idén lassult az ágazat tempója, ami azért érdekes elsősorban, mert az európai fejlődéstől függ, alapvetően export-orientált a gyártás, és a fő felvevő piacok a tulajdonos országok, kivéve a Suzukit, amelyik kész autókat gyárt, és visszafelé nem értékesít. Több szempontot kell figyelembe kisélni: a felvevő országok, azon belül a tulajdonos cégek fejlődését, kisebb mértékben a magyar vásárlóerő alakulását. Fontos az is, hogy a gyártást Magyarországra „kiszervezett” cégek – Audi, Opel, Mercedes – miként állja meg a helyét a nemzetközi versenyben. Nyugati szakértők hosszú távon elsősorban a Mercedestől és az Auditól várnak nagyobb növekedést. Ha 5-10 éves távlatokba próbálunk belelátni, gondot okozhat a kínai autógyártás is: több nyugati vezető autógyárral kooperálnak, egyes típusokkal már kielégítik az európai igényeket, olvastam valahol, hogy mindinkább elektromos meghajtásra koncentrálnak, az amerikai TESLA pedig – amelynek a tulajdonosa az űrkutatásban is csodát csodára halmoz – teljesen elektromos modell gyártását kezdi meg Kínában. Már csak idő kérdése, mikor lát neki az ország a piacépítésnek Európában. Bulgáriában már gyártanak autót. a VOLVO-t és a ROVER-t is megvették. Ha Kína megjelenik az autóival Európában, pár év alatt tönkretelheti országunk autóiparát. Külön tanulmányt érdemelne a téma, itt abba hagyom.

Gondolom, a Kolozsvári Szalonna nem fog perbe, hogy hivatkozom a Jegyzékben [91](#)-es sorszám alatt megadott cikkére, amely az ellenzékét értékeli arra utalva, hogy van olyan

közzvéleménykutatás, amely szerint ha most lenne választás, Budapesten győzhetne az MSZP-DK kettős, majd kiváló eszmefuttatását azzal fejezi be, hogy majd egy becsapódó meteorit váltja le a Fideszt 2064-ben. Teljes egyetértéssel köszönök el olvasóimtól az Összefoglalás előtt. Jó egy kis pihenőt tartani előtte.

Kétségtelenül ez a gengszterváltás óta eltelt közel három évtized, azon belül a Fidesz 2010 óta gyakorolt „hadjárata” nemzetünk legnagyobb tragédiája. Nincs tovább, következik a nemzethalál!

Összefoglalás

Van ezen mit összefoglalni? Hiszen kristálytisztá képlet az egész. Mégis, hogy ne érje szó a ház elejét, megteszem.

Amerika

Nehéz jobb összegzést elképzelni az USA Trump trónra lépését követő sorsáról, mint kiemelkedő amerikai gondolkodók összefoglaló véleményének idézését.

Chris Hedges írja róla a Demagogue-in-Chief (Demagógia-vezér) cikkében⁹²:

"Donald Trump számára az elnökség a megalomániája és kielégíthetetlen pénztvágya mutogatására használt hatalmas színpad lesz. Akik kigúnyolják, szembeszállnak vele vagy haragra gerjesztik, meg fogják érezni az állam haragját. Akik nem lesznek szolgálélcúek, félre lesznek söpörve. Energiája legnagyobb részét saját márkája fejlesztésére fogja fordítani. Az önreklámozás az egyetlen igazi tehetség, aminek birtokában van. A politikai rendszerben már elterjedt korrupció teljes értékű kleptokráciává fog felrobbanni. A Fehér Ház füstgépe a Trump bátorságáról, éleselméjűségéről, szexuális vonzerejéről, jóságáról, valamint a miként lesz Amerika "újra nagy" gyártott mesékről fog füstöt pumpálni. Egyre felháborítóbb méltatásokat fog követelni. Trump lesz minden szeretet, odaadás és hűség."

Az igazán neves **Paul Buchheit** a Capitalism kills (A kapitalizmus öl)⁹³ esszéjében így vélekedik:

"A kapitalizmus öl, az egyenlőtlenség öl, a katonaság öl. *A következő négy év a leghalálosabb korszak lehet Amerika és a világ számára.*" (Kiemelés tőlem)

Nadia Prupis a „Let It Be an Arms Race”: Trump Clarifies Tweet on Expanding Nuclear Stockpile („Akkor legyen fegyverkezési verseny”: Trump tisztázza a nukleáris arzenál bővítéséről szóló tweet-jét)⁹⁴ című eszmefuttatásában írja:

„Akkor legyen fegyverkezési verseny!” – így tisztázta a megválasztott elnök, Donald Trump a kedden publikált tweet-jét, amiben kijelentette, hogy az USA-nak „meg kell erősítenie és bővítenie” nukleáris arzenálját, és ami figyelmeztetéseket gerjesztett, és magyarázatokra szólított fel. Erre felhívta az MSNBC „Morning Joe” (Joe reggele) műsorának társ-műsorvezetőjét, Mika Brzezinski-t, aki péntek reggeli műsorában világgá sugározta, hogy a megválasztott elnök azt mondta: „Akkor legyen fegyverkezési verseny. Felül fogjuk múlni őket minden tekintetben.” Társ-műsorvezetője hozzátette: „És túléljük őket.” „És túléljük őket.” – erősítette meg Brzezinski.

Angolul tudóknak ajánlom, hallgassák meg a weblap videóját!

A Common Dreams „Resist” (Állj ellen!)⁹⁵ matricákat ajánl:

"A jövő hónapban, amikor Donald Trump leteszi az esküt, mint az Egyesült Államok elnöke, sötét, új politikai világot fognak szankcionálni. Más lesz, mint bármi, amit valaha láttunk. Példátlan. Elképzelhetetlen. És elfogadhatatlan. Már világos, hogy minden, amit értéknek tartunk, ostrom alatt lesz. Nem fogadjuk el ezt az új valóságot normálisként, mert ez abnormális. A Common Dreams "#NotNormal RESIST matricákat" kezd forgalmazni, mint a tiltakozás kis, de hatékony eszközét. Reméljük, hogy olyan szimbólumot hozunk létre, amely segít elkezdni az ellenállás közösségének építését."

Robert Reich professzor – mint említettem – lefasisztázta. Egy kosárba nehéz belegyűrni mindazt, ami elfogadhatatlan ebben a szörnyben és alakuló rendszerében, és amivel győzni tudott a világ „legdemokratikusabb” államában: rasszizmus, vallási- és idegengyűlölet; etnikai, nemzeti, szexuális orientáció, nemi identitás szerinti gyűlölet! Teljesen elképesztő, hogy a Wikipédia gyűlöletbeszéd kategóriájában előforduló valamennyi bűnt a világgal szembenézve szinte dühödten gyakorolja! Nem láttam, nem hallottam még ilyen emberről, aki mindezt egy személyben hordozza! Vallásgyűlölete az iszlamofóbiában csúcsosodik ki. A Sri Lankáról szóló **F** mellékletben megtekinthető, hány iszlám-hívőre támad ez a gazember. *Bartus* sorol és ítélkezik: antiszemitizmus, homofóbia, vallásos fanatizmus, butaság, uszítás, gyűlölet: ezek *fasiszta és náci* ideológiák, alkotmányellenes és alkotmány sértő megnyilvánulások. Valószínűleg pszihopata is, idegengyűlölete primitív falépítővé, kitelepítővé teszi, a fehér felsőbbrendűség harcosa, az erőszakos megoldások abszolút híve, keresztény fundamentalista, adószélhámos! Nem is folytatom: életveszélyes címeres gazember! És a gárda, amelyikkel körülveszi magát: a világ leggazdagabb és legaljasabb elitokráciája!

Miért félek, hogy 2018 a halálunk éve lesz? Ennek az embernek – aki már trónralépése előtt dezorientációkba keveredett – maximum egy-másfél évre van szüksége, hogy annyira megmelegedjék a trón a hátsója és a karszék a bandája feneke alatt, hogy megvalósítsa terveit gyűlöletből fakadó lépéseit: több fegyvert (atom-tengeralattjárót, hajót, repülőgépet), a nukleáris eszközök fejlesztését, az Iránnal kötött megállapodás felmondását, hengerlést a Közel-Keleten. Ha Obamáéktól átvetetik vele a héják az Oroszország gyűlöletét, a hurok szorítását. Kína megfegyvelmezését. És mindehhez az ő ujjja lesz a nukleáris háború gombján. És mindehhez Kennedy óta félnék az elnökök a tábornokaiktól. És a már fegyverzetben álló atom-tengeralattjárók cca. 4000 nukleáris robbanófejet hordoznak szerte a világban. Pillanatok alatt elpusztíthatják az egész világot. És egyetlen gombot kell csak megnyomni. Nincs szükség világháborúra, elég egyetlen fenevad... Megszületett.

És a világ 1x1-eken alapszik. Az egyik alaptörvénye, hogy a fegyverek – ha már előállították őket – elsülnek. Valahol, valamikor. Nem lehet a birka adózó népet azzal etetni, hogy sivatagi raktárakra gyártják őket. Meg kell születniük a nem szolga diktátoroknak, meg demokratikusan (ha van) megválasztott elnököknek, meg tiszta forradalommal hatalomra kerülőknek, akik ellen be lehet vetni a teljes gyilkoló gépezetet, a tönkretett országok ellenállóit ki lehet nevezni terroristának, a menekülőket pedig gyűlölettel körül lehet venni, végül ki lehet találni a végtelenített terrorháborút, és ki lehet terjeszteni a világcsendőr elnök jogkörét, hogy bárhol a világon lecsaphasson Amerika ellenségeire. Egyszerűbb, mint palacsintát sütni.

És mindez a modern, szélsőségekbe torzult, gúnynevekkel vitézlő kapitalizmus csődjét jelenti: *crony capitalism* (csókos kapitalizmus), *disaster capitalism* (katasztrófakapitalizmus) *plutocracy*, *kleptocracy*, *elitocracy*...

Léteznek is Amerikában kapitalizmust felváltó rendszerről álmodók is. A *The Next System Project* a XXI. század szocialista gazdaságáról ír: „Szocialista gazdaságot a XXI. században.” A Jegyzetek ajánlott források rovatába tettem. Mert már késő! Minden késő! Elkésett a világ!

Hazánk (van még, akinek az, a keveseknek)

Miért 2018 lesz a halálunk éve?

Mert ha megúsznánk Trump gombnyomását, akkor újra trónra kerül nálunk az előtte hasra vágódott, dicsőségében fürdeni vágyó, azonos gyűlölettel teli követője, császár-önjelöltünk, Orbán Viktor. Nincs olyan erő – sajnos – amelyik meg tudná állítani. Toporzékolnak, egymásra ugatnak, egy párton belül is hétfelé szaladnak azok, akikben még néha egyesek reménykednek. Megjelennek Hillerek, akik nem hisznek a szövetkezésben, megjelennek – a fene tudja honnan – Medgyessyk, akik a Jobbikkal is egy követ fűjnének. Idiotizmus szinte minden, amit a baloldalnak nevezett formációk művelnek. Tragédia, a nemzethalál előszele.

Nincs más esélyes, csak a Fidesz, akármelyik csatlósával. Ha nem gyűlne össze a kétharmad, létrejön a régóta érlelődő koalíció a Jobbikkal!

És akkor hamar bekövetkezik a nemzethalál, nem lehet végtelenségig nyomorban tartani milliárdokat, éh- és fagyhalállal gyilkolni ezeket, saját otthonukban is, letarolni a fedelet devizadisznóságokkal százezrek feje fölül, kilakoltatni a nihilbe nagycsaládokat (a D mellékletben idézek egy leírást), nem lehet stadionokat, meg kisvasutakat építeni minden rablóvezér házához, nem lehet 10- meg 20%-ozni, nem lehet offshore paradicsomba talicskázni milliárd pénzt, gyűlöletet trombitálni, zengeni minden fórumon muszlimok, arabok, egyéb üldözött népek, zsidók, cigányok ellen, nem lehet királyok-császárok, meg Rákosi helyét elfoglalni a Várban, nem lehet államosítani vagy egyházak kezére adni minden iskolát, egyenruhába öltöztetni a tankönyveket, nem lehet végleg tönkretenni az egészségügyet, reménytelen helyzetbe taszítani az öregeket. Pedig ezt fogják művelni, amíg rájuk nem szakad az ég! A politikát le lehetett betonozni, a gazdaságot nem lehet. Az kiszolgálja azokat, akik privatizálás címszó alatt letarolták az országot. Mint *Róna Péter*, neves közgazdászunk mondta az ATV-ben: az ország helyzetére jellemző, hogy a magyar (magyar tulajdonban lévő) gazdaságban nincs alkotókészség, akikben volt, azok már elhagyták az országot. Statisztikai adatok szerint ez a szektor az elmúlt években mindössze 1,6% hozzáadott értéket termelt, szemben a környező országok tízen-százalékaival. Döglődik rendesen!

Amint a tárgyalásban szerepelt: „Magyarországon az államhatalom immár 2-3 évtizede **zsákmányszerző érdekcsoportok** fogságában van, azok igényeit igyekszik minden eszközzel kiszolgálni.”

Ha valami csoda folytán mégis megbuknának, a helyükre lépők iszonyatos helyzetbe kerülnének. Mint fentebb soroltam, nem lehet visszafordítani szinte semmit az Orbán-banditák által tett politikai-gazdasági hatalomépítő lépésekből. *Kornai János* megmondta: *irreverzibilisek* a Fidesz kreációi. Akkor káosz, vagdalkozás, reménytelen erőlködés következne, ami ugyanahhoz a nemzethalálhoz vezetne.

A kiegyenesített kasza se segítene már, végleges a tragédia, amibe hamarosan belefulladunk.

Ismét Vörösmarty Szózata jut az eszembe:

*Az nem lehet, hogy ész, erő
És oly szent akarat
Hiába sorvadozzanak
Egy átoksúly alatt.*

*Még jőni kell, még jőni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százerek ajakán.*

Tévedni tetszett, Nagy Költőnk! Ez az ország 2018-ban megdöglik. Nincs tovább, nem lehet tovább süllyedni. Ámen!

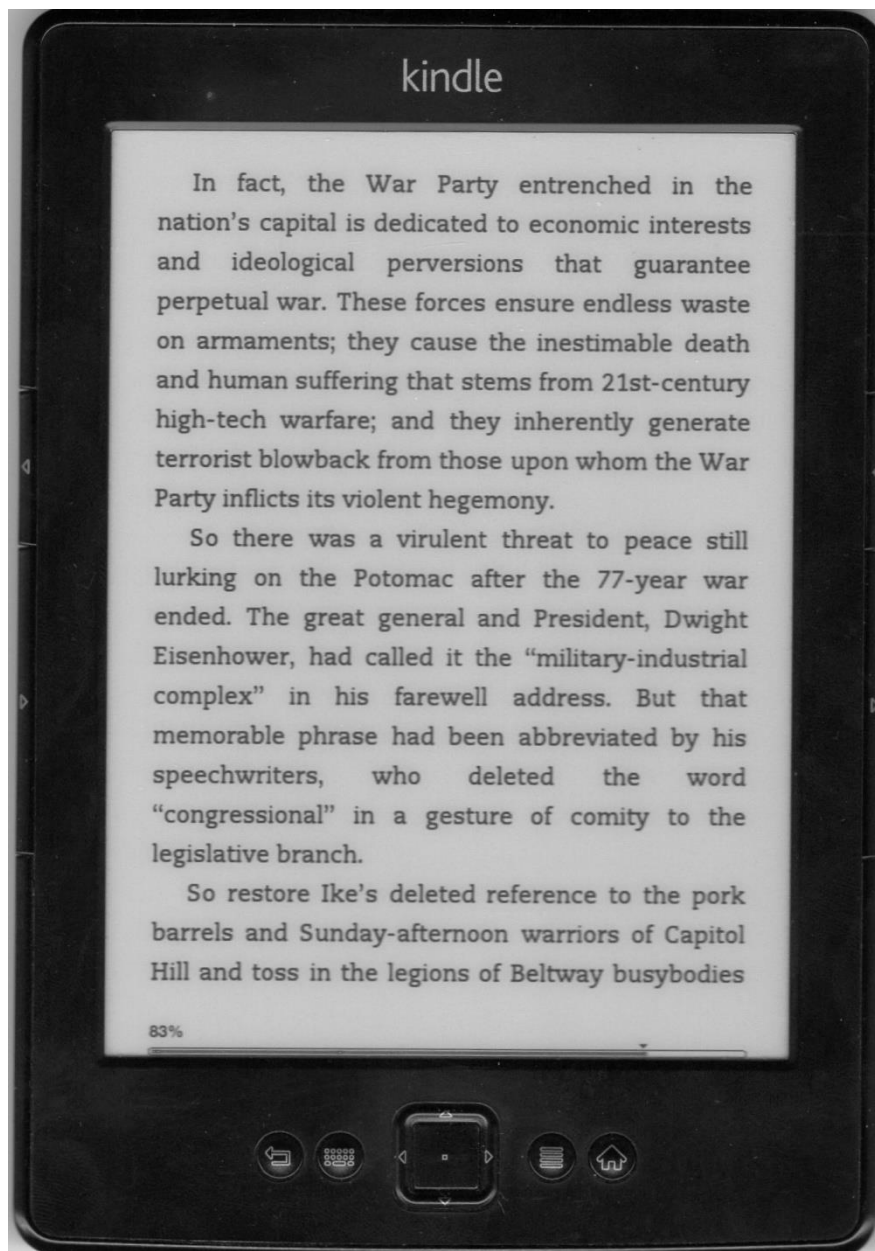
Lezárva: 2016 december 31

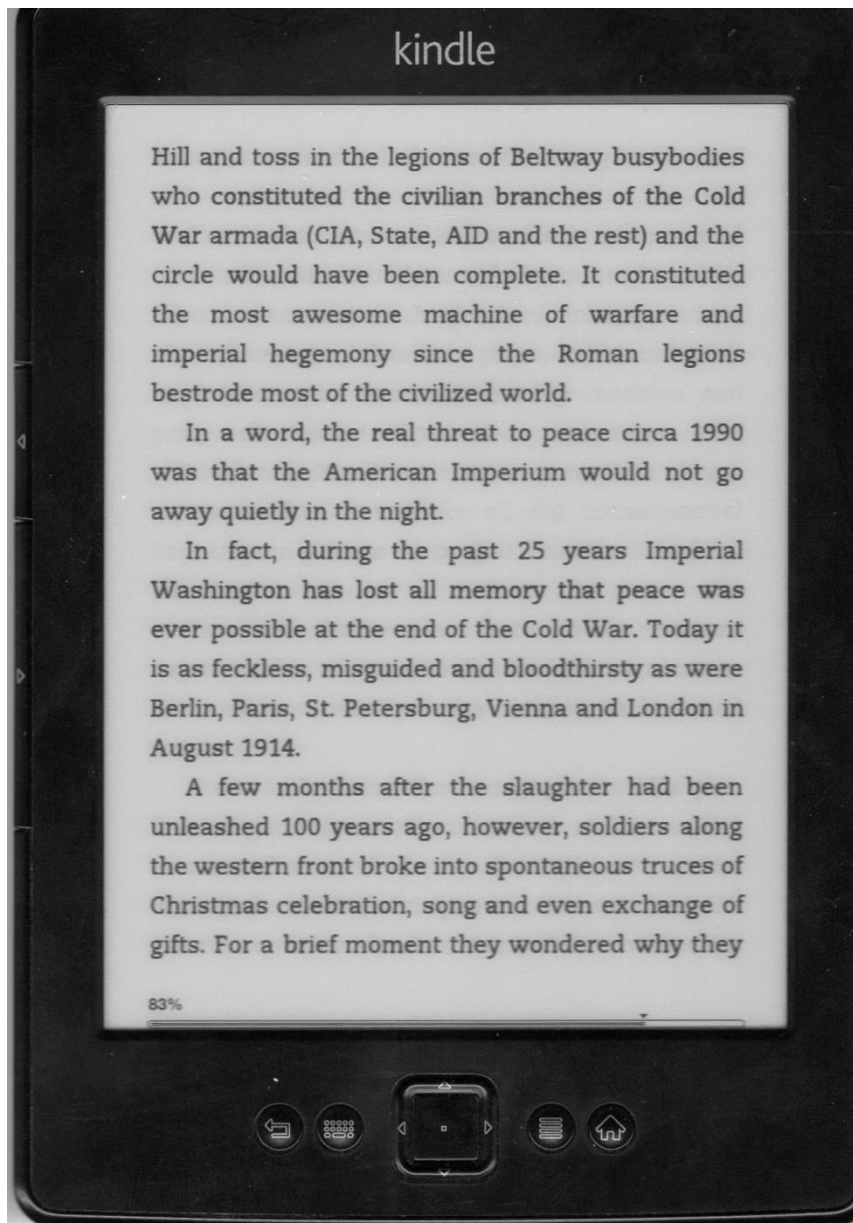
Sokan tudják, mit írok. Kérdezik, komolyan gondolom-e a halált, vagy mondják, hogy élni akarnak még. Természetesen minden, amit jóslok 2018-ra, eltolódhat egy-két évet. És nem teljes emberirtásról van szó (hacsak nem következik be nukleáris katasztrófa, amitől komolyan félek), minket érintve nemzethalálról szólok, abszolút elszegényesedésről, a nemzetek sorának legvégére zuhanásról, reménytelenségről, az Amerikától várható tömeggyilkos lépésekből pedig világszerencsétlenség következhet.

Remélem, kivételesen nagyon tévedek!

Utószó

Ritkán folytatok lezárt írást. Most mégis megteszem, szinte remegő kézzel, annyira kemény mondatokra találtam a már elolvasottként az „angol könyveim” könyvtárba tett „Trumped! A Nation on the Brink of Ruin...And How to Bring it Back” könyv utolsó részében. A zseniális szerző, David A. Stockman, aki az amerikai politikai és gazdasági életben egyaránt magas szinten mozgott, szinte durva kifejezésekkel kel ki az „amerikai imperializmus” ellen. Aki elolvassa a könyvet, megállapíthatja, hogy gazdasági elveiben jobboldali valakiről van szó, ezért különösen fontosak ezek a megnyilvánulásai. A könyv két Kindle-olvasó oldalát illeszttem be alább, és magyarul is elmondom a kifakadása lényegét.

A lényeg:

„Tény, hogy az ország fővárosába beépült Háború Párt a folyamatos háborút garantáló gazdasági érdekek és ideológiai perverziók elkötelezettje. Ezek az erők biztosítják a fegyverzet végtelen pusztulását; a 21. századi high-tech hadviselésből fakadó felmérhetetlen halált és emberi szenvedést okoznak; és ezzel eleve terror-válaszcsepásokat generálnak azoktól, akikre a Háború Párt ráerőlteti a hegemoniáját.

Tehát a 77-éves háború befejezése után még virulens fenyegetés leselkedett a békére Potomac-on. Dwight Eisenhower, a nagy tábornok és elnök 'katonai-ipari komplexum'-nak nevezte búcsúbeszédében.”

A beszédírói törölték a beszédéből a 'congressional' (kongresszusi) szót, ami utalt volna a hidegháború hadseregének 'polgári' csapataira, a CIA-re, kormányzatra, AID-re és a többire.

„Ez képezte a legfélelmetesebb hadi gépezetet és birodalmi hegemóniát, mióta a római légiók meglovagolták a civilizált világ nagy részét.

Egyszóval, az igazi veszélyt a békére 1990 körül az jelentette, hogy az amerikai birodalom nem volt hajlandó csendben elmenni az éjszakába.

Tény, hogy az elmúlt 25 évben a birodalmi Washington elvesztette minden emlékezetét, hogy a béke valaha is lehetséges lett volna a hidegháború végén. Ma ez ugyanolyan bűnre hajló, megfontolatlan és vérszomjas, mint Berlin, Párizs Szentpétervár, Bécs és London voltak 1914 augusztusában.”

Ennyi a pótlólagos mondanivalóm! Illetve nem én mondom! Félelmetes, hogy Eisenhower, a győztes tábornok és nyolc évig az USA elnöke mondja ki, hogy katonai-hadiipari komplexum vette át a hatalmat az országban, és hogy a birodalom politikai és gazdasági életében egyaránt jártas tudós közgazdász ma ilyen határozottan jelenti ki, hogy a békét a ma világszendőr USA fenyegeti.

Végleg lezárva: 2017 január 5-én.

Jegyzetek

1. István király Intelmei: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Intelmek>
2. Mesék és mondák Mátyás királyról, Magyar Elektronikus Könyvtár: <http://mek.oszk.hu/06500/06599/06599.htm>
3. Halmos Antal: Világok, népek, emberek, Magyar Elektronikus Könyvtár: www.mek.oszk.hu
4. Báthory István: [https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1thory_Istv%C3%A1n_\(erd%C3%A9lyi_fejedelem\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1thory_Istv%C3%A1n_(erd%C3%A9lyi_fejedelem))
5. Deák Ferenc: [https://hu.wikipedia.org/wiki/De%C3%A1k_Ferenc_\(igazs%C3%A1g%C3%BCgy-miniszter\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/De%C3%A1k_Ferenc_(igazs%C3%A1g%C3%BCgy-miniszter))
6. Trump 100 napos programja: https://assets.donaldjtrump.com/_landings/contract/O-TRU-102316-Contractv02.pdf (Meglepő módon itt nem nyílik meg. Tessék keresőbe bemásolni, ott meg kell nyílnia, és az alsó négyzetre kattintva kell folytatni.)
7. Bartus László: Szélsőségek kezében a világ: <https://nepszava.us/blogs/news/bartus-laszlo-szelsosegesek-kezeben-a-vilag>
8. Bartus László: Máris polgárháború fenyeget: <https://nepszava.us/blogs/news/bartus-laszlo-maris-polgarhaboru-fenyeget>
9. Halmos Antal: Az USA ledarálja a világot, 2016, Magyar Elektronikus Könyvtár és Book and Walk Kft.
10. Greer, John Michael: Dark Age America, Climate Change, Cultural Collapse and the Hard Future Ahead, Kindle Edition, 2016
11. Angol (főként Amazon, politika-gazdaság) könyveim:

Brown, Dee: Bury my Heart at Wounded Knee: An Indian History of the American West, Kindle Edition, 2012

Buchheit, Paul: American Wars: Illusions and Realities, Clarity Press, Inc., 2008, ISBN 0-932863-56-6 978-0-9322863-56-0

Chomsky, Noam: How the World Works (Real Story, (Soft Skull Press)), 2011

Chomsky, Noam: Profit Over People: Neoliberalism and Global Order, Kindle Edition, 2011

Chomsky, Noam: „Who Rules the World”, Kindle Edition, 2016

Cuadros, Alex: Brasillionaires, Wealth, Power, Decadence and More in an American Country, Kindle Edition, 2016

Diamond, Jared: Collapse – How Societies Choose to Fail or Survive, Penguin Books, 2006, ISBN 13 978-0-140-27951-1

Engelhardt, Tom: Shadow Government – Surveillance, Secret Wars and a Global Security State in a Single-Superpower World, Kindle Edition, 2016

Escobar, Pepe: Empire of Chaos: The Roving Eye Collection, Kindle Edition, 2014

Frankopan, Peter : „The Silk Roads, A New History of the World”, Bloomsbury, Kindle Edition, 2015

Giroux, Henry A.: America at War with Itself, Kindle Edition, 2016

Gopal, Anand: No Good Men Among the Living, Kindle Edition, 2015

Gordon, Rebecca: American Nuremberg: The U.S. Officials Who Should Stand Trial for Post-9/11 War Crimes, Kindle Edition, 2016

Greer, John Michael: Dark Age America, Climate Change, Cultural Collapse and the Hard Future Ahead, Kindle Edition, 2016

Harvey, David: A Brief History of Neoliberalism, Kindle Edition, 2007

Harvey, David: Seventeen Contradictions and the End of Capitalism, Kindle Edition, 2015

Harvey, David: The Enigma of Capital: And the Crises of Capitalism, Kindle Edition, 2011

Jones, Ann: „They were soldiers”, Haymarket Books, 2013, Chicago, ISBN 78-1- 60846-371-8

Klare, Michael: The Race for What’s Left: The Global Scramble for the World’s Last Resources, Kindle Edition, 2012

Klein, Naomi: This Changes Everything: Capitalism vs The Climate, Kindle Edition, 2015

Kroeber, Arthur R.: China’s Economy: What Everyone Needs To Know, Kindle Edition, 2016

Mason, Paul: „Postcapitalism: A Guide to Our Future”, Kindle Edition, 2015

Mason, Paul and Varoufakis, Yanis: „The Global Minotaur”, Zed Books, London, Kindle Edition, 2015

Mauldin, John és Wray, Worth: A Great Leap Forward? Making Sense of China’s Cooling Credit Boom, Technological Transformation, High Stakes Rebalancing, Geopolitical Rise & Reserve Currency Dream, Kindle Edition, 2015

Obermayer, Bastian és Obermaier, Frederik: The Panama Papers: Breaking the Story of How the Rich and Powerful Hide Their Money, Kindle Edition, 2016

Perkins, John: The New Confessions of an Economic Hit Man, Kindle Edition, 2016

Piketty, Thomas: Capital in the Twenty-First Century, Kindle Edition, 2014

Polanyi, Karl: The Great Transformation: The Political and Economic Origins of Our Time, Kindle Edition, 2015

Prashad, Vijay: The Darker Nations: A People’s History of the Third World (New Press People’s History), Kindle Edition, 2008

Seculow, Jay: Rise of ISIS: A Threat We Can't Ignore, Amazon, 2014

Srnicek, Nick and Williams, Alex: Inventing the Future: Postcapitalism and a World Without Work, Verso, 2015, Kindle Edition

Stern, Andy: Raising the Floor, How a Universal Basic Income Can Renew our Economy and Rebuild the American Dream

Stiglitz, Joseph E.: „Globalization and Its Discontents”. Penguin Books, 2002

Stiglitz, Joseph E.: „Creating a Learning Society”, Kindle Edition, 2015

Stockman, David A.: Trumped! A Nation on the Brink of Ruin...And How to Bring it Back, Kindle Edition, 2016

Sultan, Cathy: Israeli and Palestinian Voice: A Dialogue with Both Sides, Kindle Edition, 2015

Susskind, Richard and Susskind, Daniel: The Future of the Professions, Kindle Edition, 2016

Towson, Jeffrey: The One Hour China Book: Two Peking University Professors Explain All of China Business in Six Short Stories, Kindle Edition, 2014

Turse, Nick: Kill Anything That Moves: The Real American War in Vietnam (American Empire Project), Kindle Edition, 2013

Turse, Nick: Next Time They'll Come to Count the Dead: War and Survival in South Sudan, Kindle Edition, 2016

Van Buren, Peter: We Meant Well: How I Helped Lose the Battle for the Hearts and Minds of the Iraqi People (American Empire Project)

Varoufakis, Yanis; Phillips, Leigh; Coburn, Elaine and more: State of Power 2016: Democracy, Sovereignty and Resistance, Amazon Kindle Edition, 2016

Yunus, Muhammad: Creating a World Without Poverty: Social Business and the Future of Capitalism, Kindle Edition, 2007

Zinn, Howard: „On Race”, Kindle Edition, 2011

Zinn, Howard: „A People's History of the United States”, Harper Perennial Modern Classics, 2005

Zinn, Howard: „The Price of Inequality: How Today's Divided Society Endangers Our Future”, Kindle Edition, 2013

12. Gyűlölet-bűncselekmény:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Gy%C5%B1%C3%B6let-b%C5%B1ncselekm%C3%A9ny>

13. Szentély városok: https://en.wikipedia.org/wiki/Sanctuary_city

14. Trump megválasztása bizonytalanságban és rettegésben hagyja az amerikai muszlimokat: <http://abcnews.go.com/US/wireStory/trumps-election-leaves-american-muslims-reeling-scared-43505899>

15. Az amerikai muzulmánoknak: sokk, félelem és eltökéltség:
<http://edition.cnn.com/2016/11/09/politics/muslims-trump-reaction/index.html>
16. Day 1 In Trump's America: <https://twitter.com/i/moments/796417517157830656>
17. CommonDreams: Amint Trump a hatalomátvétel felé halad, „horror-kabinet” képe rajzolódik ki: <http://www.commondreams.org/news/2016/11/10/trump-transitions-power-cabinet-horrors-takes-shape>
18. Tartós lesz-e a választások utáni tőzsde-boom? -
https://www.linkedin.com/pulse/post-election-stock-rally-last-jill-schlesinger?trk=eml-b2_content_ecosystem_digest-network_publishes-139-null&midToken=AQFIVXcKztl8zg&fromEmail=fromEmail&ut=1cjYMTxa9Lbnw1
19. New System Project Trumpról:
<https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/158547718bcc089b>
20. Trump tovább akarja manipulálni a gazdaságot:
<http://www.commondreams.org/news/2016/11/16/after-railing-against-rigged-economy-trump-readies-rig-it-even-more>
21. Mark Pence lesz a keresztény felsőbbrendűség leghatalmasabb képviselője az USA történelmében: <http://www.commondreams.org/views/2016/11/16/mike-pence-will-be-most-powerful-christian-supremacist-us-history>
22. Trump feje tetejére állíthatja a külpolitikát és a katonai tervezést:
https://www.publicintegrity.org/2016/11/10/20463/trump-may-turn-us-foreign-policy-and-military-planning-upside-down?utm_source=email&utm_campaign=watchdog&utm_medium=public-email&goal=0_ffd1d0160d-5bdb4049fe-100329969&mc_cid=5bdb4049fe&mc_eid=b117207ff9
23. Institute for Policy Studies - Inequality.com: <http://www.ips-dc.org/%EF%BB%BF-inequality-gave-rise-donald-trumps-presidency/>
24. Tom Engelhardt összegzése:
http://www.tomdispatch.com/post/176210/tomgram%3A_engelhardt%2C_through_the_gates_of_hell/#more
25. Az átadás-átvétel folyamatáról:
<http://www.commondreams.org/news/2016/11/15/ugly-and-unprepared-knife-fight-breaks-out-trump-transition>
26. Népszava: hírhedt antiszemita fogja betölteni a stratégiai főtanácsadó posztot -
<https://nepszava.us/.../egy-antiszemita-lesz-trump-strategiai...>
27. A kezdetekről: <http://www.commondreams.org/views/2016/11/15/no-everything-not-going-be-alright>
28. Az Electoral College még választhatja Hillary-t:
<https://www.change.org/p/electoral-college-electors-electoral-college-make-hillary-clinton-president-on-december-19>
29. Trump a rombolás és változás jelöltje: <http://www.ips-dc.org/two-sides-populism/>
30. David A. Stockman: Trumped! A Nation on the Brink of Ruin...and How to Bring it Back, Kindle Edition, 2016
31. Ebből semmi se normális, mindez nem amerikai:
<http://www.commondreams.org/views/2016/11/18/none-normal-all-it-un-american>
32. Trump a "Gyilkosságok mesterét", a 'jobboldali dilist" választja nemzetbiztonsági tanácsadójául:
<http://www.commondreams.org/news/2016/11/18/trump-taps-master-assassin-right-wing-nutty-national-security-advisor>
33. Video, náci üdvözlés: <https://www.youtube.com/watch?v=1o6-bi3jlxk>

34. Bernie Sanders:
http://csibakatalin.blog.hu/2015/07/26/de_ki_ez_a_bernie_sanders
35. A Ku-Klux-Klan: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Ku-Klux-Klan>
36. Kiszorul a fehér lakosság
Amerikából?:http://kitekinto.hu/amerika/2008/08/15/kiszorul_a_feher_lakossag_a_merikabol
37. Az Amerikai Egyesült Államok:
https://hu.wikipedia.org/wiki/Amerikai_Egyes%C3%BClt_%C3%81llamok#Etnikai.2C_nyelvi.2C_vall.C3.A1si_megoszl.C3.A1s
38. Tóth Zoltán: Divernyák választási törvények:
http://tothzoltan.blog.hu/2016/12/04/divernyak_valasztasi_torvenyek
39. Elértünk az emberiség történetének legveszélyesebb pillanatához:
<http://www.unikornis.hu/vilag/20161202-stephen-hawking-emberiseg-kihalasa-brexit-donald-trump-globalizacio.html>
40. Érettségi előkészítő, a XX. századi magyar politikusok portréi:
<http://eretsegizz.com/tortenelem/a-xx-szazadi-magyar-politikusok-portrei/>
41. Tisza István: https://hu.wikipedia.org/wiki/Tisza_Istv%C3%A1n
42. A Magyar Királyság az I. világháborúban:
https://hu.wikipedia.org/wiki/A_Magyar_Kir%C3%A1lys%C3%A1g_az_els%C5%91_vil%C3%A1gh%C3%A1bor%C3%BAban#A_h.C3.A1bor.C3.BA_kirobban.C3.A1sa
43. Magyarország az első világháború után:
<http://tetelek.dandre.hu/tetelek/tortenelem/16-tetel-magyarorszag-az-első-vilaghaboru-utan/>
44. Halmos Antal: Kolja, a nép ellenségének fia, Magyar Elektronikus Könyvtár,
www.mek.oszk.hu
45. Hadat üzenünk Amerikának: http://www.viccesviccek.hu/Okos_haduzenet
46. Ungváry Krisztián: A magyar honvédség a II. világháborúban, Osiris Kiadó, 2004, ISBN: 963-389-685-1
47. Misi bácsi e-oldal, Magyarország veszteségei az I. és II. világháborúban:
www.misibacsi.eoldal.hu/cikkek/magyarorszag-vesztesege-az-első-es-a-második-vilaghaboru-ban/magyarorszag-vesztesege-az-első-es-a-második-vilaghaboru-ban.html
48. Konfliktuskutató, Antiszemita atrocitások, gyilkosságok, pogromok a fehérterror időszakában:http://konfliktuskutato.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=138:antiszemita-atrocitasok-gyilkosságok-pogromok-a-feherterror-idszakaban-&catid=16:esetek
49. A kassai bombázás:
https://hu.wikipedia.org/wiki/Kassa_bomb%C3%A1z%C3%A1sa#Lehets.C3.A9ges_magyar.C3.A1zatok
50. Népegypusztulás a török uralom alatt:
https://hu.wikipedia.org/wiki/T%C3%B6r%C3%B6k_h%C3%B3dols%C3%A1g#N.C3.A9pess.C3.A9gpusztul.C3.A1s
51. Sulinet - Magyarország újratelepítése a török kiűzése után. A „harmadik honalapítás”, 1686-1800:
http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/nemetek/kecsked_telepules_tortenete/pages/007_magyarorszag_ujratelepitese.htm
52. Földreformok Magyarországon:
https://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%B6ldreformok_Magyarorsz%C3%A1gon

53. A délvidéki vérengzés:
[https://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%9Aavid%C3%A9ki_v%C3%A9rengz%C3%A9s_\(1942\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%9Aavid%C3%A9ki_v%C3%A9rengz%C3%A9s_(1942))
54. Nagy Károly: Szovjetösztöndíjasok voltunk 1956-ban, Press Publica Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011
55. 1957 május 1.: <http://www.origo.hu/tudomany/tortenelem/20131202-cukor-es-korbacs-a-kadar-rendszer-szuletese.html>
56. Mikroelektronikai Vállalat (MEV):
http://lazarbibi.blog.hu/2015/08/27/mikroelektronikai_vallalat
57. A Kiskörei Vízerőmű: <http://www.villanyszaklap.hu/lapszamok/2009/januar-februar/1006-a-kiskorei-vizeromu>
58. Pázmány Péter Tudományegyetem, Schlett András: Innováció a szocializmusban. A Bábolnai Állami Gazdaság története 1961 és 1991 között. PhD értekezés:
<http://mek.oszk.hu/08400/08478/08478.pdf>
59. Sztahanovista mozgalom: https://hu.wikipedia.org/wiki/Sztahanovista_mozgalom
60. Híradástechnika Szövetkezet:
http://lazarbibi.blog.hu/2015/08/02/hiradastechnika_szovetkezet
61. A Beloiannis gyár, BHG:
http://24.hu/fn/gazdasag/1999/04/28/bhg_h_rad_stechnikai_rt/
62. Gamma:
<http://www.gammatech.hu/index.php?module=showpage&lang=hun&site=history/afterworldwar>
63. A Növényolajipari Vállalt (rövid története):
http://bpxv.blog.hu/2012/09/26/a_rakospalotai_novenyolajgyar_tortenete
64. Unilever gyárbezárás: <http://www.origo.hu/itthon/20060123azunilever.html>
65. Bunge Magyarország: <http://bunge.hu/hu/bemutatkozas/bunge-magyarorszagon>
66. Unilever gyárak ma Magyarországon: <https://www.unilever.hu/about/who-we-are/gyaraink/>
67. Magyarország vegyipara: hippo.uw.hu/10_foci/Magyarország_vegyipara.doc
68. Halmos Antal: Európa 22-es csapdában, Magyar elektronikus Könyvtár, 2016, www.mek.oszk.hu
69. Marshall-terv: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Marshall-terv>
70. Halmos Antal: Mitől döglük meg ez az ország? Magyar Elektronikus Könyvtár, 2012, www.mek.oszk.hu
71. A cukorgyárak veszte:
http://www.mfor.hu/cikkek/vallalatok/Az_unios_penzek_oko_zhattak_a_magyar_cukorgyarak_vesztet.html
72. Az USA új nacionalizmusa: <http://www.economist.com/news/leaders/21710249-his-call-put-america-first-donald-trump-latest-recruit-dangerous?cid=cust/ednew/n/bl/n/20161117n/owned/n/n/nwl/n/n/E/8146166/n>
73. Joseph Stiglitz: https://www.publicintegrity.org/2016/11/15/20468/experts-who-quit-panamas-transparency-commission-produce-their-own-report?utm_source=email&utm_campaign=watchdog&utm_medium=publici-email&goal=0_ffd1d0160d-5bdb4049fe-100329969&mc_cid=5bdb4049fe&mc_eid=b117207ff9
74. Sándor „Papa” István vallomása:
http://vastagbor.blog.hu/2011/02/04/sandor_papa
75. Vizoviczki László: <http://tldr.444.hu/2016/06/02/napnyugtatol-napkelteig-o-uralta-ezt-a-varost#>

76. A Gripen (Grippen) ügy: http://www.amrita-it.com/gloss0_h.htm
77. Atlátszó.hu: Így költöttük az Unió pénzét 2016-ban:
<https://atlatszo.hu/2016/12/21/fantomkalandpalyak-begerjedt-palyazatirok-csaladi-projektek-igy-koltottuk-az-unios-penzet-2016-ban/>
78. Ide szokták elrejtetni a vagyonukat: <http://24per7.info/ide-szoktak-elrejtenu-vagyonukat-a-korrupciopolitikusok-adoelkerulo-multik-es/>, ha nem nyílna meg, talán itt működik:
<https://www.facebook.com/drmolnarcsaba/videos/vb.306318386058001/1233626529993844/?type=2&theater>
79. Kivándorlók:
<http://demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografiaiportre/article/view/2474/2481>
80. Portfólió – Kivándorló országgá válik Magyarország:
http://www.portfolio.hu/gazdasag/kivandorlo_orszagga_valik_magyarország.217534.html
81. Bemutatjuk a magyar nyomort:
http://alfahir.hu/hiaba_tagad_a_luxuskormany_bemutatjuk_a_magyar_nyomort
82. PISA-sokk: http://index.hu/tudomany/2013/12/07/johetne_mar_egy_jo_kis_pisa-sokk/
83. Tanulmány a mezőgazdaságról: midra.uni-miskolc.hu/JaDoX_Portlets/displayContent?docId=18769&secId...
84. Index - Jöhet a nagy földprivatizáció:
http://index.hu/gazdasag/2015/08/19/johet_a_nagy_foldprivatizacio/
85. Magyardiplo – Ángyán József: Állami földprivatizáció, intézményesített földrablás: <http://www.magyardiplo.hu/index.php/2067-allami-foldprivatizacio-intezmenyesített-foldrablas-i-resz>
86. A kormányzat szaporodik:
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1191252347628827&id=100002322189381
87. Szélerőmű tilalom: <http://nol.hu/gazdasag/szeleromu-tilalom-megujulo-energia-orban-kormany-1630463>
88. A holland vasút széleenergiával fog működni:
<http://www.alternativenergia.hu/hollandia-vasuthalozata-2018-ra-100-szazalekban-szeleenergiaval-mukodik-majd/73007>
89. A 4-es metrónál csaltak: <http://24.hu/szorakozas/2016/12/22/93-milliard-forintot-fizethetunk-vissza-brusszelnek-a-4-es-metro-miatt/>
90. A sanghaji metró: https://hu.wikipedia.org/wiki/Sanghaji_metr%C3%B3
91. Kolozsvári szalonna – És majd...: <https://kolozsvaros.com/2016/12/04/es-majd-egy-bechapodo-meteorit-valtja-le-a-fideszt/>
92. Chris Hedges Trumpról:
<http://www.commondreams.org/views/2016/12/12/demagogue-chief>
93. Paul Buccheit: Capitalism kills:
<http://www.commondreams.org/views/2016/12/12/how-capitalism-kills-and-may-be-getting-deadlier>
94. Akkor legyen fegyverkezési verseny (Nadia Prupis):
<http://www.commondreams.org/news/2016/12/23/let-it-be-arms-race-trump-clarifies-tweet-expanding-nuclear-stockpile>
95. CommonDreams, Resist stickers:
<https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/158f9cc0e2d545b0>

Fel nem használt, de ajánlott források

Egyesült Államok

TomDispatch: <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/158fd950fe8222b0> v.
[file:///C:/Users/halmosantal/Pictures/Tomgram_%20Engelhardt,%20Holiday%20Letter.html?
view=nocookies](file:///C:/Users/halmosantal/Pictures/Tomgram_%20Engelhardt,%20Holiday%20Letter.html?view=nocookies)

A pénzelő gépezet - USA – *A 10 árnyékban működő pénzelő gépezet:*

https://www.publicintegrity.org/2016/12/08/20511/meet-10-shadowy-groups-snuck-your-state-races?utm_source=email&utm_campaign=watchdog&utm_medium=publici-email&goal=0_ffd1d0160d-dfaf09a321-100329969&mc_cid=dfaf09a321&mc_eid=b117207ff9

Trump trumpets: <http://www.commondreams.org/views/2016/12/13/trump-trumpets-his-real-plans>

Trump stalls: <http://www.commondreams.org/news/2016/12/13/trump-stalls-observers-warn-business-empire-could-cause-unprecedented-threat>

Hypocrisy: <http://www.commondreams.org/views/2016/12/13/hypocrisy-behind-russian-election-frenzy>

Cops of the Pacific?: <http://www.commondreams.org/views/2016/12/13/cops-pacific-us-militarys-role-asia-age-trump>

TomDispatch: <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/158f88685b0f1a3b>

An Administration of Losers:

<http://www.commondreams.org/views/2016/12/21/administration-losers>

Arctic warming: <http://www.commondreams.org/news/2016/12/14/noaa-issues-jaw-dropping-assessment-unprecedented-arctic-warming>

Külügyminiszter-jelölt: az Exxon volt vezére:

<http://www.commondreams.org/views/2016/12/14/trumps-united-states-oilmen>

Too many generals...: <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=wm#inbox/1591c9024e160c26>

He is going to kill us: <http://www.commondreams.org/views/2016/12/14/donald-trump-gonna-get-us-killed>

Drowning in Oil:

http://www.tomdispatch.com/post/176222/tomgram%3Amichael_klare%2C_donald_trump%27s_energy_nostalgia_and_the_path_to_hell/#more

Joseph Stiglitz: Bad News for America's Workers:

<http://www.commondreams.org/views/2016/12/20/bad-news-americas-workers>

1984 (George Orwell) gyermekmesévé halványul, Tom Engelhardt:

http://www.tomdispatch.com/post/176225/tomgram%3A_engelhardt%2C_will_trump_make_1984_look_like_a_nursery_tale/#more disztópikus az egész

Két boszorkányüldözés: <http://www.commondreams.org/news/2016/12/23/another-witch-hunt-trump-team-demands-info-state-depts-gender-equality-programs>

A sajtó elnyomása: <http://www.commondreams.org/views/2016/12/23/trumps-attack-freedom-press>

Ellenvélemény: <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=wm#inbox/159092818eb78fac>

A tankok hidegháborús kiállításán: <http://www.commondreams.org/news/2016/12/16/amid-finger-pointing-russia-us-brings-tanks-back-cold-war-depot>

Az izraeli nagykövet-jelölt a települések híve:

<http://www.commondreams.org/news/2016/12/16/trumps-pro-settlement-ambassador-israel-panned-beyond-pale>

Az „oroszk csináltak” képmutatást nehéz lenyelni:

<http://www.commondreams.org/views/2016/12/16/hypocrisy-russia-did-it-stories-hard-stomach> Megjelenik benne a „corporate media”!

Bahama offshore: http://crwwgroup.net/ujabb-offshore-botrany-bahamakrol/?utm_source=facebook&utm_medium=blog&utm_campaign=blog

Szocialista gazdaságot a XXI. században: http://www.thenextsystem.org/a-socialist-economy-for-the-21st-century/?mc_cid=af651d5b33&mc_eid=e80c767347

Magyarország

A Horthy-korszak lezárásához: Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni: Napló 1935-1946 I-II. Jaffa Kiadó, 2014

Szajérék aláírták: <http://24per7.info/ujhelyi-szajerek-beintettek-rogan-antalnak/>

Tállainak is mennie kell: <http://24per7.info/dk-vida-utan-tallainak-tavoznia-kell-fogyocikk-lesz-bilincs-2018-utan/>

Kurva ország: <http://24per7.info/gondolatok-kurva-orszaghoz/>

Tüntetések Lengyelországban: <http://gepnarancs.hu/2016/12/az-ellenzek-elfoglalta-a-lengyel-parlamentet-tomegtuntes-robbant-ki-az-epulet-elott/>

Tömegtüntetés robbant ki...: <http://24per7.info/tomegtuntes-robbant-ki-az-ellenzek-elfoglalta-parlamentet/>

Falopás: <http://24per7.info/enyi-baszd-meg-nincs-melyszegenyse-csak-falopas/>

Nesze neked Viktor!: <http://24per7.info/nesze-neked-viktor-ezert-kellett-neked-kisvasut/>

Az oktatásunk: <http://www.fastcoexist.com/3023514/futurist-forum/do-you-know-what-life-will-be-like-in-5-years-ibms-top-scientist-does>

Mondd hangosan...: <http://politikavelemenyek.eu/mondd-hangosan-mondd-tisztan-menekultek-itthon-immar/>

Múlt kor – A másfél évszázadnyi török uralom mérlege: [http://multkor.hu/20010915 a masfel evszazadnyi torok uralom merlege](http://multkor.hu/20010915_a_masfel_evszazadnyi_torok_uralom_merlege)

Pogiblog – magyar offshore kiáramlás 1980 óta: [http://pogi.blog.fn.hu/index.php?view=bejegyzes_oldal&bejid=175065&bej cim=242md_Magyarorszag a husz legnagyobb offshore vesztes kozott&todo=/](http://pogi.blog.fn.hu/index.php?view=bejegyzes_oldal&bejid=175065&bej cim=242md_Magyarorszag_a_husz_legnagyobb_offshore_vesztes_kozott&todo=/) és a korábbi blog: http://pogi.blog.fn.hu/index.php?view=bejegyzes_oldal&bejid=159287&bej cim=Offshore&todo=/

HVG – Ezermilliárdnál is több új hitelt vesz fel jövőre a magyar állam: [http://hvg.hu/gazdasag/20161228 varga barcza hitel tartozas](http://hvg.hu/gazdasag/20161228_varga_barcza_hitel_tartozas)

Kolozsvári szalonna: Jobban hazudik, áttekintés: <https://kolozsvaros.com/2016/12/27/az-orban-kormany-jobban-pontosabban-ugyesebben-hazudik-mint-az-elozo-kormany/>

Juhász Feri, alias Shepherd: A lábam alatt égett hamuvá, amit a szüleim és nagyszüleim építettek az országnak: <http://politikaivelemenyek.eu/2016-ban-ezt-az-irasom-olvastatok-a-legtobben-tobb-mint-otvenezren/> Remek tollú gondolkodó! Ajánlom: <http://shepherdszerint.blog.hu/>

Tarcali Emese blogja – Orbán fáraó: <http://politikaivelemenyek.eu/orban-farao-tarcali-emese-blogja/>

Kolozsvári szalonna – A van még lejjebb csak ezután kezdődik: <https://kolozsvaros.com/2016/12/30/a-van-meg-lejjebb-csak-ezutan-kezdodik/>

Mellékletek

A. Grafológus véleménye Donald Trump aláírásáról:

Az aláírás képe szimbolikusan egy földrengést jelző szeizmográf skálához hasonlít, amely magában is jelentést hordoz.

Olvashatatlansága sokféleképpen értelmezhető: kivonja magát a felelősség alól, nincs egyensúlyban a tudatos és a tudatalatti szférája /dualitás jegye/,

A kerek betűk és oválok hiányoznak: ami azt jelenti hogy a külvilág számára nem jelez érzelmet és nincs szüksége visszajelzésre sem személyét illetően,

Szűkös írás /szoros betűkötések/: teljes erőbedobással űzi mindenkori hivatását,

Hatalmas méret: akarat demonstráció,

A személy- és családnév egybeírása: hivatását személyes ügyként kezeli,

Szögesség /vonalvezetésben/: hajthatatlanság, agresszivitás, nehezen fogadja el a kritikát, szívesen lép fel tekintélyként,

Vastag határozott írás: dinamikusság, nagy tetterő,

Kötött írás / mindent egybeír/: jó stratégia, távlati gondolkodású,

Huroknélküli betűk: élménykészséget nem mutat,

Az aláírás vizuális képe szimbolikusan két nagy toronyház között sűrűn húzott kerítés. Jelentheti a szülők konfliktusa között a fiú fiatalkori érzelmi deficitjét, ami okozója annak a viselkedésnek, hogy aki szembehelyezkedik vele, földbe fogja döngölni.

B. Pogátsa Zoltán gúnyirata és nem gúny videója

A rendszerváltás után a magyarok jobban teljesítettek és sokkal jobban teljesítenek ma is, mint Európa legtöbb népe. Hogyan csinálták? Mi a titkuk? Mi a magyar gazdasági csoda receptje?

Új Egyenlőség

Ahogy régebben Írországba, Szingapúrba vagy Finnországba, egy ideje Magyarországra is özönlének azok a nemzetközi szakértők, akik a világraszóló magyar gazdasági csoda okait keresik. Közgazdászok, szociológusok, oktatási és foglalkoztatási szakértők igyekeznek megfejteni annak a csodának a titkát, hogy ez a korábban elmaradott, hanyattatott történelmű kelet-európai ország hogyan vált nem csak a kelet-európai térség éllovasává, hanem globális szinten is minta értékű országgá.

A kirívóan gyors gazdasági növekedés, a foglalkoztatás, a társadalmi mobilitás és az életszínvonal magas szintje, az egyenlőtlenségek radikális csökkentése mind-mind vonzóvá teszik a magyar modellt.

Pedig igazából a recept rendkívül egyszerű. Magyarország a szovjet típusú gazdasági és politikai rendszer 1989-es bukása után jól választotta meg azt a kapitalizmus-modellt, amelyet kiépíteni kívánt. Míg más országok generikus, jelző nélküli kapitalizmusban gondolkodtak, vagy éppenséggel az akkoriban divatos amerikai modellt másolták úgy, ahogy ők azt elképzelték, addig a magyar közgazdászok felismerték, hogy a kapitalizmus nyugat-európai alternatívái sokkal relevánsabbak a fejletlen Magyarország számára.

Ennek keretében a rendszerváltás utáni privatizációs bevételeket az ország a saját állampolgárai humán tőkéjének fejlesztésébe fektette. Felismervén az alacsony foglalkoztatás, előregedés, rossz egészségügyi helyzet, gyenge nyelvtudás, és általában véve a gyenge humán tőke mutatók jelentette kihívást, a magyarok tudatosan és következetesen igyekeztek e problémákat orvosolni. Hittek abban, hogy csak egy magas tudású, egészséges társadalom képes a globális turbó-kapitalizmus korszakában széles foglalkoztatást és magas hozzáadott értékű, jól fizető munkahelyeket biztosítani. Lényegében ennyi a magyar csoda titka, bár persze a valóságban a folyamat sokkalta nagyobb küzdelemmel járt. A magyarok nem bízták el magukat azon mutatóik alapján, amely szerint egy főre jutóan a világ legtöbb Nobel-díjasát vagy olimpiai bajnokát adták a világnak. Okosan felismerték, hogy a globális gazdaságban már nem az élsport vagy a kiugró egyszemélyes teljesítmények adják egy ország erejét, hanem a minél szélesebb és erősebb társadalmi tőke. Hiába fontos például a Rubik kocka, amely alapján a magyarokat megismerték, mert a világ szemében Magyarország ennek ellenére elmaradt országnak minősült volna, ha fennmarad a nyomorúságosan alacsony életszínvonal, ha a magyarok milliói képzetlenek és rossz egészségi állapotúak, s az ország régiói az Európai Unió legfejletlenebb térségei közé tartoznak. A globális média és turizmus korszakában ezeket az átfogó társadalmi gyengeségeket nem fedte volna el egy-egy kiemelkedő nemzetközi siker. Sportpéldával élve: az Aranycsapattal egykor jelentős sikereket elérő magyarok józanul látták, hogy egy-egy – Elefántcsontparthoz, Ghánához, Romániához hasonló – futballválogatott sikerei senkivel nem feledtethetik ezeknek az országoknak a nyomorúságos szegénységét.

A tömegsport, a társadalom széles rétegeinek egészsége hosszabb távon sokkal jobban meghatározza egy gazdaság sikerét. Ezért választotta Magyarország a fejlődő országokra emlékeztető kelet-európai modell helyett inkább a nyugat- és észak-európai országok széles társadalmi esélyeket biztosító jóléti állami berendezkedését mintának.

<https://youtu.be/-2ZDaMKNPp4> (böngészőbe beülteve jelenik meg!)

Ennek jegyében évente a GDP 6-7%-át költötték az oktatási rendszer finanszírozására, amelynek eredményeképpen folyamatosan előreléptek a nemzetközi PISA felmérésekben. Különös figyelmet fordítottak a világnyelvekre, az informatikai és a gazdasági ismeretek oktatására, hogy minél szélesebb rétegek kapcsolódhassanak be a globalizáció nyújtotta előnyökbe, továbbá arra is, hogy az ország egész területén egyenlően magas színvonalú oktatási rendszer működjön.

Ugyanezt az elvet alkalmazták a szintén igen bőkezűen finanszírozott egészségügyi rendszerre. Erőteljes figyelmet fordítottak például az életmódkampányokra. Komoly kihívás volt ez, hiszen előtte a magyarok nemzetközi összehasonlításban köztudottan igen zsírosan és fűszeresen étkeztek, rendkívül sokat dohányoztak, keveset mozogtak, és az alkoholfogyasztás szintje is magas volt. Két évtized odafigyelésével, tudatos iskolai nevelésével, médiakampányaival azonban sikerült ezeken a területeken jelentős javulást elérni. Ezzel komoly mértékben csökkentették a korábban elterjedt szív- és érrendszeri, rákos és egyéb megbetegedések arányát.

Szintén odafigyeltek arra, hogy a nők esélyegyenlősége minél szélesebben érvényesüljön, s ma már számtalan területen érzékelhető az output indikátorokban is a javulás. Ha egyetlen fontos intézkedést kellene példaként kiemelni, az a jó minőségű bölcsődei és óvodai ellátás kiterjesztése lenne. Az egész országban elősegítették, hogy a férfiak is otthon maradhassanak az

újszülött gyermekkel. Ezek, illetve más intézkedések érezhető mértékben javították a nők munkapiaci esélyeit, s ezen keresztül az államháztartás lehetőségeit. A befektetésnek tekintett szociális gondoskodás bőségesen megtért.

Általában véve is elmondható, hogy a tudatos beruházás a társadalom humán tőkéjébe idővel meghozta a gyümölcsét. Egyre több egészséges, foglalkoztatható, jól képzett állampolgár jutott munkához, ami jelentősen csökkentette a központi költségvetés alulfinanszírozottságát. A foglalkoztatás gyors javulása lehetővé tette, hogy a pénzügyminiszter egyre több adófizetőtől szedje be az adókat, ezért az egy magyar munkavállalóra vagy vállalkozóra jutó adóterhek csökkenhettek. Természetesen mindez önmagában is növelte az életszínvonalat, a versenyképességet.

Különösen a Magyarországon jelentős roma lakosság körében sikerült komoly előrelépést elérniük. A régió többi országa célzottan „roma programokat” működtetett, amelyek jelentős része azonban nyomtalanul eltűnt. Magyarország azonban felismerte, hogy a roma népesség integrációjának kulcsa ugyanazokban a humántőke képző alrendszerekben van, mint a lakosság többi része esetében. Semmi mást nem tettek, mint jelentősen javították az ország romák lakta, hátrányos helyzetű kistérségeiben az oktatás, a lakhatás, az egészségügy, a szociálpolitika és a közösségi közlekedés minőségét. Ennek köszönhetően az évek során a roma lakosság képzettsége, foglalkoztatási mutatói, életszínvonala érzékelhetően javult. Kialakult egy, az USA afroamerikai középosztályára emlékeztető magyar roma középosztály, amely nem csak a még szegény cigány fiatalok számára ad reményt, hanem semlegesítette az etnikai feszültségeket is. Míg a térség más országaiban a többségi társadalom meglehetősen türelmetlenséggel szemléli az underclass eltérő életszínvonalát, gyakran rasszista értelmezést adva annak, addig Magyarországon a többségében korábban a legszegényebbek közé tartozó (ám korántsem a mélyszegények többségét kitevő) romák mobilitásának sikere miatt nem alakulhatott ki jelentős tömegtámogatottsága a romaellenes indulatoknak, a szélsőjobboldali mozgalmaknak, az etnikai feszültségkeltésnek.

Ugyanezek a lépések egyben az elmaradott térségek többségi társadalmának is előnyöket hoztak, azaz a korábban Budapest centrikus fejlesztéspolitika területileg is kiegyensúlyozottabbá vált.

A szomszédos Ausztria mintájára a vidéki regionális központok jelentős középosztályosodás eredményeképpen intellektuális, média, oktatási és gazdasági központokká nőttek ki magukat, a korábban egyközpontú Magyarország számos erős regionális központtal gazdagodott. A vidéki élet a korábbi zsákutcás nincstelenség helyett nyugat-európai mintára a széles középosztály választott életminőségévé vált.

Mindebben jelentős szerepet játszott a tudatosan erős jogosítványokkal felruházott szakszervezeti mozgalom, az érdekegyeztetés, a béralkuk. A korábban három és fél, ma már öt millió munkavállalót képviselő magyar szakszervezetek a vállalkozásokkal együttműködve a minél magasabb hozzáadott értékű munkahelyek meghonosításában működtek közre. Míg a térség egyes országai a minél alacsonyabb bérekkel kívántak versenyezni, sikertelenül, addig Magyarország nyugat-európai mintára a minimálbér minél magasabban tartásával tudatosan igyekezett kiszorítani az olyan tevékenységeket, amelyek nem biztosítottak elégséges életszínvonalat. Az így felszabaduló munkavállalókat igen jól megfinanszírozott és lebonyolított felnőttképzési programokkal képezték át olyan hiányszakmákra, amelyekről a vállalkozói érdekképviseletekkel szorosan együttműködő, hatékony munkaügyi központok helyi szinten tudták, hogy biztos munkához fognak vezetni. Ezen tudatos bér és képzési politikának következtében míg a többi kelet-európai ország mind foglalkoztatásban, mint pedig bérekben folyamatosan távolabb került a nyugati országoktól, addig a magyar foglalkoztatási és bérdinamika jelentős életszínvonal javulást is eredményezett.

A magyarok, szemben a lengyelekkel, románokkal, litvánokkal, nem kényszerültek rá, hogy kivándorlás után megalázóan alacsony hozzáadott értékű munkahelyeket keressenek Nyugat-Európában a tisztességes megélhetés reményében. Munkájuk méltó anyagi megbecsülésére otthon is egyre inkább reményük volt. Magyarország jobban teljesített és teljesít ma is.

Felmerülhet a kérdés, hogy miből finanszírozta mindezt ez az alapvetően tökeszegény ország? Egyrészt már a rendszerváltás időszakában nagyon odafigyelt, hogy a tömegesen érdeklődő multinacionális cégek mellett a hazai kis- és középvállalkozói réteget is megerősítse. Ennek érdekében már a kezdetektől a jegybank által támogatott alacsony kamatozású hitelekkel segítette őket, illetve jól képzett munkaerővel, felnőttképzési programokkal. Szemben a régió sikertelenebb országaival, az állami támogatáspolitikát Magyarországon nem tolodott el a nagyobb lobbierővel rendelkező nagyvállalati szektor irányába. Később az uniós beruházásokat is igyekeztek minél inkább a társadalmi infrastruktúra fejlesztésére, termelő beruházásokra, és nem pedig látványos presztízs projektekre, politikai klientúraépítésre költeni. Az uniós támogatásoknál nem csak a felhasználás mértékét, hanem annak szerkezeti és társadalmi hatásait, termelékenységre gyakorolt hatását is folyamatosan monitorozták.

Budapest nagyon hamar felismerte a globálissá váló offshore adóelszivárgás negatív jelentőségét, és korán lépéseket tett annak megakadályozására. Következésképpen érvényesítette azt az alapelvet, hogy állami közbeszerzésen nem indulhatott, állami támogatásban, hirdetésben nem részesülhetett olyan vállalkozás, amelynek anyacégei között bármely szinten offshore vállalat volt található. Az offshoreozáson kapott közszereplőket a széles és tudatos középosztály nyomása lemondatta.

Szintén igen racionális költségvetési és adópolitikát folytatott az ország. Míg más térségbeli kormányok drámaian magas költségvetési hiányokat hoztak össze mindenfajta indokoltság nélkül, addig Magyarországon mindvégig fennmaradt a költségvetési fegyelem. Mindez azonban nem a rövidtávú, látszat felelősségteljességet jelentő megszorításokat jelentette, hanem az értékteremtő képességbe való beruházás előtérbe helyezését, az ésszerű gazdálkodást. Magyarországon, eltérően sok más fejlődő országtól, soha nem hittek a megszorítások neoliberais demagógiájában. Ezen politikával sikerült folyamatosan letornászni a kezdetben jelentős magyar adósságállományt. Az éves törlesztő-részletek elolvadása pedig ismét csak újabb, jelentős összegeket szabadított fel az értékteremtő képességbe való befektetésre.

Míg a térség egyes országai (Szlovákia, Csehország, stb.) egykulcsos adókkal kísérleteztek, majd azok kudarca után visszatértek a többkulcsos adózásra, addig Magyarország mindvégig kitartott a Nyugat-Európában is mindenhol jellemző, igazságosabb progresszív jövedelemadó mellett. A szegényebb családba születettek esélyeinek megteremtésében jelentős szerepet játszott az örökösödési adó, az ingatlanadó által lehetővé tett befektetés a humán tőkébe. A környezeti fenntarthatóság érvényesítése érdekében pedig az ország Dánia és Svédország után megvalósította az úgynevezett „zöld költségvetési reformot”, amelynek keretében az uniós szennyező fizet elvének megfelelően beárazta a környezeti terhelést a termékek áraiba, az adórendszerbe. A korábban meghatározó, ám egyoldalú külső függést jelentő gáz és nukleáris energiát kiegyensúlyozva Magyarország tudatosan felzárkózott a nyugat-európai országokhoz (Németország, Dánia, stb.), ahol ma már szintén többségi szerepet kezd játszani a fenntartható, tiszta energia.

A sikeres kapitalizmus modell választást idővel visszaigazolta nem csak az életszínvonal kiugró emelkedése, hanem a demokrácia megerősödése is. A kelet-európai térségben ma már egyértelműen elmondható, hogy a magyar messze a legképzettebb és anyagilag legszilárdabb, legszélesebb középosztály. Ennek érdemi kisugárzása van nem csak a határon túli magyarok irányába, hanem a környező országok más anyanyelvű polgárai felé is. A belpolitikában konfrontatív helyett kooperatív magyar modell ugyanis a térség országai között sajnos még

egyáltalán nem mondható általánosan jellemzőnek. A visegrádi országok közül többen a proaktív szakpolitikai viták helyett inkább a politikai erők kölcsönös demonizálása és külső ellenségképek kreálása a jellemző. Ezzel kívánnak demagóg politikusok maguknak politikai táborot kovácsolni. Ezekben az országokban sajnos rendkívül rossz a közhangulat, ezért a kooperatívabb, békésebb magyar modell ezen országok gyengébb középosztályaiban érzékelhető tiszteletet kelt. A korábban riválisként fellépő szomszédos államokban már-már mintaként tekintenek Magyarországra, ahogy Brüsszelben is igen megnőtt a jobban teljesítő ország érdekérvényesítő képessége, súlya.

A magyarok idejekorán felismerték, hogy a stabil politikai demokrácia alapja a gazdasági demokrácia: a minél szélesebb, tanultabb, anyagilag független középosztály. Ez tette lehetővé nem csak a politikai demagógia elharapózásának megakadályozását, hanem a korrupció elleni küzdelmet is.

Az anyagilag független magyar középosztály ugyanis az északi országokéhoz hasonló következetességgel utasítja el a politikai pártok körül időről időre kialakuló korrupciót, a foglyul ejtett államot, az olaszok által pártokráciának nevezett jelenséget, az oligarchák térnyerését a közéletben. Mivel Magyarországon területileg mindenhol elérhetők az egyenlően magas minőségű közszolgáltatások (oktatás, egészségügy), ezért a hétköznapi korrupció is radikálisan csökkent. Nincs szükség ugyanis hálapénzre, összeköttetésekre, lefizetésre.

Ahogy az északi országokban, úgy Magyarországon is hetven százalék körüli az igen magas színvonalú közmédia nézettsége. Ez meghatározóan hozzájárul a jól informált, átfogóan tájékozott középosztály megteremtéséhez és fenntartásához, és még a kereskedelmi média is alkalmazkodik hozzá. Jó minőségű, népszerű közmédia nélkül minden valószínűség szerint Magyarországon sem a sajtószabadság, sem pedig szélesebb értelemben a demokrácia nem válhatott volna nemzetközileg példaértékűvé. Márpedig az ország új keletű népszerűségének nem kis részben az az alapja, hogy az autokratikus fejlesztési modellekkel szemben egy rendkívül demokratikus mintát mutatott fel a gyors gazdasági felzárkózásra.

C. Facebook bejegyzés:

Adónemek Magyarországon, 2016-ban	
A dohányipari vállalkozások egészségügyi hozzájárulása	Jövedéki adó
A forgalmazó és a befektetési alap különadója	Kamarai hozzájárulás
A magánszemély egyes jövedelmeinek különadója	Kisadózó vállalkozások tételes adója
Általános forgalmi adó	Kisvállalati adó
Baleseti adó	Környezetterhelési díj
Bányajáradék	Környezetvédelmi termékadj
Biztosítási adó	Közművezetékek adója
Cégautó-adó	Kulturális adó
Ebrendészeti hozzájárulás	Magánszemélyek kommunális adója
Egészségügyi hozzájárulás	Munkaerő-piaci járulék
Egészségügyi szolgáltatási járulék	Népegészségügyi termékadó
Egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás	Nyugdíjjárulék
Egyszerűsített vállalkozói adó	Pénzbeni egészségbiztosítási járulék
Élelmiszerlánc-felügyeleti díj	Pénzügyi szervezetek különadója
Energiaadó	Pénzügyi tranzakciós illeték
Energiaellátók jövedelemadója	Regisztrációs adó
Építményadó	Rehabilitációs hozzájárulás
Erdővédelmi járulék	Reklámadó
Földvédelmi járulék	Szakképzési hozzájárulás
Gépjárműadó	Személyi jövedelemadó
Gyógyszerforgalmazók különadói	Szerencsejáték felügyeleti díj
Háztartási munka regisztrációs díja	Szociális hozzájárulási adó
Helyi iparüzési adó	Téppénz-hozzájárulás
Hitelintézetek különadója	Társasági adó
Hitelintézeti járadék	Távközlési adó
Hulladéklerakási járulék	Telekadó
Idegenforgalmi adó	Települési adó
Illeték	Természetbeni egészségbiztosítási járulék
Innovációs járulék	Vám
Játékadó	Vízkielégítési járulék

Forrás: Jalsovszky Ügyvédi Iroda, Portfolio

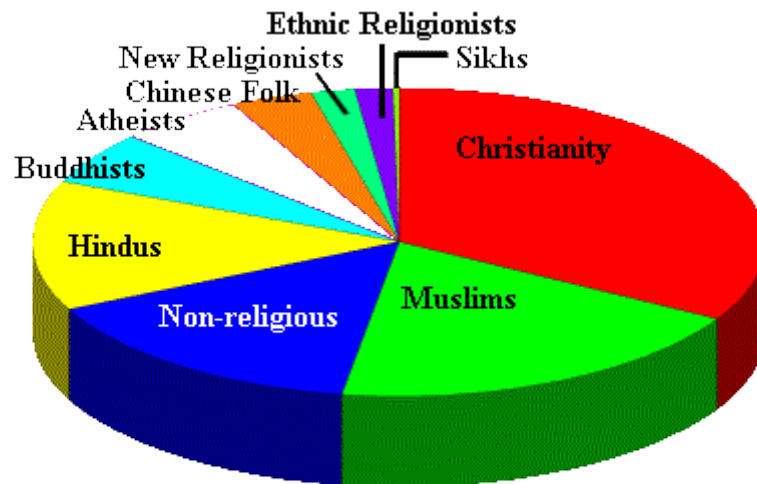
D. Sri Lankán is dúl a faj- és vallásgyűlölet:

Két hétig alukált a könyv, meglátogattam Sri Lankát. Sok érdekességet láttam, szép ország, fejlődő világ, de ott is belebotlottam a gonoszba. A túra helyi útikalauza kiselőadást tartott arról, hogy a muszlim lakosság kollektíve megtagadta az adózást, utálnak dolgozni, mégis jól élnek. Ömlött belőle a faj- (vallási-?) gyűlölet, mintha gyűlölet-propaganda iskolába járt volna. Valószínű, hogy a többségi társadalom propaganda-gépezetét fújta. A hazug – tudjuk: mint a sánta kutya – hamar megbotlik. Mit tesz isten? Bemegyünk egy kis ékszerboltba, a feleségem észleli, hogy a tulaj muszlim. Rákérdez. A boltos boldogan igenelt. Megkérdeztem, hogy muszlimként jól érzi-e magát az országban? Késett, és bizonytalanul hangzott az újabb igen. Megérezve a bizonytalanság mögöttit, a feleségem ismét kérdezett: biztonságban érzi magát Sri Lankán? A férfi elkomorult, majd kinyögte: vannak kis problémák? Milyenek? – kérdeztük vissza. Hát... a testvérem házat megtámadták, feldúlták, nem maradt semmijük.

Szomorúan, döbbenet bűcsúztunk. Ezt pogromnak hívják. Elég a gyűlölet célpontját megnevezni, megvádolni valami képtelenséggel, írni róla, vetíteni valami aljasságot a moziban, és a vérszomjas tömeg cselekszik. Így. Vagy még gonoszabbul.

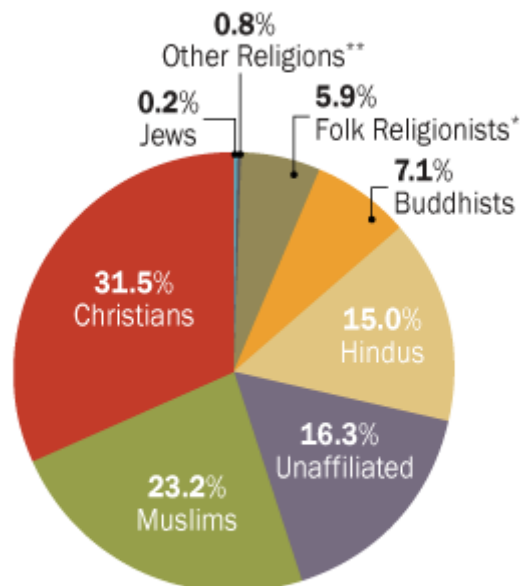
Újabb lecke, mit nem szabadna csinálnia az USA hatalmasainak, meg törpe gazember nagyjainknak. Valami nagyon rossz lesz a végeredmény. Hihetetlenül sötét felhők gyülekeznek a világ felett.

Hány muszlim is van a világon?

Size of Major Religious Groups, 2010

Percentage of the global population

*Includes followers of African traditional religions, Chinese folk religions, Native American religions and Australian aboriginal religions.

**Includes Bahai's, Jains, Sikhs, Shintoists, Taoists, followers of Tenrikyo, Wiccans, Zoroastrians and many other faiths.

Percentages may not add to 100 due to rounding.

Pew Research Center's Forum on Religion & Public Life •
Global Religious Landscape, December 2012

Forrás mindkét diagram esetén: PEW Kutatóközpont, USA (PEW Research Centre), Dr. Békefy Lajos PhD, református lelkész (Kolozsvár) tolmácsolásában.

Aki a világ lakosságának negyedét üldöző „embertestnek” tartja, mint Donald Trump, az végtelenül ostoba gazember. Világháborúhoz vezető utat tapos!

És kik is a sri lankai muszlimok, akik nem hajlandók adózni? A nyest.hu-ból (Nyelv és Társadalom) idézek: „A tamil nyelvet azonban nemcsak a tamilok használják Srí Lankán, hanem a jelentős *mór* közösség is. A korábbi *arab kereskedők leszármazottai* főleg az ország keleti tengerparti sávját lakják. Sokáig megőrizték arab nyelvüket is, de ma a 8 százalékot kitevő kisebbség többsége már a tamilt beszéli első nyelvként, amelyik egy saját, arab kifejezésekkel fűszerezett tamil dialektus. A tamil nyelv ellenére a muszlim mórok nem tartják magukat tamilnak, és külön etnikumként szerepelnek a hivatalos statisztikákban is.” [Kiemelések tőlem.] Vajon milyen átok sújthatja őket, azon kívül, hogy valószínűleg ma is főként kereskedelemmel foglalkoznak, így gazdagabbak a környezetüknél. Kiemelkednek, és ez súlyos bűn mindenütt a világon.

E. Facebook bejegyzés: kilakoltatás Magyarországon, 2016.11.08

„Az, hogy most mi jár a fejemben sajnos nem írhatom ide, mert örökös kizárást jelentene a fb-ról. (Egy jogvédő hölgy telefonált és mondta el a mai nap történéseit.)

Van egy idős házaspár, Diósjenőn laknak. A férfi nagyon beteg, utolsó hónapjait éli. 😞
:(Természetesen devizakárosultak. A végrehajtó H. Zoltán elárverezte a házukat. A Hiteles Harsona műsorvezetőjeként beszéltem az új tulajjal pár hete. Én akkor továbbítottam az érintettek kérését, hogy csak addig engedje őket a házukban lakni, amíg a bácsi él, mert ott szeretne meghalni. Csak pár hónapja van hátra, valószínűleg mire a téli moratórium lejár, már nem okoz "gondot" szegény. A hölgy pontosan tudta, hogy egy bank által kisemmizett idős házaspáré a ház, tudta, hogy lakott, tudta, hogy halálos beteg a férfi és mégis megvette és mégis az az akarata, hogy még most tél előtt kitegyék őket a házból. Csak, mint ember kérdezem, milyen ember az ilyen? Vagy lehet, hogy nem is az? Az nem lehet, hogy mindketten emberek legyünk!

Rengeteg vh kifogás ment be a bíróságra, írtak a végrehajtónak.

Ma, ezen a csodás őszi napon néhány rendőr rájuk törte az ajtót és megkezdték a kilakoltatást. Az idős asszony annyira rosszul lett, hogy elvitték a mentők, a lányukat (aki szintén a házban lakik) bilincsben vitték el a rendőrök. Egyelőre a halálos beteg férfi még bent van, de ugye őt végképp nem lesz nehéz eltávolítani. 😞:(

Beszéltem a Törvényszéki titkársági irodával. Elmondtam, hogy áll a helyzet ma ott Diósjenőn. Pontosán tudták kiről, miről van szó. Megemlítettem, hogy ebből interjú, műsor, vagyis nyilvánosság lesz. A titkárságon a hölgy beszélt a bírónővel, akinél az ügy van. Ő azt üzenté, hogy még vizsgálja az ügyet. Mondtam, h az nagyon jó, csak akiket vizsgál, azokra pont most törik rá az ajtót. Végül azt az ígéretet kaptam, hogy még ma délután, valószínűleg 14:00 óráig meglesz a végzés. A jogvédő hölgy ezt meg is telefonálta a végrehajtónak, aki nemes egyszerűséggel közölte, hogy őt ez nem nagyon érdekli. Az új vevők pedig végignézve a kilakoltatást szintén nem járultak hozzá, hogy megvárják a 14:00 órai végzést.

Így áll ma a helyzet Magyarországon. Diósjenőn.

A jogvédő hölgy most indul a helyszínre és megpróbál intézkedni, illetve megtudni, mi lett az idős emberrel.

Vannak köztünk olyan lények, akik képesek megvenni a kifosztott, megrugdalt emberek otthonát, tudván, hogy ezzel a legrosszabbat teszik embertársaiknak, van olyan végrehajtó, akit egyáltalán nem zavarnak emberi érzések, mert valószínűleg neki nincs olyan, és vannak olyan rendőreink, akik egy ilyen parancsot teljesítenek. Hát, szép kilátások!

Nem vagyok hajlandó elfogadni, hogy valaki ennyire embertelen legyen, és ez mind a három "szereplőre" igaz: vevő, végrehajtó, rendőr. Mindezt novemberben, 3 héttel a téli moratórium előtt.

Majd az új vevő boldogan beköltözik a házba és büszkén fogja mutogatni a szerzeményét? A végrehajtó pedig elégedetten csap a zsebére, hisz pénz áll a házhoz? A rendőreink pedig a jól végzett munka tudatában mennek haza az otthonukba a családjukhoz?

Él még ma Magyarországon EMBER??!!”

